

Begroting 2026

Programmabegroting 2026
Meerjarenraming 2027 t/m 2029

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Begroting 2026 en meerjarenraming 2027 t/m 2029

Versie: Definitief, v1.02 d.d. 1 oktober 2025

Status: Publicatieversie ontwerpbegroting, vastgesteld in het college d.d. 30 september 2025

Aanbiedingsbrief

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting voor het jaar 2026 aan. Het ontwerp voor de programmabegroting 2026 is grotendeels gebaseerd op de beleidskeuzes zoals uw raad die heeft gemaakt in het raadsbesluit kadernota 2025. Ten opzichte van de kadernota worden er slechts beperkt nieuwe voorstellen gedaan. Deze voorstellen zijn terug te vinden in het eerste hoofdstuk van de ontwerpbegroting.

De omgeving waarin wij als gemeente opereren kenmerkt zich in toenemende mate door instabiliteit en onzekerheid. Zowel ontwikkelingen op nationaal als op internationaal niveau kunnen onze gemeente direct raken. Als gemeentelijke organisatie zijn wij voor een groot deel afhankelijk van politieke besluitvorming op landelijk gebied. Waar wij op deze plek een jaar geleden nog spraken over de presentatie van het hoofdlijnenakkoord, zijn we gelijktijdig met het opstellen van deze begroting bezig met de voorbereiding van nieuwe landelijke verkiezingen. Het college zal blijven monitoren in hoeverre de plannen, die wij in deze begroting presenteren voor het jaar 2026, door die landelijke ontwikkelingen worden beïnvloed.

Ook binnen onze eigen gemeente zijn in 2026 ontwikkelingen te verwachten. Uiteraard is 2026 het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, met daarop volgende de vorming van een nieuwe coalitie en een nieuw coalitieakkoord. Voor het huidige college is de voorliggende begroting 2026 daarmee ook de afsluiting van de coalitieperiode en van de uitvoering van het coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op”. Daarin hebben wij een balans gezocht tussen richtinggevende en kaderstellende keuzes voor de toekomst van onze gemeente en uitvoering van deze plannen op een wijze waarop dit ook zichtbaar is voor onze buitenwacht.

Door het gevoerde financiële beleid in deze coalitieperiode beschikt de gemeente Valkenburg aan de Geul over een uitstekende financiële uitgangspositie. In de vergelijkende lijsten van landelijke financiële onderzoeken voeren wij de lijst aan, in positieve zin. Met deze structureel sluitende ontwerpbegroting stellen wij voor om ook in 2026 het stabiele financiële beleid voort te zetten.

Bij de raadsvergadering over de ontwerpbegroting op dinsdag 11 november 2025 gaan wij graag met u in gesprek over de voorstellen van het college en eventuele bijstellingen hiervan door uw raad. Zoals ieder jaar verwachten wij dit ook dit jaar weer constructief en opbouwend te kunnen doen, met inachtneming van de belangen van onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

w.g.

w.g.

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur / gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

Inhoudsopgave

De programmabegroting

Hoofdstuk 1	Algemeen	5
1.3	Belangrijkste financiële aandachtspunten voor 2026	5
1.4	Beschikbare financiële ruimte	8
Hoofdstuk 2	Programmaplan	12
2.1	Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving	12
2.2	Programma Economie en Toerisme	16
2.3	Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving	20
2.4	Programma Sport, Cultuur en Recreatie	30
2.5	Programma Onderwijs	36
2.6	Programma Sociaal Domein	39
2.7	Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	47
2.8	Programma Bestuur en Ondersteuning	55
2.9	Algemene Dekkingsmiddelen	57
2.10	Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting	61
Hoofdstuk 3	Paragrafen	63
3.1	Paragraaf Lokale Heffingen	63
3.2	Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	72
3.3	Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen	77
3.4	Paragraaf Financiering	81
3.5	Paragraaf Bedrijfsvoering	85
3.6	Paragraaf Openbaarheid	89
3.7	Paragraaf Verbonden Partijen	90
3.8	Paragraaf Grondbeleid	108

De financiële begroting

Hoofdstuk 4	Overzicht van baten en lasten	111
Hoofdstuk 5	Financiële positie	114

Bijlagen

Bijlage 1	Overzicht van baten en lasten per taakveld	117
Bijlage 2	Overzicht incidentele baten en lasten per programma	124
Bijlage 3	Meerjarig verloop reserves en voorzieningen	126
Bijlage 4	Overzicht structurele mutaties reserves	127
Bijlage 5	Overzicht investeringen 2026 - 2029	128

Hoofdstuk 1: Algemeen

1.1 Algemene inleiding en leeswijzer

Voor u ligt de programmabegroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029 van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De begroting is opgesteld volgens de landelijke voorschriften die volgen uit de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Daarnaast geldt de door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordening 2023 als kader voor het opstellen van de begroting.

In deze inleidende tekst geven wij u enige toelichting op de opbouw van het boekwerk en op het proces van het vaststellen van de begroting.

De begroting bestaat in hoofdlijnen uit twee onderdelen, namelijk het beleidsmatige deel en het financiële deel.

1.2 Financiële samenvatting

De financiële samenvatting van de begroting 2026 is als volgt:

Baten en lasten per programma (bedragen in duizenden euro's)			
Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving	4.165	128	-4.037
Programma Economie en Toerisme	5.367	2.633	-2.734
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving	7.754	1.001	-6.753
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	7.464	1.859	-5.605
Programma Onderwijs	2.518	386	-2.132
Programma Sociaal Domein	25.806	7.918	-17.888
Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	7.165	5.613	-1.552
Programma Bestuur en Ondersteuning	2.068	398	-1.670
Subtotaal programma's	62.307	19.936	-42.371
Algemene dekkingsmiddelen	735	53.643	52.908
Overhead	11.296	585	-10.711
Onvoorzien	100	0	-100
Vennootschapsbelasting	1	0	-1
Subtotaal overig	12.132	54.228	42.096
Saldo van baten en lasten	74.439	74.164	-275
Toevoegingen aan reserves	732	0	-732
Onttrekkingen uit reserves	0	2.482	2.482
Resultaat	75.171	76.646	1.475

1.3 Belangrijkste financiële aandachtspunten voor 2026

In deze paragraaf zijn de concrete beleidsvoornemens voor 2026 opgenomen. Per onderwerp is een inhoudelijke toelichting opgenomen. De paragraaf wordt afgesloten met een totaaloverzicht van deze voorstellen. In de financiële tabellen per programma en in de samenvatting van het totale resultaat zijn deze beleidsvoorstellen en dekkingsvoorstellen integraal verwerkt.

De voorstellen die hierna staan opgenomen zijn in aanvulling op de kadernota 2025. Met het vaststellen van de kadernota heeft de gemeenteraad al belangrijke richtinggevende kaders bepaald, die integraal zijn verwerkt in de voorliggende ontwerp-begroting 2026.

Reservering aanvullende indexering wegen en groen

In deze begroting wordt rekening gehouden met een aanvullende indexering van 2,5% op de ontzorgingsbudgetten voor wegen en groen. Al enkele jaren is gebleken dat de reguliere indexering van 2,5% structureel onvoldoende is om de werkzaamheden zoals opgenomen in de overeenkomsten volledig te kunnen uitvoeren binnen de daarvoor bestemde budgetten. Met deze aanvullende indexering is een bedrag gemoeid van € 75.000 in 2026 geleidelijk oplopend tot € 300.000 in 2029. De (contractuele) grondslag voor deze indexering betreft de CBS prijsindex voor Reiniging en voor Wegen met open verharding.

Werkbudget Grex Berkelplein voor gebiedsontwikkeling Valkenburg-Oost

In december 2024 heeft uw raad het ruimtelijk structuurplan voor de integrale gebiedsontwikkeling vastgesteld. Daarmee zijn de hoofdlijnen van de opgave - zowel in omvang als in inhoud - duidelijk geworden. De volgende stap was het uitwerken van een plan van aanpak, waarin wordt aangegeven hoe we dit ruimtelijk structuurplan vertalen naar concrete uitvoeringsplannen en welke keuzes daarbij gemaakt moeten worden.

In 2025 is gewerkt aan dit plan van aanpak. Daarbij is in kaart gebracht welke onderzoeken nodig zijn, hoe de organisatie eruit moet zien en wat de financiële consequenties zijn. Ook is intensief samengewerkt met stakeholders in het gebied om de plannen rondom Oosterbeemd, Hostellerie Valckenborgh, hotel Palanka en de flats van Wonen Zuid aan het Berkelplein verder vorm te geven. Om dit proces te ondersteunen, is een gespecialiseerd bureau ingehuurd. Samen met hen hebben we gewerkt aan het opstellen van een grondexploitatie (Grex) en een ontwikkelstrategie. Uit dit traject blijkt dat voor het opstellen van een Grex voor het Berkelplein, inclusief de parkeervoorzieningen, nader onderzoek en financiële onderbouwing nodig is. Met name de 2 (parkeer)varianten moeten verder worden uitgewerkt, inclusief een businesscase voor de parkeergarage en de totale parkeercapaciteit. Dit vraagt om beleidsmatige keuzes van uw raad. We hebben u ook al hierover bijgepraat tijdens de thema-avond over Valkenburg-Oost op 1 september 2025.

Daarnaast zijn voor de nadere uitwerking (van de grondexploitatie) vervolgstappen noodzakelijk, zoals onder andere noodzakelijke taxatie(s) binnen het betreffende gebied, onderzoek en advies over nadeelcompensatie en een marktconsultatie voor de toekomstige gronduitgifte en (gefaseerde) inbrengwaarde van het Berkelplein. Ook zal actief worden gezocht naar mogelijke subsidies ter ondersteuning van de ontwikkelingen.

Voor al deze activiteiten vragen we een aanvullend werkbudget van € 165.000 voor het jaar 2026. Dit bedrag is ten laste gebracht van het begrotingsresultaat 2026. In de tweede helft van 2026 zullen we een voorstel aan uw raad voorleggen om de grondexploitatie (Grex) voor het Berkelplein formeel te openen. Dat is ook het moment dat uw raad gevraagd zal worden om een uitvoeringsbudget voor de opvolgende jaren beschikbaar te stellen, zodat we verdere stappen kunnen zetten in de realisatie van de plannen voor het gebied.

Opstellen omgevingsplan

Ter voorbereiding en voor de opstart van het project voor het opstellen van het definitieve omgevingsplan (dat gereed dient te zijn december 2032), willen we starten met het aantrekken van een projectleider Omgevingsplan. Hierbij willen we het eerste jaar aan de slag gaan met het ophalen en inventariseren van informatie voor de te maken keuzes in de regels van het omgevingsplan. De projectleider gaat aan de slag met het maken van een plan van aanpak. Daarnaast zullen diverse onderzoeken uitgezet worden, die input leveren voor het opstellen van het plan van aanpak om te komen tot een omgevingsplan. Het gaat een omvangrijke en meerjarige klus worden die ook op digitaal en juridisch vlak nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. Dit komt voor de jaren 2026 en 2027 neer op € 100.000 personele kosten per jaar en een werkbudget van € 67.000 per jaar. Wij stellen voor om deze bedragen ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Omgevingswet. Op het moment dat er meer zicht is op het totale traject en het verdere vervolg om te komen tot een omgevingsplan, komen we terug met een aanvullend voorstel.

Invoeren Volwassenenfonds Sport & Cultuur

Vanaf 1 januari 2026 gaan wij met het Volwassenfonds Sport & Cultuur samenwerken. Dit in eerste instantie voor de periode van twee jaar, tot 31 december 2027. Het Volwassenfonds sport & cultuur is een landelijke stichting die faciliteert dat volwassenen met een kleine beurs kunnen deelnemen aan sport- of culturele activiteiten. Aanleiding voor deze samenwerking is het onderzoek dat in 2025 is afgerond door extern adviesbureau BMC naar onder andere de toegevoegde waarde van het Volwassenfonds Sport & Cultuur als aanvulling op het huidige minimabeleid. Het invoeren van het Volwassenenfonds is na nader onderzoek en een doorrekening gebleken een waardevolle toevoeging te zijn op de minimaregelingen die er reeds bestaan binnen de gemeente. Hiervoor wordt in 2026 € 27.000 beschikbaar gesteld en in 2027 een bedrag van € 33.000, in beide jaren te dekken uit de reserve sociaal domein.

Het Volwassenenfonds wordt voor een periode van 2 jaar, dus tot en met 2027, ingevoerd aanvullend op de declaratieregeling maatschappelijke participatie. Het doel is om toe te werken naar het in stand houden van één van de twee regelingen. Na de periode van twee jaar wordt geëvalueerd en wordt besloten over welke regeling definitief wordt ingezet.

Opvang Oekraïense ontheemden (2026)

De opvang van Oekraïense ontheemden is in financiële zin, gelet op onzekerheid van de omstandigheden, niet structureel opgenomen in de begroting. In de voorgaande begroting en begrotingswijzigingen was dit verwerkt tot en met begrotingsjaar 2025. Deze opvang is voor de gemeente op basis van de huidige inzichten voor 2026 nagenoeg budgettair neutraal, omdat de financiering bijna volledig door Rijksmiddelen wordt gedekt. Wij verwachten dat een bedrag van afgerond € 94.000 ten laste dient te worden gebracht van de desbetreffende bestemmingsreserve. Formeel dienen echter zowel de uitgaven als de inkomsten opgenomen te worden in de begroting. In de voorliggende begroting is dit verwerkt in het programma Sociaal Domein, taakveld 6.1, voor een bedrag van (afgerond) € 2.294.000. Het betreft een incidentele post in de jaarschijf 2026, die zowel in de baten als in de lasten is opgenomen. Omdat het een budgettair neutrale activiteit betreft is deze niet opgenomen in de onderstaande tabel.

Taakstelling sociaal domein

In lijn met de systematiek die al enige jaren gebruikelijk is binnen onze gemeente is ook in de voorliggende ontwerpbegroting een taakstelling sociaal domein opgenomen. De financiële toelichting op deze taakstelling is opgenomen onder het programma Algemene Dekkingsmiddelen. In 2026 zullen wij de huidige systematiek heroverwegen en mogelijk met voorstellen komen tot een wijziging van de huidige werkwijze.

Samenvatting bovenstaande voorstellen

(bedragen in euro's)

Onderwerp	I/S	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Aanvullende indexering wegen en groen	S	75.000	150.000	225.000	300.000
Werkbudget Grex Berkelplein	I	165.000			
Opstellen omgevingsplan	I	167.000	167.000		
Invoeren Volwassenfonds sport&cultuur	I	27.000	33.000		
Totaal voorstellen begroting 2026		434.000	350.000	225.000	300.000

I = Incidenteel; S = Structureel

1.4 Beschikbare financiële ruimte

Het uitgangspunt voor het opstellen van de programmabegroting is het presenteren van een sluitende begroting. Rekening houdende met bovenstaande voorstellen (inclusief de bijbehorende dekkingsvoorstellen) en de consequenties van de septembercirculaire 2025 zijn de meerjarige begrotingsresultaten als volgt:

(bedragen in euro's)

Financiële samenvatting	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Saldi resultaat uit begrotingsproces	1.871.000	1.521.000	975.000	1.454.000
Bijstelling resultaat o.b.v. septembercirculaire	-156.000	-209.000	-196.000	-217.000
Voorstellen begroting 2026	-434.000	-350.000	-225.000	-300.000
Subtotaal resultaat voor dekking	1.281.000	962.000	554.000	937.000
Dekkingsvoorstellen				
Inzet bestemmingsreserve omgevingswet	167.000	167.000		
Inzet reserve sociaal domein	27.000	33.000		
Subtotaal dekkingsvoorstellen	194.000	200.000	0	0
Resultaat	1.475.000	1.162.000	554.000	937.000

Er is sprake van een structureel sluitende begroting.

Saldi resultaat uit begrotingsproces

De bedragen op deze regel sluiten aan op de verschillenanalyse zoals opgenomen in hoofdstuk 5 van deze begroting.

Bijstelling resultaat o.b.v. septembercirculaire

De septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds is integraal verwerkt in de voorliggende begroting. Een inhoudelijke toelichting op de circulaire is opgenomen in het programma Algemene Dekkingsmiddelen. De mutaties uit de septembercirculaire die worden verwerkt op het resultaat en daarmee van belang zijn voor het inzicht in de totale financiële ruimte en benodigde dekkingsvoorstellen zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

(bedragen in euro's)

Septembercirculaire 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Wijziging uitkeringsfactor	-81.000	-133.000	-155.000	-182.000
Wijziging verdeelmaatstaven	-75.000	-82.000	-52.000	-51.000
Aanpassing LPO		6.000	11.000	16.000
Resultaateffect septembercirculaire 2025	-156.000	-209.000	-196.000	-217.000

De financiële effecten van de septembercirculaire, zoals toelicht onder de algemene dekkingsmiddelen, die niet zijn verwerkt in deze tabel zijn functioneel of als stelpost verwerkt in de begroting.

1.5 Opbouw van de programmabegroting

Het beleidsmatige deel van de begroting is opgebouwd uit het programmaplan (hoofdstuk 2) en de paragrafen (hoofdstuk 3). Het financiële gedeelte bestaat uit het overzicht van baten en lasten (hoofdstuk 4) en de uiteenzetting van de financiële positie (hoofdstuk 5). Ten slotte volgen nog enkele bijlagen.

Uit het programmaplan volgt de volgende programma-indeling:

- Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving
- Programma Economie en Toerisme
- Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving
- Programma Sport, Cultuur en Recreatie
- Programma Onderwijs
- Programma Sociaal Domein
- Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu
- Programma Bestuur en Ondersteuning

Naast deze programma's bevat de begroting ook de onderdelen algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorziene uitgaven en inkomsten en vennootschapsbelasting. Binnen onze gemeente worden de programma's in financiële zin uitgesplitst naar de landelijk voorgeschreven taakvelden.

Het programmaplan geeft in de basis antwoord op de drie W vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat mag het kosten?

Wij werken als gemeente zo veel mogelijk opgabegericht. Dat gaat hand in hand met het reeds geïmplementeerde projectmatig werken. De Valkenburgse opgaven en daaruit volgende ambities staan centraal bij het (projectmatig) werken. Opgavegericht werken voorkomt inzet op verkeerde onderdelen en helpt bij het maken van keuzes/prioriteiten. Door opgabegericht te werken sturen we ook aan de hand van concrete projecten en activiteiten op de langere termijnvisie. In de toekomst willen we graag kijken naar de indeling van de programma's om zo tot een meer optimale verbinding te komen die beter aansluit bij de geformuleerde opgaven en huidige wetgeving. Hieronder zijn de opgaven voor onze gemeente benoemd. De genoemde opgaven zijn in de begrotingsteksten vertaald naar concrete doelen, resultaten en activiteiten. Met het vastleggen van deze opgaven beschrijven we de gewenste situatie waarnaar wij toewerken.

Opgaven fysieke leefomgeving

1. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de samenleving (lokale economie en onze inwoners) profiteren van hoge kwaliteit toerisme en recreatie;
2. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar hoogwaardig landschap, natuur en erfgoed beleefd worden;
3. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn en veilig kan wonen, leven en werken;
4. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de fysieke leefomgeving ingericht is op de gevolgen van klimaatverandering.

Opgaven organisatie

(van "hyperventilerend scorend" naar "pionierend excelleren")

5. Wij zijn een organisatie die hands-on mentaliteit en flexibiliteit in het DNA heeft zitten en deze kwaliteiten inzet om optimaal resultaat te boeken voor de vastgestelde hoofdopgaven. Zakelijk, opgabegericht en projectmatig (samen)werken vormt de basis van waaruit wij inspelen op de actuele ontwikkelingen en politieke wensen;
6. De basisdienstverlening is en blijft op orde en beweegt mee met de tijd en past zich aan de veranderende behoeften aan. De bijbehorende processen zijn vastgelegd en ingeregeld. We maken daarbij zo efficiënt mogelijk gebruik van technologische ontwikkelingen;

Opgaven Sociaal Domein

7. Valkenburg aan de Geul is een gemeente met een sterke en toegankelijke sociale basis waar inwoners gezond en prettig samenleven en naar elkaar omkijken;
8. In Valkenburg aan de Geul leveren wij tijdig zorg en ondersteuning aan kwetsbare inwoners, zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig (normaliseren), en doet iedereen op eigen wijze mee.

Naast bovenstaande opgaven heeft de gemeente ook taakstellingen gerelateerd aan wettelijke opgaven. Deze kunnen tevens bijdragen aan één of meer van bovenstaande opgaven, maar kunnen ook op zichzelf staan.

Enkele programma's bevatten een opsplitsing naar verschillende thema's, waarbij per thema is weergegeven wat we willen bereiken (doelen) en wat we daarvoor gaan doen (resultaten en activiteiten).

De vraag 'wat mag het kosten' wordt per programma inzichtelijk gemaakt voor het begrotingsjaar 2026. De meerjarenraming 2027 t/m 2029 is terug te vinden in het overzicht van baten en lasten in de bijlagen. Per programma is daarnaast inzichtelijk gemaakt welke taakstellingen, stelposten en reservemutaties te relateren zijn aan het betreffende programma.

In hoofdstuk 3 zijn de paragrafen opgenomen. Anders dan de programma-indeling in hoofdstuk 2 geldt voor de paragrafen wel een landelijk voorgeschreven indeling. In deze paragrafen lichten wij de beleidslijnen toe en leggen de relevante beheersmatige aspecten vast voor de lokale heffingen, het weerstandsvermogen en risicobeheersing, het onderhoud aan kapitaalgoederen, de financiering, bedrijfsvoering, openbaarheid, verbonden partijen en grondbeleid.

De financiële begroting is opgebouwd uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

1.6 De begrotingskaders

In aanvulling op de landelijke richtlijnen die gelden voor het opstellen van de gemeentelijke begroting (Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording, provinciaal toezicht op gemeentefinanciën) heeft het college de ontwerpbegroting opgesteld op basis van de begrotingskaders zoals deze ook in voorgaande begrotingen door de gemeenteraad zijn vastgesteld:

- Wanneer zich na de vaststelling van de begroting nieuwe prioriteiten aandienen, dient het college in eerste instantie binnen het desbetreffende programma naar financiële dekking te zoeken;
- De gemeenteraad heeft altijd het recht om prioriteiten aan te passen of eerder vastgestelde kaders bij te stellen;
- Nieuw beleid of wijziging van bestaand beleid kan alleen geëntameerd worden indien direct in de dekking van de daarmee gemoeide kosten wordt voorzien;
- De post Onvoorzien mag pas worden ingezet nadat is vastgesteld dat de extra, niet in de begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van budgetten binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen;
- Indien een tekort ontstaat als gevolg van een lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds moet een integrale afweging van alle beleid plaatsvinden;
- De in de meerjarenbegroting verwerkte ramingen voor onderhoud van kapitaalgoederen moeten met actuele onderhoudsplanningen worden onderbouwd.

Het eerste begrotingskader wordt ook wel "nieuw voor oud" genoemd. In de raadsvergadering over de kadernota 2025 is dit begrotingskader door de raad herbevestigd. De vraagstelling onder punt 13.3 van de kadernota 2025 heeft niet geleid tot een herformulering dan wel tot een heroverweging van dit begrotingskader.

1.7 Proces vaststellen van de begroting 2026

De ontwerpbegroting 2026 zal worden gepubliceerd op donderdag 9 oktober 2025. Dit is het eerste moment dat de begroting 2026 beschikbaar is voor de raadsleden en commissieleden. De begroting is dan ook publiekelijk te raadplegen.

De leden van de gemeenteraad (en van de raadscommissies) hebben de mogelijkheid om informatieve vragen in te dienen over de ontwerpbegroting. Deze schriftelijke vragen kunnen op de gebruikelijke wijze, bij voorkeur per raadsfractie, worden ingediend via de griffie. De afgesproken deadline hiervoor is op maandag 27 oktober 2025, voor 09:00u.

Het college zal op vrijdag 31 oktober 2025 de schriftelijke vragen beantwoorden.

Het sluitstuk van de begrotingscyclus is de behandeling en de vaststelling van de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027 t/m 2029 in de openbare raadsvergadering van dinsdag 11 november 2025.

Na vaststelling van de begroting zal deze vóór 15 november 2025 worden toegezonden aan het College van Gedeputeerde Staten (GS) van de Provincie Limburg.

Met dit proces wordt invulling gegeven aan de artikelen 190 en 191 van de Gemeentewet.

1.8 Status en versiebeheer

Het boekwerk van deze begroting zoals dat openbaar wordt gepubliceerd op donderdag 9 oktober 2025 betreft een ontwerpbegroting. Pas nadat de gemeenteraad de begroting vaststelt is er formeel sprake van een begroting. Het is mogelijk dat de behandeling in de raadsvergadering van 11 november leidt tot een aanpassing in dit boekwerk. Mocht dat het geval zijn, dan leidt dat ertoe dat er twee verschillende versies van de begroting 2026 worden gepubliceerd. Om deze reden zullen wij op de tweede pagina van het document aangeven wat de status is van het boekwerk en op welke datum deze is gepubliceerd.

1.9 Wijzigingen van de begroting

De door de gemeenteraad vastgestelde begroting 2026 is het startpunt voor de uitvoering in 2026. Gedurende het jaar zullen er nog wijzigingen op de begroting plaats vinden. Wijzigingen die van invloed zijn op de baten en lasten op programmaniveau zijn altijd voorbehouden aan de gemeenteraad. Het college is bevoegd om binnen deze door de raad vastgestelde kaders (dus binnen het programma) wijzigingen door te voeren op taakveldniveau of op productniveau. Begrotingswijzigingen vanuit de gemeenteraad kunnen betrekking hebben op de voorjaarsnota (als onderdeel van de kadernota) of op de najaarsnota, maar kunnen gedurende het jaar ook volgen uit de financiële gevolgen van separate raadsbesluiten of uit de circulaire van het gemeentefonds. Volledigheidshalve vermelden wij dat een dergelijke begrotingswijziging naast de financiële gevolgen ook de bijbehorende dekking bevat.

Hoofdstuk 2: Programmaplan

2.1 Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Omschrijving van het programma

Het programma biedt randvoorwaarden om veilig en prettig te kunnen wonen en ondernemen in onze gemeente. Het programma draagt bij aan de opgave *‘Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn en veilig kan wonen, leven en werken’*.

Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

De gemeente verleent veel verschillende vergunningen. Vergunningverlening is een belangrijk instrument om ervoor te zorgen dat activiteiten en projecten binnen de gemeente voldoen aan de wettelijke en beleidsmatige vereisten. Het draagt bij aan het waarborgen van veiligheid, ordening en kwaliteit in de leefomgeving. Actief en systematisch toezicht op de naleving van regels en wetten vindt plaats en waar nodig wordt handhaving ingezet als de regels en wetten worden overschreden.

Wat willen we bereiken?

- Adequate uitvoering van de wettelijke uitvoeringstaken van ruimtelijke ordening, bouw, milieu en bijzondere wetten;
- Adequaat gemeentelijk toezicht met weloverwogen inzet van verdere sanctiemiddelen;
- Adequate handhaving op het omgevingsrecht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Alle binnenkomende vergunningaanvragen (o.a. omgevingsvergunningen, evenementenvergunningen, alcoholwetvergunningen) worden zoveel mogelijk binnen de geldende wettelijke termijn afgehandeld. De vergunningprocedures worden digitaal doorlopen. Hierbij is onze organisatie zodanig ingericht dat wordt voldaan aan de wettelijke VTH-kwaliteitscriteria. We sturen daarnaast op de doorontwikkeling van de organisatie en werkprocessen met als uitgangspunt kwaliteit en klantgerichtheid. Waar in de afgelopen jaren volop is ingezet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb), zal komende jaren verder worden ingezet op procedures en gemeentelijke beleidsregels en verordeningen.

VVTH-beleidsplan 2026-2029

Het is een vereiste dat het bevoegd gezag een beleidsplan vaststelt voor vergunningverlening, toezicht en handhaving en instrumenten inzet die de beleidscyclus borgen. Dit betreft de cyclus van beleid opstellen, programmeren, uitvoeren, monitoren en evalueren. De provincie beoordeelt vanuit haar interbestuurlijke rol of gemeenten voldoende invulling geven aan de wettelijke eisen. Naast de Omgevingswet-taken zal het beleidsplan ook taken op grond van de Algemene Plaatselijke Verordening, Bijzondere Wetten en Openbare Orde en Veiligheid benoemen.

Voor de periode 2026-2029 is een nieuw VVTH-beleidsplan opgesteld. Daarnaast wordt jaarlijks een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de wettelijke taken en bestuurlijke projecten en accenten worden benoemd. De beschreven taken uit het uitvoeringsprogramma worden gemonitord en waar nodig tussentijds bijgesteld.

Uitvoering strategische projecten

De uitvoering van enkele strategische projecten (te denken aan: gebiedsvisies, opgave woningbouw, kwaliteitsslag hotelmarkt) zal op termijn leiden tot een toename van aanvragen omtrent vergunningen bij de afdeling VVTH.

Evenementen

Er is een nieuw evenementenbeleid in ontwikkeling. De uitgangspunten uit het evenementenbeleid zullen zich doorvertalen in de procedures rondom vergunningverlening van evenementen (denk hierbij aan het optimaliseren van het aanvraagtraject). Er is een start gemaakt met de doorontwikkeling van evenementen, waaronder Kerststad Valkenburg. In 2026 wordt dit voor Kerststad Valkenburg opgepakt vanuit de brede evaluatie van het evenement.

Veiligheid

Veiligheid is een prioriteit in elke omgeving. Veiligheid is het waarborgen van de veiligheid van onze inwoners, ondernemers en bezoekers. De gemeente is verantwoordelijk voor het handhaven van openbare orde en veiligheid. Samenwerking met diverse partners als de Veiligheidsregio, de brandweer en politie is hierbij essentieel. De participatie van inwoners, ondernemers en organisaties hierbij is van belang om draagvlak te creëren.

Wat willen we bereiken?

Met Integraal Veiligheidsplan Heuvelland 2024-2027 geven de burgemeesters en de colleges invulling aan de regierol van de gemeente en de wettelijke taken van de burgemeester. Op basis van een veiligheidsanalyse en ontwikkelingen op het gebied van veiligheid zijn de prioriteiten en thema's voor de komende vier jaren opgesteld.

Het doel is om in 2027 een verbeterd en stabiel veiligheidsbeeld te realiseren. Met het Integraal Veiligheidsplan wordt een stevige basis gelegd voor samenwerking. Dit is wenselijk en noodzakelijk: de veiligheidsopgaven worden complexer en hebben veel overeenkomsten. Het zijn vraagstukken die vaak gemeentegrenzen overschrijden en daarom een gezamenlijke, eenduidige inzet vereisen. Als Heuvellandgemeenten kunnen we elkaar versterken bij het aanpakken van bedreigingen: door samen keuzes te maken en een doordachte aanpak te volgen, door taken te verdelen en de werkdruk te verlichten. Daarmee winnen we aan slagkracht, effectiviteit en efficiëntie. Tegelijkertijd blijven lokale eigenheid en maatwerk onderscheidende kwaliteiten van de uitvoering.

Aan het Integraal Veiligheidsplan (IVP) is een uitvoeringsprogramma gekoppeld. Waar het IVP het strategische kader vormt, met doelstellingen, uitgangspunten en hoofdlijnen van aanpak, wordt in het uitvoeringsplan de inzet concreet uitgewerkt, op basis van de keuzes die in het IVP zijn gemaakt.

In het IVP staan dus de 3 prioriteiten en een doorlopend thema benoemd en uitgewerkt. Dit wil niet zeggen dat andere thema's of veiligheidsterreinen geen aandacht behoeven. Echter, op genoemd drietal specifieke prioriteiten gaan we intensiveren met als doel onze aanpak ook gezamenlijk te verstevigen.

Deze drie prioriteiten, waarop we gaan intensiveren en onze aanpak verstevigen, zijn:

1. Ondernijnde criminaliteit

Door de vermenging van de onder- en bovenwereld wordt gebruik gemaakt van legale diensten en voorzieningen voor het ontplooiën van illegale activiteiten. Het vertrouwen in de overheid en de rechtstaat wordt aangetast en hierdoor verslechtert de veiligheid en leefbaarheid.

2. Jeugd en veiligheid

Jongeren die overlast veroorzaken of criminele activiteiten uitvoeren kunnen een negatieve invloed uitoefenen op het woonplezier en de veiligheidsbeleving van onze inwoners. Daarnaast kunnen jeugdgroepen een aanzuigende werking hebben en andere jeugdigen beïnvloeden. Hoewel deze jongeren veel overlast en ook criminaliteit kunnen veroorzaken, zijn zij naast dader, vaak ook slachtoffer. Deze jongeren zijn vaak kwetsbaar door problemen thuis, op school of mogelijk door gedrags- of verslavingsproblemen. Deze problematiek vraagt om een integrale aanpak met een goede verbinding tussen het sociaal- en veiligheidsdomein.

3. *Verbinding zorg en veiligheid*

Zorg en veiligheid gaan hand in hand. Zeker omdat de problematiek op dit snijvlak steeds complexer wordt, is een goede samenwerking essentieel. Denk hierbij aan de aanpak van personen met verward gedrag maar ook de kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen. Zowel intern, domein-overstijgend, als met externe partners wordt casuïstiek integraal opgepakt en beleidsmatig afgestemd.

Ook hier blijven we investeren in een goed en stevig netwerk. Investeren in de samenwerkingsnetwerken is niet alleen van belang vanwege de toenemende complexiteit van casuïstiek. Ook de capaciteitsproblematiek bij politie vraagt in toenemende mate een betere afstemming alsook inzet van gemeentelijke handhaving. Vroege signalering van leefbaarheidsproblematiek is van groot belang om grotere veiligheidsproblemen aan te pakken en te voorkomen.

Naast deze drie prioriteiten is specifiek het doorlopende thema fysieke veiligheid benoemd, met name crisis- en rampenbestrijding. We streven naar een sterke en daadkrachtige interne organisatie in crisissituaties. Daartoe wordt planvorming geschreven en actueel gehouden en worden trainingen voor de lokale crisisfunctionarissen georganiseerd. Daarbij sluiten we aan bij de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Ook blijven we investeren in een optimale samenwerking met al onze externe crisispartners.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We leggen zoveel als mogelijk de verbinding met jongeren en jeugdgroepen en zetten in op vroegsignalering. Door samenwerking met ketenpartners verkrijgen wij periodiek een actueel beeld van de jeugdgroepen, overlastlocaties en problematische individuen en volgt een aanpak op maat die bestaat uit (een combinatie van) preventie, repressie en zorg;
- Een sterke verbinding behouden tussen zorg en veiligheid; om te komen tot een aanpak die aansluit bij gecombineerde problemen. Deze verbinding houden we onder andere op peil door ons maandelijks Zorg- en Veiligheidsoverleg;
- Door de inzet van onze handhavers en externe partners kunnen we vroegtijdig signaleren en acteren op signalen uit de wijk die de leefbaarheid en veiligheid aantasten. We proberen overlastsituaties voor de omgeving zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken door een wijkaanpak en gebruikmaking van een integraal werkende keten;
- Het continueren en inzetten van interventies waaronder inzet van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, Tijdelijk Huisverbod, Wet Aanpak Woonoverlast;
- Inzetten van bestuursrechtelijke maatregelen zoals waarschuwingen, dwangsommen en sluitingen;
- De samenwerking met het RIEC op peil houden en de expertise van het RIEC inzetten bij ondermijningsvraagstukken;
- Weerbaarheid van organisatie en burgers vergroten op de diverse ondermijningsthema's. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het actief informeren van kwetsbare ouderen over cybercrime (pinpasfraude, identiteitsfraude);
- Gezamenlijk met de Heuvelland gemeenten, gemeente Maastricht en het RIEC het regionaal flexteam (ACT!) doorontwikkelen om zo kennis, capaciteit en slagkracht te vergroten;
- Lokale en interne planvorming op het gebied van crisis- en rampenbestrijding compleet en actueel houden;
- Interne crisisorganisatie door ontwikkelen;
 - (nieuwe) crisisfunctionarissen opleiden en geoefend houden
 - Continuïteit inregelen/waarborgen tijdens crises en rampen.

Beleidsindicatoren

Onderstaande tabel geeft de verplichte BBV-indicatoren gepresenteerd naar de beleidsthema's weer. Deze indicatoren zijn ontleend aan Waarstaatjegemeente.nl. De vergelijkende cijfers komen uit de programmabegrotingen van voorgaande jaren. Achter de cijfers uit de huidige begroting staat het peilmoment waar de indicator betrekking of heeft.

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
1.1	Verwijzingen Halt	aantal per 1.000 jongeren	2024	10	9	Stichting Halt
1.2	Winkeldiefstallen	aantal per 1.000 inwoners	2024	1,8	2,2	CBS
1.3	Geweldsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2024	2,4	4,3	CBS
1.4	Diefstallen uit woningen	aantal per 1.000 inwoners	2024	0,9	1,2	CBS
1.5	Vernielingen en beschadigingen	aantal per 1.000 inwoners	2024	5,2	5,7	CBS

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.926	37	-1.889
1.2 Openbare orde en veiligheid	2.239	91	-2.148
Subtotaal programma	4.165	128	-4.037
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	0	0	0
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	0	0
Totaal programma	4.165	128	-4.037

2.2 Programma Economie en Toerisme

Omschrijving van het programma

Binnen het programma Economie en Toerisme werken we aan het versterken van het economisch functioneren van Valkenburg aan de Geul. Eén van de prioriteiten binnen het actuele Coalitieakkoord en onze gemeentelijke opgaven (zie Omgevingsvisie) en uitvoering van de Visie Vrijetijdseconomie.

Het programma Economie en Toerisme bestaat uit de volgende economische thema's:

1. Economische structuurversterking
2. Vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul
3. Vrijetijdseconomie in (Zuid-)Limburg
4. Evenementen
5. Citymarketing
6. Regionale economische samenwerking
7. Ondernemerscontact
8. Overige (structurele) taken

Wat willen we bereiken?

In 2050 is de gemeente Valkenburg aan de Geul een duurzame en leefbare gemeente, waar de lokale economie en onze inwoners profiteren van hoge kwaliteit toerisme en recreatie. Dit is één van de vier hoofdogaves voor onze gemeente. Zie ook onze Omgevingsvisie 2050 Valkenburg aan de Geul. De focus ligt daarbij op het onderdeel vrijetijdseconomie (recreatie en toerisme), de kurk waarop de economie in Valkenburg aan de Geul op drijft. Onze visie vrijetijdseconomie 2035 bouwt daarop voort: in 2035 legt de vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul een belangrijke basis voor een welvarend en karaktervolle gemeente, waar het prettig verblijven, recreëren, werken en wonen is. De komende jaren gaan we concrete stappen zetten om deze visie tot uitvoering te brengen.

Het afgelopen jaar, in 2025, is het plan van aanpak om te komen tot een programmatische beleidsmatige aanpak voor de structuurversterking economie op- en vastgesteld. Binnen deze aanpak wordt er expliciet gekeken naar het breed functioneren van de Valkenburgse economie, dus expliciet naar andere sectoren naast de vrijetijdseconomie (denk aan o.a. de agrarische sector, detailhandel en meer). In 2026 wordt deze aanpak verder uitgewerkt.

Naast deze gemeentelijke opgaven en bijbehorende ambities, hebben we binnen het programma Economie en Toerisme - net als voorgaande jaren - ook te maken met regionale, provinciale en landelijke regelgeving en beleidsstukken. Denk hierbij op regionaal niveau aan onder andere de Provinciale Omgevingsvisie, de Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030, de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg en meer.

Met de inkomsten uit de toeristische heffingen en parkeren worden diverse lasten van de gemeente gedekt. Denk hierbij met name aan lasten die betrekking hebben op de toeristische/recreatieve functies, maar ook lasten met betrekking tot bijvoorbeeld parkeervoorzieningen (o.a. betaald parkeersysteem). Zo wordt de helft van de verhoging van de toeristenbelasting (die in 2024 is ingezet) gebudgetteerd voor het uitvoeringsprogramma van de Visie Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg. Doel is een evenwichtige verdeling van de toeristisch-economische lasten door een samenspel van toeristische heffingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Thema 1: Economische structuurversterking

In het voorjaar van 2025 is het projectvoorstel om te komen tot het programma economische structuurversterking vastgesteld, inclusief onderzoeksbudget. In 2025 zijn daarvoor de eerste

voorbereidingen getroffen. Het project om te komen tot dit brede programma zal in 2026 worden doorlopen. Mochten uit dit brede programma (uitvoerings-)budgetten nodig zijn, worden deze via een separaat raadsvoorstel of via de kadernota aan uw raad voorgelegd.

Thema 2: Vrijetijdseconomie in Valkenburg aan de Geul

Eind 2024 is de Visie Vrijetijdseconomie 2035 Valkenburg aan de Geul (hierna: visie VTE VadG) vastgesteld. Hieraan gekoppeld is het uitvoeringsprogramma uitgewerkt en geeft inzicht in hoe we de komende aan de slag gaan met het versterken van de vrijetijdseconomie. Voor 2026 staan een aantal specifieke zaken/projecten op de agenda, waarvoor reeds budget is gereserveerd via het uitvoeringsprogramma Visie VTE:

- De brede hotelaanpak, waarbij via een pilotproject met drie managers wordt gewerkt aan het transformeren van diverse hotels (transformatiemanager), het vitaliseren van diverse hotels (vitaliteitsmanager) en het inzetten op aantrekken van vernieuwend en uniek aanbod (acquisitiemanager). In het najaar van 2025 zijn de managers via een aanbestedingsprocedure geworven en gaan een jaar aan de slag;
- Opstellen toetsingskader nieuwe aanvragen overnachtingenbeleid (als vervolg op het overnachtingenbeleid dat in mei 2025 is vastgesteld);
- Vormgeven van een nieuw citymarketingplan (zie Thema 5).
- Voorbereidingen voor nieuw detailhandel-/retailbeleid. Er wordt nog bekeken, onder andere samen met uw raad (via themasessie) in hoeverre het wenselijk is dit onderdeel te laten zijn van een breder plan (economische) versterking centrum. In 2025 is, vooruitlopend, al onderzoek naar mogelijkheden rondom Blurring (waarbij ook de kernen zijn meegenomen).

Thema 3: Vrijetijdseconomie in (Zuid-)Limburg

Ook in 2026 blijven wij ons, samen met de andere Zuid-Limburgse gemeenten en diverse partners/stakeholders, inzetten om de vrijetijdseconomie in de hele regio te versterken binnen het samenwerking Programma Visie VTE Zuid-Limburg 2024-2027 (ondergebracht als programma bij Economische Samenwerking Zuid-Limburg). Dit gebaseerd op de Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030. Valkenburg aan de Geul heeft daarin, samen met de gemeente Beekdaelen en Sittard-Geleen, zowel bestuurlijk als ambtelijk een trekkende rol (Kopgroep Vrijetijdseconomie Zuid-Limburg). Het programma zet zich in voor de voorbereiding en uitvoering van diverse (regionale) projecten die bijdragen aan de ambities uit de regiovisie, waaronder:

- Uitrol Knopen Lopen wandelnetwerk Zuid-Limburg (loopt);
- Ontwikkeling DataPortaal Toerisme Limburg;
- Vitalisering verblijfsaccommodaties (vervolg op project dat in 2023 is afgerond);
- Duurzame Toeristische mobiliteit.

Thema 4: Evenementen

Evenementen zijn belangrijk voor de gemeente Valkenburg aan de Geul. De noodzaak van het behoud van het brede scala aan evenementen, doch met name de Amstel Gold Race en Kerststad wordt door de stakeholders voor wat betreft de Visie VTE als zeer belangrijk beschouwd. Er wordt momenteel nog gewerkt aan een nieuw evenementenbeleid, als nadere uitwerking van de Visie VTE. Het evenementenbeleid, goed aansluitend op de visie VTE en het cultuurbeleid, zal eind 2025 verder zijn vormgegeven. De besluitvorming hierover en vervolgens de uitvoering en verdere vertaling van het beleid naar de praktijk zal in 2026 plaatsvinden. In 2026 zal ook gestart worden met het uitwerken van subsidieregels voor evenementen. Vooralsnog past dit binnen het gereserveerde budget uitvoering Visie VTE.

Thema 5: Citymarketing

Bij de ontwikkeling van de Visie VTE is gebleken dat Citymarketing, gerichte promotie van Valkenburg aan de Geul en de kenmerkende evenementen, van meerwaarde zijn voor (het behoud en versterking van) de vrijetijdseconomie in onze gemeente. In 2025 is het project om te komen tot een nieuw strategisch citymarketingplan (met uitvoeringsprogramma) opgestart. Dit strategische

plan voor de lange termijn heeft als doel de gemeente als geheel aantrekkelijk te positioneren voor bewoners, bezoekers en bedrijven. Visit Zuid-Limburg wordt hier nauw bij betrokken, daar zij zich specifiek richten op de promotie en citymarketing van Zuid-Limburg. Visit Zuid-Limburg kan bij het nieuwe citymarketingplan ook een partner zijn in de uitvoering van het toeristisch deel van het plan. In 2025 is het project om te komen tot een nieuw strategisch citymarketingplan (met uitvoeringsprogramma) opgestart. Dit plan is overigens breder dan evenementen. In 2026 is het citymarketingplan gereed en zal de raad, indien nodig, om aanvullend budget worden gevraagd.

Thema 6: Regionale economische samenwerking

Op het gebied van regionale economische samenwerking in Zuid-Limburg lopen diverse programma's, waarin de gemeente Valkenburg aan de Geul ook in 2026 wederom participeert. Doel hiervan is om een aantal gemeenschappelijke thema's en opgaven op te pakken en vorm te geven, efficiënter en effectiever om te gaan met uitdagingen en kennis en expertise bundelen.

Dit gebeurt onder andere binnen de Economische Samenwerking Zuid-Limburg (afgekort: ESZL) en binnen de werkgroepen Structuurvisie Ruimtelijke economie Zuid-Limburg (afgekort: werkgroepen SVREZL). Daarnaast participeert de gemeente Valkenburg aan de Geul ook sinds kort in de nieuw opgezette Stichting Samenwerking Zuid-Limburg (zie raadsvoorstel mei 2025).

Thema 7: Ondernemerscontact

Valkenburg aan de Geul heeft als gemeente een groot en dynamisch ondernemersklimaat. Onze gemeente telt ruim 2.000 bedrijven, wat neerkomt op één onderneming per 7,8 inwoners—een aanzienlijk hoger aantal dan vergelijkbare steden in de regio. De diversiteit van deze ondernemers is groot, variërend van bedrijven in de vrijetijdseconomie tot zorg, agrarische sector, onderwijs en detailhandel. Als gemeente bieden we een laagdrempelige en goed bereikbare ondernemerscontact via onze Adviseur Ondernemen. Deze functie is per september 2024 aangesteld en laat nu, na ruim een jaar actief te zijn, zien dat deze rol aanzienlijk bijdraagt aan een betere samenwerking en connectie met de Valkenburgse ondernemers, KHN Valkenburg, Stichting BIZ Valkenburg en andere ondernemerscollectieven. Als gemeente kunnen wij niet alle zorgen van onze ondernemers wegnemen, maar we vinden het wel belangrijk voor het bevorderen van een dynamisch en duurzaam ondernemersklimaat, om hen op een laagdrempelige en efficiënte manier te woord te staan.

Thema 8: Overige (structurele) taken

Bedrijveninvesteringszone Valkenburg (BIZ)

Valkenburg aan de Geul heeft sinds 2020 een actieve bedrijveninvesteringszone onder de naam Stichting BIZ Valkenburg. Eind 2024 is, na een positieve draagvlakmeting onder ondernemers, de samenwerking van Stichting BIZ Valkenburg voor 5 jaar verlengd. Uw gemeenteraad heeft daarvoor in oktober 2024 een nieuwe verordening voor vastgesteld.

Hoewel de BIZ als post op de gemeentelijke begroting staat, is het dat niet. De gemeente functioneert als het ware als 'doorgeefluik' voor de opgehaalde belastinggelden conform de Verordening Bedrijveninvesteringszone Valkenburg 2025-2029 richting de Stichting BIZ Valkenburg. Dat geschiet, wederom conform de verordening, via een subsidierelatie. Uiteraard heeft de gemeente, evenals met andere samenwerkingsvormen, intensief contact met het bestuur (o.a. via portefeuillehouder economie én de Adviseur Ondernemers).

Samenwerking gemeenten en Visit Zuid-Limburg

Visit Zuid-Limburg en de Zuid-Limburgse gemeenten (exclusief Maastricht, inclusief Echt-Susteren en Selfkant (DE)) werken al jaren samen aan het promoten, versterken en toekomstbestendig maken van de vrijetijdssector in Zuid-Limburg. We doen dat aan de hand van meerjarenconvenant tussen de gemeenten en Visit Zuid-Limburg. Het huidige meerjarenconvenant 2021 t/m 2026 eindigt eind volgend jaar (31 december 2026). Dat geeft aanleiding om nieuwe afspraken te maken voor de periode 2027 t/m 2032. In voorbereiding daarop wordt nu, in nauwe afstemming met het

Intergemeentelijk Overleg Toerisme (hierna: IGOT, een ambtelijke vertegenwoordiging van de Zuid-Limburgse gemeenten) en het programmateam VTE Zuid-Limburg (onder leiding van projectmanager VTE Zuid-Limburg vanuit ESZL) door Visit Zuid-Limburg voorbereidingen getroffen. Visit Zuid-Limburg heeft daarvoor onder andere opdracht gegeven tot het uitvoeren van een bestedingenonderzoek vrijetijdseconomie Zuid-Limburg, op basis waarvan nieuwe bijdrages per gemeente worden voorgesteld. Uw raad wordt hiervoor volgend jaar in stelling gebracht.

Jaarlijkse subsidies

Jaarlijks subsidieert de gemeente diverse organisaties die onze ondernemers op verschillende wijzen ondersteunen. Denk hierbij aan het StartersCentrum Limburg, Grensinformatiepunt en 155 red mijn bedrijf. Deze worden ook in 2026 gecontinueerd, passend binnen voorwaarden rondom subsidiering.

Toeristische heffingen

De toeristische heffingen staan opgenomen onder het programma Algemene Dekkingsmiddelen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
2.1	Functiemenging	% verhouding banen en woningen	2023	44,1	54,2	CBS BAG/LISA
2.2	Vestigingen van bedrijven	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2023	198,7	181,8	LISA

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Economie en Toerisme

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
2.2 Parkeren	1.428	666	-762
3.1 Economische ontwikkeling	933	1	-932
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.006	1.966	-1.040
Subtotaal programma	5.367	2.633	-2.734
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	99	0	-99
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	50	50
Totaal programma	5.466	2.683	-2.783

2.3 Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving

Omschrijving van het programma

Binnen het programma mobiliteit, volkshuisvesting en fysieke leefomgeving zijn verschillende onderdelen vanuit het fysieke domein opgenomen. Het fysieke domein kent vele raakvlakken met andere beleidsvelden, bijvoorbeeld het sociaal domein of het economisch domein. In de Omgevingsvisie gemeente Valkenburg aan de Geul zijn de belangrijkste ambities en opgaven samengebracht. De Omgevingsvisie dient daarom als integraal en overkoepelend document voor het fysieke domein. Bij het opstellen van beleid, opstarten van projecten en het maken van keuzes moeten we ons afvragen of dit bijdraagt aan de in de Omgevingsvisie gestelde opgaven.

Opgaven fysieke leefomgeving:

1. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de samenleving (lokale economie en onze inwoners) profiteren van hoge kwaliteit toerisme en recreatie;
2. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar hoogwaardig landschap, natuur en erfgoed beleefd worden;
3. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn en veilig kan wonen, leven en werken;
4. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de fysieke leefomgeving ingericht is op de gevolgen van klimaatverandering.

De thema's duurzaamheid en leefbaarheid zijn de kernthema's die in alle opgaven van de fysieke leefomgeving terugkomen. Het aanpakken van deze opgaven draagt bij aan een betere verbinding tussen relevante beleidsterreinen. Met onderliggend programma leggen wij de noodzakelijke verbindingen op het gebied van verkeer, volkshuisvesting en fysieke leefomgeving. De aanpak van de opgaven vraagt om een integrale benadering en samenwerking. Samen met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties werken wij aan ons fysieke domein. Wij willen nieuwe initiatieven de ruimte bieden. Vooral ook op de steeds belangrijker wordende thema's als duurzaamheid en leefbaarheid. De rol van de gemeente is daarbij wisselend, van faciliterend tot meer actief aanjagend en regisserend, maar steeds meer opgavegericht.

Als ondersteunend instrument ter verwezenlijking van de thema's binnen dit programma is in 2025 de Nota Grondbeleid opgesteld. Het Grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, klimaatadaptatie en biodiversiteit, duurzaamheid, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen, de opgaves binnen de fysieke leefomgeving, te verwezenlijken. Voor een verdere beschrijving wordt verwezen naar 3.8 Paragraaf Grondbeleid.

Op het gebied van Volkshuisvesting heeft de Rijksoverheid de laatste jaren meer regie genomen op de woningmarkt met als doel beter te kunnen sturen op snellere en betere beschikbaarheid van woningen, betaalbaarheid en kwaliteit van het woningaanbod. Als eerste stap (in maart 2022) heeft het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening de Nationale Woon- en bouwagenda gepresenteerd. In de agenda worden de oorzaken van de wooncrisis, de doelstellingen en de programmatische aanpak voor de komende jaren geschetst. Daarbij horen zes programma's: Woningbouw, Een thuis voor iedereen (aandachtgroepen), Betaalbaar wonen, Leefbaarheid en veiligheid, Verduurzaming gebouwde omgeving en Wonen en ouderen. De programmatische aanpak vraagt om nauwe samenwerking met medeoverheden, corporaties, bouwbedrijven, maatschappelijke en burgerorganisaties, koepels en brancheorganisaties, opleidingsinstituten en departementen. De gemeente dient op basis van verschillende instrumenten uitvoering te geven aan de landelijke Programma's. Zo hebben we o.a. de Limburgse woondeal ondertekend, een woonzorgvisie opgesteld en werken we aan de versnelling van woningbouwprojecten. Op basis van het wetsvoorstel Versterking regie op de volkshuisvesting wordt het verplicht voor elke gemeente om (onder de Omgevingsvisie) een Programma op het gebied van volkshuisvesting vast te stellen.

Thema's programma

Dit programma bestaat uit de volgende thema's:

1. Openbare ruimte en mobiliteit
2. Fysieke Leefomgeving;
3. Gebiedsontwikkelingen;
4. Wonen en Bouwen.

Thema 1: Openbare ruimte en mobiliteit

Dit thema is gericht op de openbare ruimte en bestaat de disciplines cultuurtechniek, civiele techniek, water en riolering, verkeer en mobiliteit. Aandachtspunten zijn voor een belangrijk deel bepaald door het Coalitieakkoord 2022-2026, het gemeentelijk mobiliteitsplan, het waterprogramma en de reguliere beheer- en onderhoudscyclus. Ook provinciaal beleid zoals de Omgevingsvisie Limburg (2021), het mobiliteitsplan "Slim op weg naar morgen", en het uitvoeringsprogramma Middengebied hebben gevolgen voor dit thema. Daarnaast is er nog landelijke, regionale en lokale wetgeving, alsook regionale samenwerkingsverbanden, die op een dynamische wijze steeds weer hun doorwerking hebben.

Wat willen we bereiken?

Het veilig kunnen gebruiken, de kwaliteit van inrichting en het beheer van de openbare ruimte zijn (beeld)bepalend voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente zoals gesteld in de opgave. Voor alle gebruikers van de openbare ruimte is het van groot belang dat we een veilige en leefbare omgeving kunnen bieden en dat de leefbaarheid en (economische) aantrekkelijkheid van de gemeente gehandhaafd blijft dan wel verbeterd. Dit doen we vanuit goed beheerderschap, beeldvorming en visievorming op het gebied van mobiliteit, beheersaspecten en op het gebied van klimaatadaptatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

De agenda voor de komende jaren richt zich op slim werk met werk maken. Zeker in een arbeidsmarkt met weinig technisch personeel is een efficiënte technische aanpak van de zaken die samenkomen noodzakelijk. We werken continu aan de optimalisatie om de opgaven gelegen bij cultuurtechniek (beheer en onderhoud openbaar groen), civiele techniek, water en riolering (beheer en onderhoudsprogrammering en het programma water en rioleringen) en mobiliteit (uitvoeringsprogramma mobiliteitsplan) met elkaar te combineren. Dit resulteert in een integrale aanpak van actualiteiten, de uitvoeringsprogramma's van vigerende beleidsplannen, het regulier beheer en onderhoud en het coalitieprogramma. Het programma Water en Rioleringen en het onderhoudsprogramma wegen zijn belangrijke aanjagers van deze integrale aanpak. De toelichting in dit programma kan in samenhang worden gelezen met de toelichting in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Wegen & water

In 2026 loopt de uitvoering van de reconstructie Vroenhof en de projecten Pastoor Sartonsstraat - van Tillstraat en Hekerbeek gaan tevens in uitvoering.

Door de actualiteit en ons streven werk met werk te maken is de volgorde van projecten vanuit het waterprogramma aangepast. Zo is het rioolproject voor de wijk Op den Dries waar regelmatig wateroverlast is naar voren geschoven en wordt gecombineerd met de start van de herinrichting omgeving SKC Berg. De voorbereidingsfase van project Neerhem - Oud Valkenburgerweg heeft door de keuze om de focus op het tot gereedheid brengen van de hierboven genoemde projecten en de planvorming rondom gebiedsontwikkeling Oost op de rem gestaan. We willen zo handig mogelijk ook al inspelen op de mogelijke technische aanpassingen in het gebied als gevolg van de ontwikkelingen. In 2026 gaan de projecten van Caldenborghseweg en St. Gerlachplein e.o. in Houthem richting voorbereiding en zal de prioritering van de grote waterprojecten nader vorm krijgen op basis van vooronderzoek. In 2026 start ook de voorbereiding van het nieuwe waterprogramma. Ook zal regulier groot onderhoud aan wegen en riolering plaatsvinden.

Voor een optimale integrale aanpak van de inrichting van de openbare ruimte is het cruciaal alle ontwikkelingen zo goed mogelijk af te stemmen. Daarom vindt regelmatig afstemming plaats tussen projecten zoals Valkenburg-Oost en Gebiedsvisie Valkenburg-West, het groenbeleidsplan, de Visie vrijetijdseconomie maar ook met partners zoals het Waterschap.

Erfgoed & groeves

In 2025 is in het kader van het gemeentelijk erfgoedbeleid de mergelmuur langs de Lokerstraat in Sibbe gereconstrueerd. Zoals bij vele projecten is ook hier de uitvoering afhankelijk van het juist kunnen afhandelen van de ecologische uitdaging door de aanwezigheid van beschermde flora en fauna. Het project Lokerstraat kan als voorbeeld dienen voor plekken in de gemeente met een soortgelijke problematiek.

Het Groevenbeleid vergt een actieve rol van de gemeente in het monitoren van de groeveveiligheid onder haar grondgebied. Naast het onderhouden van een elektronisch meetsysteem in de Sibbergroeve en Valkenburgergroeve zijn er nog een aantal onderhoudsprojecten, die in het kader van het voorkomen van mijnschade aan de bovengrondse infrastructuur, worden aangepakt.

In 2025 is een begin gemaakt met de consolidatie van de tunnel America (Sibbe). Naast het herstellen van de veiligheid, waardoor het Sibberkerkvoetpad in najaar 2025 weer kon worden opengesteld, zullen ook de percelen boven de tunnel vanaf uiterlijk 2027 weer met landbouwvoertuigen begaan kunnen worden. De tunnel wordt conform de Natura2000 richtlijnen zo optimaal mogelijk ingericht ter bevordering van het vleermuisklimaat en de vleermuispopulatie in dat deel van de groeve. Het openen van de oude ingang America liet in het najaar van 2025 al een significante toename van de vleermuisactiviteit in en rond de tunnelingang zien.

Om ook het klimaat in de Valkenburgergroeve zo optimaal mogelijk te krijgen is het advies van het klimaatonderzoek in de groeve, dat ieder jaar t.b.v. de Kerstmarkt wordt uitgevoerd, opgevolgd en wordt in 2026 de oude Reuzentrap vanuit het Romeins Gedeelte naar het Rotspark geopend om een luchtstroom te creëren, die de warme lucht uit het kerstmarktgebied afvoert richting Cauberg. Nu komt die warme lucht in het centrale deel van de groeve terecht en veroorzaakt daar dat het klimaat ongunstig is voor vleermuizen en de populatie in de gehele Valkenburgergroeve laag houdt. Deze maatregel is nodig om de Omgevingsvergunning voor de exploitatie van de groeve voor de komende vijf jaar veilig te stellen. Om dit project te kunnen uitvoeren zal de raad in het najaar van 2025 gevraagd worden om hiervoor een krediet te verstrekken.

Een ander project is het veiligstellen van de ondergrond onder het voetbalveld van Berg en Terblijt, waarmee in de loop van 2026 zal worden gestart. In het verlengde van het actiever monitoren en beheren van de Geulhemmergroeve, die eigendom is van de gemeente, gaat de gemeente in 2026 hernieuwt het gesprek aan met Stichting de Rotswoning, die de Rijksmonumentale schuilkapel en de Rotswoningen beheert, om te komen tot een constructieve en duurzame samenwerking. In het kader van enerzijds de zorgplicht van de gemeente voor de gesteentemechanische veiligheid van de groeve onder bebouwd gebied en anderzijds de monitoring van de vleermuispopulatie in de groeve conform de Natura2000 richtlijnen, neemt de gemeente de regie over het gedeelte van de Geulhemmergroeve, waar zij juridisch zelf aan zet is, weer actief op zich.

In 2025 werd in de Valkenburgergroeve begonnen met het inventariseren van de erfgoedelementen in de groeve, zoals opschriften, landschappen en secundaire inrichtingen. De inventarisatie wordt uitgevoerd door een dertigtal vrijwilligers. Daarnaast is een team van vrijwilligers bezig met het opnieuw in kaart brengen van de gemeentelijke groeves door middel van 3D Lidar scanning.

Klimaatadaptatiestrategie

De klimaatadaptatiestrategie is in december 2024 door de raad vastgesteld en vanaf 2025 is uitvoering gegeven aan dit beleid. De groei in de frequentie van meer en hevige regen maar ook de toenemende hittestress en droogte betekent dat werkprocessen ten aanzien van beheer en onderhoud en keuzes hierin moeten veranderen zodoende beter de uitdagingen en effecten op te kunnen vangen. De strategie heeft ook organisatorische uitdagingen. Naast het verankeren van de adaptatie in veel wat we doen (planbaar) vraagt het klimaat nu dat we ad hoc acteren (niet planbaar) en dat vraagt veel van de organisatie waardoor doelstellingen onder druk komen staan. In

2025 zijn we gestart met het uitwerken om dit beter beheersbaar te maken. Dit zal ook in 2026 nog aandacht vragen. In 2026 worden de schoolpleinen vergroend om niet alleen direct resultaat te boeken wat betreft hittestress, water retentie en biodiversiteit, maar om ook de bewustwording omtrent klimaatadaptatie bij de nieuwste generaties aan te jagen. Daarnaast wordt het “Handboek Klimaatadaptief inrichten openbare ruimte” in 2026 opgeleverd.

Mobiliteit

Het vigerende mobiliteitsplan 2022-2025 biedt voldoende houvast in ambitie en doelstellingen om de komende jaren op vooruit te kunnen. Het uitvoeringsprogramma Mobiliteit (MUP) vraagt wel om een update zoals aangekondigd. Hiervoor komt een separaat voorstel naar uw raad in 2026.

Er loopt een 2^e tranche subsidie strategisch verkeersveiligheidsplan welke we willen koppelen aan ons uitvoeringsprogramma. Bij voorkeur implementeren we de fysieke aanpak van verkeersveiligheidspunten in het MUP. Op deze wijze wordt het kunnen realiseren van deze opgaven beter afgestemd op de personele capaciteit dan dat het later wordt toegevoegd aan het programma middels een coalitieprogramma.

- In 2026 is in de aanpak fysieke verkeersveiligheidsknelpunten voorzien: Neerhem, Emmaberg en Hekeweg;
- Aanpak Voetgangersoversteekplaatsen (VOP's) verlichting;
- De Wegenlegger zal in 2026 aan de raad worden voorgelegd.
- Uitvoeren tweetalig komborden (o.b.v. door raad te nemen besluit).

Parkeerbeleid

In 2026 ligt de focus binnen het parkeerbeleidsplan op de volgende onderdelen:

- Afronden van het onderzoek naar (bewaakte) fietsenstallingen en laadpunten in het centrum;
- Optimaliseren van de bewegwijzering naar parkeerplaatsen;
- Onderzoek naar toekomstige standplaatsen voor touringcars;
- Livegang van het nieuwe dashboard voor het monitoren van alle parkeerdata.

Daarnaast wordt begin 2026 het parkeersysteem in parkeergarage *Aan de Kei* vernieuwd. Het huidige systeem is inmiddels tien jaar oud en toe aan vervanging. De belangrijkste redenen hiervoor zijn: dubbele onderhoudskosten (door een apart parkeersysteem voor kentekenherkenning en een systeem voor de overige parkeerders), het ontbreken van actuele bezettingsinformatie, de beperkte gebruiksvriendelijkheid (kentekenparkeren alleen voor Stadsparkerders en EasyPark) en de beschikbaarheid van modernere, efficiëntere betaalmethoden, zoals betalen via QR-code of pinpas bij de uitrit.

Op basis van de uitkomst van het onderzoek verkeersveilige ontsluiting P Nieuweweg dat in 2025 wordt afgerond wordt een voorstel ingediend voor verdere uitvoering. Daarnaast gaat nu het onderzoek lopen naar de mogelijkheden van een shuttleservice om de randparkeerplaatsen te faciliteren. De uitkomsten hiervan zullen in 2026 met de raad gedeeld worden.

Thema 2: Fysieke Leefomgeving

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024 zijn de Wet algemene bepalingen omgevingswet (Wabo) en de Wet ruimtelijke ordening komen te vervallen. De Omgevingswet kent een nieuw systeem waarbij het integrale en opgevegericht werken een belangrijk onderdeel is. Per 1 januari 2024 is het thema ruimtelijke ordening opgegaan in het thema fysieke leefomgeving. Waar men voorheen sprak van een goede ruimtelijke ordening spreekt men nu van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, afgekort ETFAL. Het begrip fysieke leefomgeving is breder en omvat onder andere bouwwerken, bodem, water, infra, maar ook de gevolgen van de gezondheid voor de mens. Daarmee is dit begrip ruimer dan het voorheen gangbare begrip ruimtelijke ordening. Omdat het een grote wetswijziging is, hebben gemeenten tot en met december 2031 om de totale transitie in te vullen.

Wat willen we bereiken?

Wij moeten kunnen beschikken over een actueel beleid voor de fysieke leefomgeving voor het totale grondgebied van de gemeente. De basis hiervoor en de keuzes die hierover zijn gemaakt liggen vast in de opgaven die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving zoals verwoord in de Gemeentelijke Omgevingsvisie. Dit is de strategische toekomstvisie fysieke leefomgeving voor onze gemeente. De doorvertaling hiervan dient te gaan plaatsvinden in het juridisch bindend kader, het omgevingsplan. In het omgevingsplan is vastgelegd hoe gebouwen en gronden gebruikt mogen worden (welke functies/activiteiten waar zijn toegestaan) en hoe gronden mogen worden bebouwd (wat, waar, hoogte etc.). Wij dienen uiterlijk op 1 januari 2032 een definitief omgevingsplan te hebben. In de tussenliggende periode hebben we een omgevingsplan van rechtswege. Dit bestaat onder andere uit de huidige reeds samengevoegde bestemmingsplannen en de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving (VO FL). Het “tijdelijk” omgevingsplan geeft aan waar welke activiteiten zijn toegestaan en is nog geactualiseerd in 2023. Het komen tot een echt omgevingsplan is veel werk en gaat naar verwachting jaren kosten, met name omdat het systeem heel anders werkt dan het huidige bestemmingsplan. Als voorbereidend werk willen we in 2026 starten met het maken van een inventarisatie(s) en een plan van aanpak.

Naast de Gemeentelijke Omgevingsvisie, wordt er vanuit de gemeente ook tijd geïnvesteerd in het actualiseren van de Provinciale Omgevingsvisie. Dit is essentieel om de belangen vanuit Valkenburg aan de Geul zo goed als mogelijk onder de aandacht te brengen bij de provincie. Vooralsnog zijn daar geen budgetten aan gekoppeld. Naast de Gemeentelijke en Provinciale Omgevingsvisie, wordt Zuid-Limburg ook op nationaal niveau vanuit de Nationale Omgevingsvisie erkent met een specifieke “NOVEX-status”. Vanuit deze status wordt er op regionaal niveau samengewerkt binnen de kopgroep NOVEX Zuid-Limburg, waarvan wij onderdeel uitmaken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Afgelopen jaren hebben we hard gewerkt aan onze Gemeentelijke Omgevingsvisie. In de Omgevingsvisie komen de opgaven die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving samen en staat aangegeven aan welke opgaven we werken met welk doel. De Omgevingsvisie is vastgesteld in oktober 2024. Het document dient als overkoepelend en richtingbepalend voor alle sectorale beleidsstukken die opgesteld worden.

De komende jaren zullen we aan de slag moeten met het opstellen van het definitieve omgevingsplan en de programma's die benoemd zijn in de Omgevingsvisie. Met dit Omgevingsplan willen wij starten vanaf 2026. In 2025 zijn we gestart met het opstellen van een Programma Wonen en met de voorbereidingen voor een Programma Omgeving Geul. Hiermee gaan we verder aan de slag in 2026.

Het opstellen van een Programma Wonen is een wettelijke verplichting op het moment dat de Wet versterking regie op de volkshuisvesting in werking treedt en moet in 2026 gereed zijn.

Het Programma Omgeving Geul komt voor uit de samenwerking in programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg (WRL) om de Limburgse samenleving en daarmee onze gemeente beter te beschermen én beter voor te bereiden tegen de extreme gevolgen van de klimaatverandering. Wateroverlast is niet altijd te voorkomen en (water)veiligheid moet conform normering worden geboden. Dit doen we volgens drie pijlers: het verhogen van klimaatbewustzijn en zelfredzaamheid, fysieke maatregelen, en water en bodem sturend laten zijn in alle afwegingen. De nadere en concretere uitwerking vindt plaats op het niveau van het stroomgebied van de Geul en wordt vertaald naar een programma Omgeving Geul.

Werken aan de hand van deze programma's draagt bij aan het bereiken van de opgaven: Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn en veilig kan wonen, leven en werken en de opgave Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de fysieke leefomgeving ingericht is op de gevolgen van klimaatverandering.

Tot eind 2025/begin 2026 lopen diverse deelonderzoeken naar maatregelen om water vast te houden, op te slaan en af te voeren. Begin 2026 wordt de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) voor de milieueffectrapportage (Plan-MER) opgesteld. In de NRD worden op basis van de deelonderzoeken de varianten beschreven. De NRD wordt begin 2026 ter inzage gelegd. Hierna vindt een afweging van de varianten plaats op basis van waterveiligheid, kosten en impact voor de omgeving. Eind 2027 vindt besluitvorming over de voorkeursvariant plaats door de betrokken overheden, waaronder de gemeente Valkenburg aan de Geul.

Sinds 2020 beschikken wij over één Initieel Omgevingsplan (in 2023 geactualiseerd). Dit initieel Omgevingsplan vormt samen met de verordening voor de fysieke leefomgeving, enkele losse verordeningen en de bruidsschat, het tijdelijke omgevingsplan van onze gemeente. Door te werken met het Initieel Omgevingsplan onder de Omgevingswet constateren we praktische problemen en verzamelen we belangrijke input waar we rekening mee kunnen/ moeten houden bij het opstellen van het definitieve Omgevingsplan (beleidscyclus Omgevingswet). De beoogde start van het traject om te komen tot het definitieve omgevingsplan is voorzien voor 2026.

Met de vaststelling van de Omgevingsvisie zijn de kaders op hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving vastgesteld. Om initiatiefnemers plannen te laten ontwikkelen die bijdragen aan de gestelde ambities en opgaven, gaan wij in een vroeg stadium van de planvorming in overleg, om zo meer aan de voorkant mee te denken en te sturen. Om efficiënter te kunnen werken gaan we het instrumentarium van de Omgevingswet zo goed als mogelijk toepassen, om (woningbouw)plannen sneller te kunnen beoordelen. Daarnaast geven wij initiatiefnemers aan de voorkant duidelijke kaders mee zodat ze eenvoudiger kunnen beoordelen of hun plan kans van slagen heeft of op welke punten het nog aanpassing behoeft. Een van de aspecten waar we aan de voorkant extra op willen sturen is de stedenbouwkundige kwaliteit. Daarvoor is in 2025 in het kader van werken onder de Omgevingswet, een stedenbouwkundige aangesteld. Naast toetsing van initiatieven en afstemming met initiatiefnemers aan de voorzijde, zal deze ook in 2026 verder aan de slag gaan met het uitwerken van beeldkwaliteitsplannen voor plannen van meer dan 10 woningen.

Thema 3: Gebiedsontwikkelingen

Gebiedsontwikkeling Valkenburg-Oost

In december 2024 heeft uw raad het ruimtelijk structuurplan voor de integrale gebiedsontwikkeling vastgesteld. Daarmee zijn de hoofdlijnen van de opgave - zowel in omvang als in inhoud - duidelijk geworden. De volgende stap was het uitwerken van een plan van aanpak, waarin wordt aangegeven hoe we dit ruimtelijk structuurplan vertalen naar concrete uitvoeringsplannen en welke keuzes daarbij gemaakt moeten worden.

In 2025 is gewerkt aan dit plan van aanpak. Daarbij is in kaart gebracht welke onderzoeken nodig zijn, hoe de organisatie eruit moet zien en wat de financiële consequenties zijn. Ook is intensief samengewerkt met stakeholders in het gebied om de plannen rondom Oosterbeemd, Hostellerie Valckenborgh, hotel Palanka en de flats van Wonen Zuid aan het Berkelplein verder vorm te geven. Om dit proces te ondersteunen, is een gespecialiseerd bureau ingehuurd. Samen met hen hebben we gewerkt aan het opstellen van een grondexploitatie (grex) en een ontwikkelstrategie. Uit dit traject blijkt dat voor het opstellen van een grex voor het Berkelplein, inclusief de parkeervoorzieningen, nader onderzoek en financiële onderbouwing nodig is. Met name de 2 (parkeer)varianten moeten verder worden uitgewerkt, inclusief een businesscase voor de parkeergarage en de totale parkeercapaciteit. Dit vraagt om beleidsmatige keuzes van uw raad. We hebben u ook al hierover bijgepraat tijdens de thema-avond over Valkenburg-Oost in september 2025.

Daarnaast zijn voor de nadere uitwerking (van de grondexploitatie) vervolgstappen noodzakelijk, zoals onder andere noodzakelijke taxatie(s) binnen het betreffende gebied, onderzoek en advies over nadeelcompensatie en een marktconsultatie voor de toekomstige gronduitgifte en (gefaseerde) inbrengwaarde van het Berkelplein. Ook zal actief worden gezocht naar mogelijke subsidies ter ondersteuning van de ontwikkelingen.

Voor al deze activiteiten vragen we (in hoofdstuk 1) een aanvullend werkbudget van € 165.000 voor het jaar 2026. In de tweede helft van 2026 zullen we een voorstel aan uw raad voorleggen om de

grondexploitatie (grex) voor het Berkelplein formeel te openen. Dat is ook het moment dat uw raad gevraagd zal worden om een structureel uitvoeringsbudget voor de opvolgende jaren beschikbaar te stellen, zodat we verdere stappen kunnen zetten in de realisatie van de plannen voor het gebied.

Gebiedsontwikkeling Valkenburg-West

In december 2022 heeft de gemeenteraad de gebiedsvisie Valkenburg-West vastgesteld. Vervolgens zijn er twee kwartiermakers ingeschakeld met als opdracht te komen tot een ambitiedocument dat kan helpen in de te maken conceptuele keuzes voor het gebied. Het concept rapport is in de zomer van 2024 ontvangen. Aansluitend werd uw raad in augustus geïnformeerd over de verdere aanpak, waarbij werd aangegeven dat de nadere uitwerkingen van de in ontwikkeling zijnde (bouw)projecten binnen het gebied, vooralsnog op kavelniveau zou gaan plaatsvinden. Ook het aanvullende onderzoek voor de herinvulling van de Polfermolen 3.0 heeft (in)direct zijn effect op de vastgestelde gebiedsvisie.

Eind 2025 zal op basis van zowel de vastgestelde visie, het ambitiedocument en beschikbare formatie- en investeringsruimte een totaalplan worden opgesteld met een nuancering per deelgebied. Hierin wordt aangegeven welke ontwikkelingen per deelgebied voor de komende jaren zijn voorzien en (voor zover mogelijk) wordt een inschatting van de te verwachten investering(en) op basis van normkosten en planning per deelgebied hierin opgenomen.

Thema 4: Wonen en bouwen

Het thema Wonen en Bouwen richt zich op een kwalitatief en kwantitatief evenwicht op de regionale en de lokale woningmarkt. Het huidige beleid op het gebied van wonen en bouwen is gebaseerd op de Omgevingsvisie gemeente Valkenburg aan de Geul, de Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (SVWZL), de 'Woonvisie 2020 - 2025', de Woonzorgvisie en de Beleidsregel 'Ruim baan voor goede woningbouwplannen'. Dit beleid moet in samenhang worden gezien (o.a. ook op het gebied van bouwen) met het geldende omgevingsplan dat vanaf 1 januari 2024 in de plaats is gekomen van de bestemmingsplannen, de Omgevingsvisie, het toekomstige Omgevingsplan en het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. In de Omgevingsvisie hebben we de ambitie gesteld om in 2050 Valkenburg aan de Geul een leefbare en duurzame gemeente te laten zijn waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn kan wonen, leven en werken.

Wonen is als maatschappelijk thema de laatste jaren in omvang/breedte, complexiteit en politieke urgentie gegroeid. Een ontwikkeling die zich de komende jaren zal doorzetten. De rol van de gemeente is primair die van regisseur. Wij brengen partijen bij elkaar om in onderlinge samenwerking te komen tot de oplossing van gemeenschappelijke vraagstukken. Voor de uitvoering van ons woonbeleid zijn we dus sterk afhankelijk van onze ontwikkelende, bouwende en huisvestingspartners. Met het vaststellen van de Kadernota Grondbeleid kiest de gemeente ook voor een meer actieve houding in bijvoorbeeld de (her)ontwikkeling van eigen gronden en (strategisch te verwerven gronden. Zo onderzoeken wij welke mogelijkheden voor woningbouw er zijn op gemeentelijke eigendommen (o.a. Stella Maris, Sint Josephschool, BS Houthem, Pr. Margrietlaan) en welke rol de gemeente dan kan of wil nemen.

De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft, net als alle andere gemeenten in Nederland, te maken met een aantal opgaven op het gebied van opvang en huisvesting van diverse doelgroepen. In de (toekomstige) Wet Versterking regie op de Volkshuisvesting worden er aandacht groepen (bijv. arbeidsmigranten, woonwagenbewoners, dak- en thuislozen) en urgentiegroepen (Mantelzorgverleners en -ontvangers, ernstig chronisch zieken, dak- en thuisloze mensen, uitstromers uit instellingen en detentie > 3 maanden en stoppende sekswerkers) benoemd. Voor de eerstgenoemde groepen gaan we inventariseren hoe groot de behoefte is: dak- en thuislozen en woonwagenbewoners. We kiezen voor een behoefte-onderzoek zodat we een meerjarig inzicht krijgen in de opgave. Voor arbeidsmigranten is een dergelijk onderzoek in 2023 uitgevoerd. Na het woonbehoefte-onderzoek van woonwagenbewoners willen we gaan onderzoeken welke stappen er gezet kunnen worden om het gemeentelijke woon(wagen)eigendom over te brengen naar een woningcorporatie. Hiervoor wordt een woonwagenspecialist ingezet die zowel het huidige beleid alsook de eigendomssituatie in kaart brengt, en een concreet voorstel kan doen.

Daarnaast dienen er ook andere doelgroepen, zoals ontheemden uit Oekraïne, opgevangen te worden. We blijven koersen op een spreiding die de draagkracht van wijk en buurt mag veranderen én versterken.

Wat willen we bereiken?

We willen zo goed mogelijk uitvoering geven aan de wettelijke verplichtingen op het gebied van volkshuisvesting en het reeds door de gemeenteraad vastgestelde beleid voor dit thema. Tevens willen we een goede prioritering aanbrengen in de werkzaamheden. Daartoe stelt het college jaarlijks aan het einde van het jaar een uitvoeringsprogramma woon(zorg)visie vast.

Momenteel is de grootste uitdaging om samen met alle betrokken partijen de juiste woningen toe te voegen voor de juiste doelgroepen (o.a. betaalbare levensloopbestendige woningen en woningen voor starters), op de juiste plaats binnen de gemeente, zodat de instroom en doorstroming op de woningmarkt wordt bevorderd. Ook moeten er voldoende woningen beschikbaar komen voor aandachtsgroepen, zoals ouderen die zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen en andere mensen die zorg nodig hebben. Denk hierbij aan het realiseren van zelfstandige woonvormen met een sociale insteek (ruimte voor ontmoeting en het elkaar ondersteunen). Op basis van de Limburgse woondeal heeft onze gemeente een inspanningsverplichting om tot 2030 ruim 1200 woningen te realiseren, waarbij wordt ingezet op 2/3 betaalbaarheid, diversiteit van de verschillende doelgroepen en een goed spreiding over de verschillende wijken van de gemeente. Ook moeten we bij het invullen van de woningbouwprogrammering rekening houden met de ambitie uit de Omgevingsvisie om toe te groeien naar een meer gebalanceerde bevolkingssamenstelling.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gevarieerd aanbod woningen toevoegen (permanent en tijdelijk) en aanbrengen versnelling

We werken in goed overleg met ontwikkelaars en onze inwoners verder aan plannen die woningbouw mogelijk maken op tenminste de volgende (gemeentelijke) locaties: de voormalige basisschoollocaties in Houthem, Valkenburg (Bosstraat) en de middelbare school in Broekhem-Noord. De voormalige basisschool in Vilt is inmiddels door de gemeente in eigendom overgedragen en in ontwikkeling gebracht tot woningbouwlocatie. Ook in de gebiedsontwikkelingen in Valkenburg Oost en West is wonen en het toevoegen van de juiste categorieën een van de belangrijkste hoofdonderdelen. We zorgen daarbij voor een gevarieerd aanbod van woningen in uiteenlopende prijsklassen. Een programma dat kansen biedt aan verschillende groepen actief woningzoekenden om een eerste of een volgende stap in hun wooncarrière te zetten. Daartoe is in 2025 een nieuwe medewerker aangetrokken, welke de rol van regisseur/projectleider versnelling woningbouwplannen uitoefent.

De versnelling van de realisatie van flexwoningen op gemeentelijk eigendom heeft vooralsnog niet het gewenste resultaat gebracht. Niettemin is de verwachting dat flexwonen een optie is en moet blijven voor de realisatie van niet-permanente woningen op wellicht niet permanente locaties. Hierbij blijft de aandacht met name gericht op de niet-permanente huisvesting van doelgroepen. In de tweede helft van 2025 wordt gestart met het onderzoek naar de mogelijkheden voor realisatie van tijdelijke woningen, anders dan onder de Pilot Flexwonen, zoals doorlopen met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL).

Programma Wonen

In het 4^e kwartaal van 2025 is door het college vastgesteld het Programma “Wonen in Valkenburg aan de Geul 2025 - 2050”. Dit programma is een aangekondigd in onze omgevingsvisie. Daarnaast sorteren wij hiermee voor op de Wet versterking regie op de volkshuisvesting. Onder die wet wordt dit programma verplicht. De wet zal naar verwachting in 2026 in werking treden. In dit programma zijn ook verwerkt de kansenkaart Wonen en het lopende traject ‘Straatje erbij’.

Een eenduidige uitwerking van het volkshuisvestingsbeleid. Dit is cruciaal voor een snelle uitvoering van het beleid en het bijdragen aan de (woningbouw)opgave. Het uiteindelijke doel hiervan is dat er voor alle betrokken -corporaties, marktpartijen en andere belanghebbenden- duidelijkheid ontstaat over wat er de komende jaren aan woningbouw gerealiseerd moet worden. Dat zou tot een

versnelling moeten leiden. Eenduidig overheidsbeleid moet corporaties en ontwikkelaars zekerheid bieden. De inhoud van het programma wordt met uw raad besproken in de raadsinformatiebijeenkomst van 20 oktober 2025. In het kader van dit programma (opgenomen in hoofdstuk 5) wordt vierde kwartaal 2025/1^e kwartaal 2026 onderzocht welke instrumenten op basis van de diverse wetten kunnen worden ingezet om onze doelen te behalen. Om deze instrumenten te kunnen inzetten, moet namelijk de noodzaak worden onderbouwd. Indien dit het geval is, zal dat resulteren in voorstel(len) aan uw raad om betreffende instrumenten in te zetten.

Huisvesting statushouders

De, nu nog, wettelijke taak van het huisvesten van statushouders zal hoogstwaarschijnlijk in 2026 gaan vervallen. Momenteel staan er nog enkele (kleinere) gezinnen op de wachtlijst waarmee we denken de huidige taakstelling in te kunnen vullen.

Opvang van ontheemden uit Oekraïne

Sinds het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in februari 2022 heeft de gemeente Valkenburg aan de Geul een drietal gemeentelijke opvanglocaties gerealiseerd voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne. Hiertoe zijn verschillende tijdelijke (huur)overeenkomsten gesloten. Deze doelgroep valt onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) waarmee vluchtelingen uit Oekraïne in alle EU-lidstaten tijdelijk recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs hebben. De RTB is onlangs verlengd tot 4 maart 2027. Op 1 juli 2024 is het staatsnoodrecht buiten werking gesteld en heeft het kabinet een reguliere wettelijke basis voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne gecreëerd, de zogeheten Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne. De Tijdelijke Wet opvang ontheemden Oekraïne geldt voor een beperkte tijd. Momenteel is niet duidelijk of en wanneer de opvang van ontheemden uit Oekraïne weer door het COA wordt georganiseerd. In dat geval vervalt de Tijdelijke Wet op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Dit tijdstip wordt in elk geval niet later gesteld dan één jaar nadat de RTB afloopt. Dit houdt in dat de opvang van deze doelgroep (vooralsnog) tot uiterlijk 4 maart 2028 onderdeel uitmaakt van de gemeentelijke taken.

Zolang wij een verantwoordelijkheid in de opvang en zorg van ontheemden uit Oekraïne hebben moeten wij zorgen voor het beschikbaar maken, hebben en houden, inrichten en exploiteren van opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden. Gelet op vorenstaande ontwikkelingen en de noodzaak van voortzetting van de opvang zullen wij in 2026, daar waar verlenging van de huidige opvanglocaties niet mogelijk dan wel wenselijk is, alternatieven onderzoeken voor de herhuisvesting van deze groep. In dat kader wordt tevens bezien op welke wijze een meer duurzame en toekomstbestendige vorm van opvang gerealiseerd kan worden, mede gelet op de lange verblijfsduur van veel ontheemden. Huisvesting in hotelkamers is hiervoor op de lange(re) termijn niet geschikt. Onder andere wordt verkend of tijdelijke woonvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld (tijdelijke) (woon)units, kunnen bijdragen aan een meer geschikte en zelfstandige opvangsituatie. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat, mede afhankelijk van de verdere ontwikkelingen in Oekraïne, een toenemend aantal ontheemden behoefte zal hebben aan passende, meer permanente huisvesting binnen onze gemeente. Ook dat aspect zal in de bredere afwegingen worden meegenomen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
3.1	Gemiddelde WOZ-waarde woningen	duizend euro	2025	343	398	CBS
3.2	Nieuw gebouwde woningen	aantal per 1.000 woningen	2024	3,7	8,4	BAG-ABF Research
3.3	Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	Euro	2025	956	957	COELO Groningen
3.4	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	Euro	2025	1.201	1.050	COELO Groningen

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
2.1 Verkeer en vervoer	4.425	27	-4.398
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.086	31	-1.055
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	147	0	-147
8.3 Wonen en bouwen	2.096	943	-1.153
Subtotaal programma	7.754	1.001	-6.753
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	33	0	-33
Reservemutaties (taakveld 0.10)	640	699	59
Totaal programma	8.427	1.700	-6.727

2.4 Programma Sport, Cultuur en Recreatie

Omschrijving van het programma

Het programma sport, cultuur en recreatie omvat verschillende maatschappelijke voorzieningen die vanuit de gemeente worden gefaciliteerd of ondersteund. Voor sport betreft dit het beheer en onderhoud van de sportvoorzieningen in gemeentelijk eigendom, maar ook de financiële ondersteuning aan de diverse verenigingen in de vorm van subsidies. Binnen cultuur valt het museum, monumenten alsmede subsidies aan verenigingen en instellingen met een culturele insteek. Recreatie bestaat uit openbaar groen en (openlucht) recreatie. Hieronder valt het beheer en onderhoud van de groenvoorzieningen binnen de gemeente, maar bijvoorbeeld ook het openluchttheater en de gemeentegrot. Binnen het programma sport, cultuur en recreatie komen zo diverse aspecten vanuit het ruimtelijk domein, het sociaal domein en het economisch domein samen.

Thema's binnen dit programma

1. Sport;
2. Kunst & Cultuur;
3. Cultureel erfgoed (immaterieel en materieel);
4. Openbaar groen en (openlucht) recreatie.

Thema 1: Sport

Gemeente Valkenburg aan de Geul ondersteunt een gezonde leefstijl, met een passend voorzieningenniveau, met een beweegvriendelijke inrichting van de gemeente en met vitale 'open' sportverenigingen die maatschappelijk actief zijn. We willen zoveel mogelijk inwoners van Valkenburg aan de Geul laten bewegen om op deze wijze bij te dragen aan ontspanning, ontmoeting en meedoen met plezier binnen de kaders en financiële mogelijkheden die er liggen. Samen met ouders, scholen en sportverenigingen zorgen we ervoor dat kinderen opgroeien in een gezonde leefomgeving. Dit draagt bij aan de kwaliteit van leven, aan een vitale samenleving en sluit aan bij opgave 1 voor het sociaal domein: 'Valkenburg aan de Geul is een gemeente met een sterke en toegankelijke sociale basis waar inwoners gezond en prettig samenleven en naar elkaar omkijken'. De doelgroep ouderen neemt toe en daarmee ook de vraag naar zelfredzaamheid en vitaliteit. Iedereen moet mee kunnen doen in Valkenburg aan de Geul met bijzondere aandacht voor inwoners waarbij dit niet vanzelfsprekend is. Sport en bewegen zetten we in als middel en verbindende schakel om mensen samen te brengen.

Wat willen we bereiken?

In Valkenburg aan de Geul zijn veel mogelijkheden op het gebied van sport en bewegen. De gemeente levert hieraan een bijdrage door te ondersteunen in onderhoud en beheer van sportlocaties, door verenigingen te subsidiëren en door te investeren in breedtesportstimulering ter bevordering van de sociale cohesie en leefbaarheid in de kernen. Juist in deze gemeenschappen zien wij het potentieel om een positieve verandering in gang te zetten. Om de kracht van sport en bewegen nog meer te benutten en ervoor te zorgen dat iedereen in Valkenburg aan de Geul een leven lang mee blijft doen, passen wij onze 'speelwijze' voor 2026 enigszins aan. Zodoende hebben we in het 'Activatieplan breedtesportstimulering 2025-2026 - gemeente Valkenburg aan de Geul' de volgende keuzes gemaakt:

- We zijn er voor de inwoners waarbij de opgave het grootst is en geven focus en prioriteit aan onze inzet.
- We zorgen dat mensen in hun eigen kracht worden gezet en brengen een duurzame beweging op gang.
- We kiezen voor een kerngerichte aanpak en kijken naar een integrale samenhang tussen de activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering Activatieplan breedtesportstimulering 2025-2026

Om onze inwoners te helpen hebben we iedereen nodig: de vereniging, de school, de lokale fysiotherapeut, de buurman, het gezin etc. Het is onze overtuiging dat de gemeenschap als geheel sterker wordt wanneer we samenwerken en de juiste ondersteuning bieden op de juiste plek. We houden de basis op orde en richten ons onder andere op: 1. het 'Ben Bizzie Platform' voor alle basisscholen met daarop leerlijnen, tips en handvaten voor leerkrachten ter bevordering van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs, 2. de beschikbaarheid van onze sportconsulenten voor alle inwoners, 3. het thema 'Valpreventie' voor senioren, 4. het sportloket voor sportverenigingen en 5. het stimuleren van de motorische ontwikkeling bij de jeugd door de programma's 'Beweegt Beter' en 'Kleutergym'.

KWIEK Beweegroute

Sport en bewegen gebeurt niet alleen op sportparken en in sporthallen, de buitenruimte is zeker zo belangrijk. Bij de (her)inrichting van de buitenruimte is een beweegvriendelijke inrichting een belangrijk aandachtspunt. Begin 2026 wordt in Valkenburg in samenwerking met Sevagram de 'KWIEK Beweegroute' geopend. Deze tweede beweegroute maakt gebruik van het straatmeubilair in de buurt om oefeningen mee te doen en nodigt uit om samen in de buitenlucht te bewegen ter bevordering van balans, kracht, mobiliteit en uithoudingsvermogen van deelnemers. De beweegroute is voor jong en oud, waarbij de primaire focus ligt op senioren.

Ontwikkelingen "Vereniging van de toekomst - Houthem"

De uitdaging is om met alle belanghebbenden te komen tot een oplossing voor de huidige geluidsproblematiek bij het tenniscomplex in Houthem. In het voorjaar van 2026 wordt een adviesrapport opgeleverd over de meest haalbare oplossing op het tenniscomplex Houthem (onderzoek verplaatsing padelbanen).

Daarnaast is er aandacht voor het stoppen van de activiteiten van Voetbalvereniging Iason geweest en zal deze ook richting 2026 aandacht behoeven. Het voetbalveld is inmiddels aan de gemeente teruggeleverd. De verwachting is dat het veld eind van 2025 volledig zal zijn ontmanteld. Ten aanzien van de opstal (kantine en kleedkamers) daarentegen dient nog een regeling getroffen te worden. Dit zal als een separaat traject worden opgepakt. Ten aanzien van de locatie in Berg heeft taxatie van het voormalige tenniscomplex plaatsgevonden. De uitkomsten van de taxatie zullen aanleiding zijn voor een nadere projectmatige aanliegroute voor de ontwikkeling van deze locatie. De verwachting is dat hierover begin 2026 nadere informatie kan worden gedeeld en tot uitvoering kan worden besloten.

LED-verlichting SV Sibbe

In 2026 zal tot uitvoering worden overgegaan van de aanleg van LED-verlichting inclusief 6 nieuwe sportveldlichtmasten, 12 armaturen, leidingwerk, schakel- en verdeelinrichting en installatiebeveiligingen op het hoofdveld van SV Sibbe.

Kunstgrasveld incl. LED-verlichting SV Geuldal

In opdracht van uw raad onderzoeken we momenteel op welke wijze het hoofdveld van SV Geuldal kan worden omgezet naar een kunstgrasveld. De onderzoeksresultaten verwachten wij in november 2025. Gelet op de eigendomssituatie van de ondergrond, waarbij gemeente en een particulier eigenaar gedeeld eigenaar zijn van het voetbalcomplex, zijn partijen in overleg over een nieuwe constructie voor het gebruik van de gronden. Hierbij wordt zowel een gebruiksrecht voor of verwerving door de gemeente onderzocht. Uw raad wordt van beide dossiers begin 2026 middels een raadsvoorstel op de hoogte gebracht.

Subsidieregeling opstellen buitensportverenigingen

De subsidieregeling opstellen buitensportverenigingen, zoals die is vastgesteld door het college op 21 maart 2023 en laatst is gewijzigd per collegebesluit van 19 december 2023, vormt ook in 2026 de grondslag voor de gemeentelijke financiële bijdrage aan de opstellen van de buitensportverenigingen binnen onze gemeente. Deze regeling is een uitwerking van de kaders uit de in 2021 door de raad vastgestelde beleidsnota 'Valkenburg aan de Geul Beweegt!'. Het uitgangspunt hierbij is dat de gemeente 75% bijdraagt op voorwaarde dat de vereniging zelf voldoende financiële draagkracht heeft om het resterende deel van 25% zelf te financieren, dan wel externe financiering hiervoor aan te trekken. Daarvoor zijn een aantal mogelijkheden beschikbaar, waaronder de sportlening BNG Duurzaamheidsfonds en de Stichting Waarborgfonds Sport. Binnen de door de raad vastgestelde kaders en de vigerende subsidieregeling ziet het college geen mogelijkheden om over te gaan tot het rechtstreeks vanuit de gemeente verstrekken van leningen aan sportverenigingen.

Thema 2: Kunst & Cultuur

Wat willen we bereiken?

Een leefbaar Valkenburg aan de Geul met meer aandacht voor het (beleidsmatig) integreren van kunst en cultuur. Kunst, cultuur en erfgoed zijn als vaste waarden 'gebeiteld' in het DNA van de gemeente Valkenburg aan de Geul. In het mergel van de groeves, het aanbod aan tentoonstellingen en muziekprogrammering, het immaterieel erfgoed en een grote diversiteit aan verenigingen in de kernen en in de culturele initiatieven die met vele vrijwilligers, organisatoren en ondernemers van de grond komen. Cultuur laat ons trots zijn op dat wat we met elkaar delen en kan bovendien van grote waarde zijn in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. Ook hebben kunst, cultuur en erfgoed een grote aantrekkingskracht op toeristen en daggasten die een bezoek brengen aan onze gemeente. Daarmee genereert cultuur ook economische waarde voor ondernemers en inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met betrekking tot het thema kunst en cultuur ontbrak het aan duidelijke kaders en richting voor verdere ontwikkeling. In lijn met de vastgestelde Visie VTE en als nadere uitdieping daarvan zijn wij eind 2024 gestart met het opstellen van een cultuurbeleid. Gedurende 2025 is er gewerkt aan het ontwikkelen van dit beleid, met als resultaat het document 'Van Mergel tot Meesterschap 2025 - 2034' en bijbehorend uitvoeringsprogramma 2025-2028. De belangrijkste doelstellingen van het cultuurbeleid zijn:

1. Iedereen kan meedoen

Zoveel mogelijk doelgroepen dienen te worden bereikt met aansprekend en toegankelijk aanbod.

2. Culturele basisinfrastructuur en professionaliseringsslag

Er wordt toegewerkt naar een culturele basisinfrastructuur die vanuit een gemeentelijke opdracht integraal aanbod ontwikkelt en fungeert als aanjager van het verdere culturele veld. Overkoepelend is het aantrekken van professionals essentieel om het aanbod vanuit heldere artistieke visies te vergroten in kwaliteit en bedrijfsvoering.

3. Samenwerken en kruisbestuiving

Door samenwerkingen te stimuleren tussen verenigingen, stichtingen, makers en initiatiefnemers onderling én tussen cultuur en andere domeinen kan cultuur (verder) verankerd worden in de samenleving.

4. Ruimte voor makers, professionals en cultureel ondernemerschap

Traditionele cultuurvormen gaan hand in hand met ruimte voor (jonge) makers en nieuwe vormen om cultuur te organiseren.

5. Erfgoed als DNA van Valkenburg

We willen ons erfgoed (materieel en immaterieel) onder de aandacht brengen van inwoners en bezoekers vanuit de inzet op beleefbaarheid en een historie die we samen koesteren.

Het cultuurbeleid en bijbehorend uitvoeringsprogramma worden eind 2025 voorgelegd aan de raad ter besluitvorming. Enkele voorbeelden van het uitvoeringsprogramma in 2026 zijn het aanstellen van een cultuurcoach, het opstellen van nieuwe subsidieregelingen voor cultuur en het verdiepen van een culturele basisinfrastructuur.

Thema 3: Cultureel erfgoed

Wat willen we bereiken?

Gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden

Naast het aanwijzen van gemeentelijke monumenten willen we ook de beeldbepalende panden in de gemeente aanwijzen. De raad heeft de wens geuit om ook het Mergelfonds weer in het leven te roepen.

Groevenbeleid

Vanuit het uitvoeringsprogramma Groevenbeleid willen we inzetten op het verbeteren van de vleermuispopulatie in de gemeente.

Toekomst Valkenburgergroeve (Gemeentegrot)

Duidelijkheid verkrijgen over de beste optie van beheer en exploitatie voor de Valkenburgergroeve.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden

De beeldbepalende panden worden in de raad van december 2025 voorgelegd ter aanwijzing. Vanaf 1 januari 2026 wordt het Mergelfonds weer ingesteld. Dit fonds dient als subsidie voor de instandhouding en restauratie van beeldbepalende- of monumentale mergelonderdelen aan Valkenburgse panden.

Groevenbeleid

Het stimuleren van de vleermuishabitat binnen de gemeente kan qua groeven door het heropenen van oude groeve-ingangen of het herinrichten van de omgeving van bestaande ingangen. Hierbij valt te denken aan vleermuisvriendelijke afsluitingen, verwijderen begroeiing rondom ingangen of het aanbrengen van vleermuisvriendelijke straatverlichting bij groeve-ingangen. Dit mede in relatie tot de mogelijkheden van de exploitatie. Hierover zijn we in overleg met de provincie.

Valkenburgergroeve (Gemeentegrot)

De exploitatie van de Valkenburgergroeve is ondergebracht in de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. en daarom vinden besluiten betreffende de groeve in nauwe afstemming met de B.V. plaats. Het is wenselijk om de gewenste ontwikkelrichting voor de toekomstige exploitatie en het gebruik van het gedeelte van de Valkenburgergroeve dat onder de toeristische exploitatie 'Gemeentegrot' te bepalen. Een belangrijke (tijdelijke) ontheffing vanuit de Wet Natuurbescherming heeft een looptijd tot oktober 2026. Daarom zal een nieuwe Wnb-ontheffing voor de komende jaren moeten worden aangevraagd, passend bij de toekomstige exploitatie. Daar zullen we in 2026 verder mee aan de slag gaan.

Erfgoed in het cultuurbeleid

Materieel en immaterieel erfgoed zijn tevens meegenomen in het cultuurbeleid. Het erfgoed in de gemeente kan fungeren als publiekstrekker voor bezoekers maar biedt ook een bijzondere leefomgeving voor onze inwoners. Om het DNA van Valkenburg aan de Geul meer uit te dragen, zetten we in op het beleefbaar maken van ons erfgoed. We stimuleren het vertellen van de verhalen achter het erfgoed zodat het statische karakter verdwijnt en historie tot leven wordt gewekt.

Thema 4: Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Uitvoering groenbeleidsplan

Op 3 april 2023 heeft de gemeenteraad het groenbeleidsplan vastgesteld. Tevens is er vanaf 2024 structureel een bedrag van € 200.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering. Hiermee worden de onderzoeken en investeringen gedekt die voortkomen uit het uitvoeringsprogramma van het groenbeleidsplan.

Mochten er vanuit deze uitvoeringsprojecten structurele consequenties voor onderhoudsbudgetten volgen, dan worden deze jaarlijks via de jaarcyclus separaat aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

De volgende projecten worden in 2026 vanuit het groenbeleidsplan opgepakt:

- Door de gehele gemeente worden vergroeningslocaties in beeld gebracht.
- Door de gehele gemeente wordt naar de bestaande beplanting gekeken en wordt er een vervangingsplan opgesteld.
- Voor het buitengebied wordt een bomenplan langs wegen opgesteld.
- We stimuleren het vergroenen van voortuinen en geveltuinen door heel de gemeente.
- Bij weg- en of rioolvernieuwingsprojecten bekijken we naar de aanwezige beplanting of deze behouden of vervangen wordt conform het groenbeleidsplan.
- In het landelijke gebied ondersteunen we projecten van Natuurkracht om op natuurlijke wijze water vast te houden en behoud en herstel van kleine landschapselementen. (Paragraaf 3.4)

Vergroeningslocaties - beheer en onderhoud na aanleg

De vergroeningslocaties die op dit moment gerealiseerd zijn en worden binnen onze gemeente, worden in 2026 conform opdracht onderhouden door de realiserende aannemer. Vanaf 2027 komt het beheer en onderhoud over van de aannemer naar de gemeente. De reguliere onderhoudswerkzaamheden zullen ondergebracht worden in de lopende ontzorgingscontracten aangaande Onderhoud Openbaar Groen en Afval en Reiniging. Het water geven aan de beplanting zal, indien noodzakelijk, worden uitgevoerd door de buitendienst.

In aanloop naar 2027 zal geïnventariseerd worden wat noodzakelijk is aan capaciteit en materieel van de buitendienst, alsook wat de bijhorende kosten zijn van mogelijke investeringen om de werkzaamheden rondom watergeven zo efficiënt mogelijk uit te voeren. Ook worden de extra onderhoudskosten die met deze vergroening gepaard gaan inzichtelijk gemaakt, met betrekking tot het bijstellen van het regulier beschikbare budget voor het Ontzorgingscontract Onderhoud Openbaar Groen alsook het Ontzorgingscontract Afval en Reiniging.

Speelruimteplan - Visie voor speelplekken in de openbare ruimte

Begin 2025 is gestart met het invulling geven aan het meerjaren uitvoeringsplan, behorende bij het in 2024 vastgestelde Speelruimteplan. Gestart is met de speeltuin aan de Mauritiussingel in Schin op Geul en de speeltuin naast de basisschool aan de Schoolstraat in Sibbe. Deze speeltuinen zijn op dit moment technisch uitgewerkt en worden eind september 2025 aanbesteed. De insteek is om, afhankelijk van de weersomstandigheden, de realisatie van deze speeltuinen te starten in het najaar van 2025 en af te ronden in het voorjaar van 2026.

In de tweede helft van 2025 heeft de participatie plaatsgevonden voor de speeltuin aan de Nachtegaalstraat in Vilt (incl. de achterliggende natuurspeeltuin), de speeltuin Beckerswei in Sibbe

en de speeltuin Valkenburgerstraat te Berg. De conceptontwerpen zullen gepubliceerd worden in de Mazjerang van oktober, om reacties van onze inwoners op te halen. Realisatie van deze speeltuinen is voorzien medio 2026.

Welke speeltuinen in 2026 opgepakt gaan worden is nu nog niet bekend, aangezien we eerst gaan evalueren en financieel bijstellen daar waar nodig, zoals ook met uw raad afgesproken. Op basis van opgestelde kostenramingen kan wel al voorzichtig geconcludeerd worden dat de beschikbaar gestelde budgetten voor 2024 en 2025 krap zijn. Hier kan echter pas een definitief oordeel over geveld worden, zodra de eerste aanbesteding en daarmee gemoeide inschrijvingen bekend zijn. Insteek blijft dat alle speeltuinen binnen onze gemeente conform deze aanpak worden vernieuwd.

Nieuwe toplagen kunstgrasvelden VV Walram en VV Berg '28

In 2025 is gestart met de voorbereiding, uitwerking en aanbesteding van de vernieuwing van de bestaande kunstgras toplagen bij VV Walram en VV Berg '28. De uitvoering zal starten medio 2026.

Openluchttheater

Op basis van de uitkomsten van onderzoeken die in 2025 zijn gedaan, wordt er in 2026 nadere afstemming gezocht om te komen tot een duurzame integrale oplossing en een plan richting toekomst. Doelstelling is om in 2026 te komen tot de juiste uitgangssituatie voor zowel het Openluchttheater als de omgeving.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
4.1	Niet-sporters	% aantal inwoners	2024	46,4	42,5	Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Sport, Cultuur en Recreatie

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
5.1 Sportbeleid en activering	182	0	-182
5.2 Sportaccommodaties	2.130	159	-1.971
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	737	0	-737
5.4 Musea	87	39	-48
5.5 Cultureel erfgoed	795	123	-672
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.776	1.538	-2.238
Taakstelling(en) opgenomen binnen programma	-243	0	243
Subtotaal programma	7.464	1.859	-5.605
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	42	0	-42
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	1.265	1.265
Totaal programma	7.506	3.124	-4.382

2.5 Programma Onderwijs

Omschrijving van het programma

Het programma onderwijs gaat over het volwaardig meedoen van jong tot oud. De in dit programma beschreven doelen en projecten sluiten aan bij de twee opgaven voor het sociaal domein om te komen tot een sterke en toegankelijke sociale basis en om te bevorderen dat iedereen op eigen wijze meedoet.

In een snel veranderende samenleving is het van belang dat iedereen, van jong tot oud, de mogelijkheid geboden krijgt om zich te blijven ontwikkelen. Iedereen heeft het recht om te leren, zich optimaal te ontwikkelen en volwaardig mee te doen in de samenleving. Dit geldt ook voor mensen met een beperking of mensen die (soms tijdelijk) wat meer zorg nodig hebben.

Om deel te kunnen nemen aan de maatschappij moeten taal, rekenen en digitale vaardigheden geen obstakel vormen, maar juist kansen bieden. Het goed genoeg kunnen spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal vergroot de kans op het vinden van een passende baan, het maken van gezondere keuzes, het creëren van een stabiele financiële basis en het vergemakkelijkt de omgang met anderen.

Het onvoldoende beheersen van deze basisvaardigheden leidt tot achterstanden die vaak van generatie op generatie worden overgedragen. Om deze vicieuze cirkel te doorbreken is een (gezins-)gerichte aanpak en gezamenlijke inspanning nodig. Een van de factoren is het verbeteren van basisvaardigheden, maar er zijn nog meer factoren die meespelen zoals het bevorderen van financiële bestaanszekerheid.

De activiteiten vanuit het programma Onderwijs worden ingezet in samenhang met andere activiteiten, programma's en initiatieven binnen het Sociaal Domein, zoals bijvoorbeeld Armoedebestrijding.

Wat willen we bereiken?

- We bieden jeugdigen (van 0 tot 23 jaar) gelijke kansen op het gebied van voorschoolse voorzieningen, onderwijs en naschoolse activiteiten. Ieder kind moet zich optimaal kunnen ontwikkelen in een kansrijke, veilige en stimulerende omgeving. Hierbij hebben we extra oog voor de kinderen in achterstandssituaties en geven hun, indien nodig, extra ondersteuning.
- We bevorderen inclusie en gaan segregatie tegen.
- We streven ernaar dat zoveel mogelijk jongeren de school verlaten met een passend vervolgtraject, binnen het onderwijs of arbeidsmarkt, met diploma en/of startkwalificatie.
- We zetten in het op verbeteren van (digitale) geletterdheid en basisvaardigheden van volwassenen.
- We realiseren gezonde, veilige en toekomstbestendige onderwijshuisvesting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Zorgplicht bibliotheekwerk

Per 1 januari 2026 treedt de gewijzigde Bibliotheekwet in werking, waarmee gemeenten een wettelijke zorgplicht krijgen om hun inwoners toegang te bieden tot een volwaardige bibliotheekvoorziening. Dit betekent dat elke gemeente minimaal één professioneel bemande bibliotheek moet hebben, met een actuele collectie, ruime openingstijden en maatschappelijke functies zoals digitale inclusie, geletterdheid en ontmoeting. Wij hebben samen met de Stichting Heuvelland Bibliotheken en de gemeenten Vaals en Eijsden - Margraten gewerkt aan een meerjarenbeleidsplan dat wij in december 2025 voorleggen aan uw raad ter besluitvorming. In 2026 wordt, onder de voorwaarde van vaststelling, een start gemaakt met de uitvoering hiervan. Een van de zaken waarmee we dan in gezamenlijkheid starten is het werken met een productenboek, waarin

het aanbod en de maatschappelijke functies van de bibliotheek helder worden beschreven en op basis waarvan de gemeente voor de subsidiering keuzes kan maken uit de 'producten'.

Herziening Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Valkenburg aan de Geul

De huidige Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Valkenburg aan de Geul is vastgesteld in 2015. Aanpassing van de verordening is noodzakelijk omdat per 1 augustus 2024 Mgr. Hanssen is geopend in onze gemeente. In de verordening van 2015 was deze schoolsoort niet opgenomen. Daarnaast wordt in de nieuwe verordening ook een aantal eerdere wetswijzigingen verwerkt zoals de aanpassing van de categorieën in het speciaal onderwijs en het afschaffen van de gewichtenregeling. Verder worden een aantal formuleringen en toelichtingen duidelijker opgeschreven. Ook worden de nieuwe normbedragen voor onderwijshuisvesting opgenomen. De aangepaste verordening wordt in Q1 2026 voorgelegd aan uw raad.

Nieuwbouw Samenwerkend Kindcentrum Berg

Op basis van de aanbesteding van de nieuwbouw SKC Berg heeft de gemeenteraad op 16 december 2024 aanvullend krediet beschikbaar gesteld. Het totaal beschikbare krediet voor de nieuwbouw komt hiermee op een bedrag van € 7.184.686. Begin 2025 is gestart met de bouw. De nieuwbouw wordt naar verwachting in het voorjaar van 2026 opgeleverd.

Huisvesting Mgr. Hanssen

Mgr. Hanssen geeft speciaal onderwijs en specifieke ambulante begeleiding aan dove en slechthorende kinderen en aan kinderen met een taalontwikkelingsstoornis. Het ministerie van OCW heeft toestemming verleend voor het per 1 augustus 2024 realiseren van een nevenvestiging van Mgr. Hanssen in onze gemeente. Dit betekent dat onze gemeente verantwoordelijk is geworden voor het huisvesten van de nevenvestiging van mgr. Hanssen. Mgr. Hanssen is tijdelijk met 4 groepen leerlingen gehuisvest in leegstaande lokalen van Mytyschool Encanto te Houthem. Mgr. Hanssen heeft een verzoek ingediend voor uitbreiding van de huisvesting tot 5 à 6 lokalen. Naar de toekomst toe verwachten zij nog verder te groeien. Er is onvoldoende ruimte in het gebouw van Mytyschool Encanto om deze uitbreiding op te vangen. Er is besloten nader onderzoek te doen naar de toekomstige omvang van Mgr. Hanssen. Tevens wordt onderzocht waar de gewenste huisvesting gerealiseerd kan worden. De resultaten van dit onderzoek worden in Q1 2026 gedeeld met uw raad.

Basisschool Heilig Hart Sibbe

Het aantal leerlingen van de basisschool Heilig Hart Sibbe is de afgelopen jaren afgenomen. Opheffing van de basisschool is niet aan de orde omdat het aantal leerlingen hoger is dan de opheffingsnorm van 72 leerlingen. We hebben gesprekken gevoerd met onze buurgemeentes om mogelijkheden te inventariseren. Samen met het schoolbestuur INNOVO wordt onderzocht hoe we een toekomst bestendige basisschool in Sibbe kunnen realiseren.

In 2027 wordt een besluit genomen over nieuwbouw/renovatie van het gebouw van de basisschool Heilig Hart.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
5.1	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2023	3,0	6,3	DUO/Ingrado
5.2	Relatief verzuim	aantal per 1.000 leerlingen	2024	14	28	DUO/Ingrado
5.3	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	% totaal aantal leerlingen 12-23 jaar	2024	2,5	2,3	DUO/Ingrado

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Onderwijs

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
4.1 Openbaar basisonderwijs	68	0	-68
4.2 Onderwijshuisvesting	812	4	-808
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.166	382	-784
5.6 Media	514	0	-514
Taakstelling(en) opgenomen binnen programma	-42	0	42
Subtotaal programma	2.518	386	-2.132
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	0	0	0
Reservemutaties (taakveld 0.10)	69	130	61
Totaal programma	2.587	516	-2.071

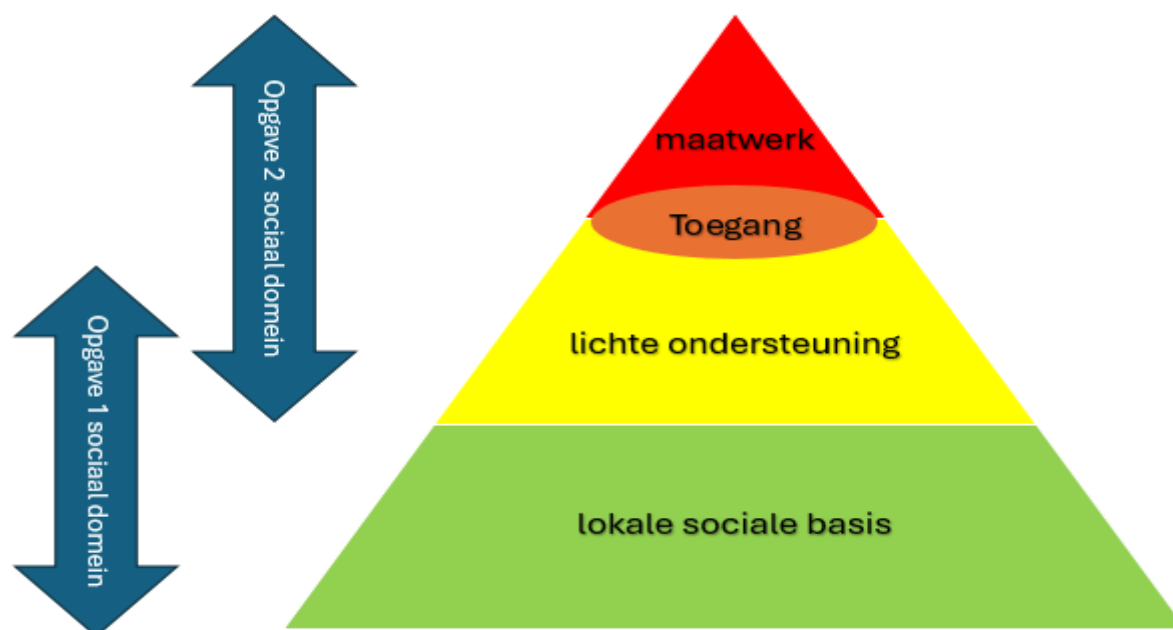
2.6 Programma Sociaal Domein

Omschrijving van het programma

Het programma sociaal domein gaat over alle ondersteuning en zorg waar wij als gemeente in meer of mindere mate bij betrokken zijn of waarvoor wij aan de lat staan om iedere inwoner van Valkenburg aan de Geul een veilige en gezonde omgeving te bieden met voldoende mogelijkheden om naar vermogen mee te doen. Iedereen telt mee en niemand staat buitenspel! Onze gemeente richt zich vooral op zelfredzaamheid en participatie van inwoners, op versterking van informele netwerken en een goede afstemming van maatschappelijke organisaties op behoeftes en vragen van burgers. Pas als inwoners niet op eigen kracht of door middel van hun netwerk in hun vraag naar ondersteuning kunnen voorzien volgt maatwerkondersteuning. Met alle activiteiten en projecten die aan de orde komen in het programma sociaal domein leveren wij een bijdrage aan de twee opgaven voor het sociaal domein:

1. Valkenburg aan de Geul is een gemeente met een sterke en toegankelijke sociale basis waar inwoners gezond en prettig samenleven en naar elkaar omkijken;
2. In Valkenburg aan de Geul leveren we tijdig zorg en ondersteuning aan kwetsbare inwoners, zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, en doet iedereen op eigen wijze mee.

Wij leveren ondersteuning en zorg op een drietal niveaus, namelijk in de lokale sociale basis, lichte ondersteuning en maatwerkvoorzieningen, en op verschillende terreinen. Op het gebied van de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Participatiewet en de Nieuwe Wet Inburgering zijn vanuit Valkenburg aan de Geul de toegang en de uitvoering van de maatwerkvoorzieningen uitbesteed aan de gemeente Maastricht.

Het sociaal domein staat in deze afbeelding schematisch weergegeven. Een driehoek die beoogt duidelijk te maken dat hoe dichterbij de top van de driehoek nadert, hoe minder mensen het betreft en hoe zwaarder en specialistischer de ondersteuning/zorg voor onze inwoners. Kijken we naar onze uitgaven, dan moeten we de driehoek omdraaien: aan die weinige inwoners in de top van de driehoek wordt het meeste geld besteed. Opgave 1 voor het sociaal domein gaat over de sociale basis en heeft dan ook met name betrekking op het groene deel van de piramide: de sociale basis, en in iets mindere mate op het gele deel: de lichte ondersteuning. Opgave 2 voor het sociaal domein gaat over het leveren van zorg en ondersteuning op het juiste niveau en met de juiste intensiteit. Deze opgave heeft betrekking op het gele deel van de piramide: de lichte ondersteuning

en op het rode deel: maatwerk. De toegang (oranje) bepaalt per casus wat zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig inhoudt.

Het begrotingsprogramma sociaal domein geeft invulling aan de twee opgaves voor het sociaal domein en de uitwerking van het programma volgt de opbouw van de piramide. We beginnen met de activiteiten in de lokale sociale basis (basisaanbod), hiervan kan iedereen zonder indicatie gebruik maken, en gaan via de lichte ondersteuning naar de maatwerkvoorzieningen. In deze begroting is voor het eerst de wijkaanpak Broekhem - Noord opgenomen. Deze wijkaanpak raakt meerdere programma's en speelt zich voor wat betreft het sociaal domein af op alle 3 de niveaus van de piramide. Er is echter voor gekozen om de wijkaanpak op te nemen onder het kopje 'lokale sociale basis' van het sociaal domein.

Daar waar nodig of waar het meerwaarde oplevert, worden de activiteiten in dit programma vormgegeven in samenhang en afstemming met het programma Onderwijs en het programma Sport, Cultuur en Recreatie.

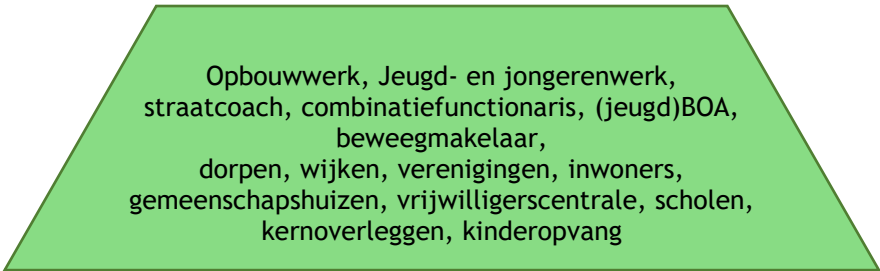
Wat willen we bereiken?

We stellen onszelf de volgende doelen:

- Sociale basis: we streven naar een breder formeel en informeel basisaanbod op basis van de behoeften van de inwoners per wijk en meer gebruik ervan.
- WMO: we zetten in op het vergroten van de zelfredzaamheid van onze inwoners door vanuit de WMO maatwerkvoorzieningen in te zetten aanvullend op het basisaanbod
- Jeugd: Het percentage jeugdzorggebruik tot 23 jaar willen we gelijk krijgen en houden aan het nationaal jeugdzorggebruik, waarbij we de landelijke trend volgen.
- Armoede en schulden: Meer inwoners met (dreigende) financiële problemen zijn bekend met en maken gebruik van het (basis- en maatwerk) hulpaanbod in de gemeente.
- Participatie en Inburgering: Meer inwoners, inclusief nieuwkomers, doen volwaardig mee in de samenleving.

Niveau 1: Lokale sociale basis

De lokale basis is hét terrein van onze inwoners. De regie ligt bij de inwoners en de gemeente creëert hiervoor de benodigde randvoorwaarden. De lokale basis dat zijn onze inwoners, de dorpen en wijken die zich op verschillende manieren organiseren. Vaak informeel, soms formeel in verenigingen. Ook gemeentelijke of door de gemeente ingezette professionals opereren in de lokale basis.

Opbouwwerk, Jeugd- en jongerenwerk,
straatcoach, combinatiefunctionaris, (jeugd)BOA,
beweegmakelaar,
dorpen, wijken, verenigingen, inwoners,
gemeenschapshuizen, vrijwilligerscentrale, scholen,
kernoverleggen, kinderopvang

Wat gaan we daarvoor doen?

Wijkaanpak

Op 1 juni 2025 is de kwartiermaker gestart met de analyse van de buurt Broekhem - Noord. Op basis daarvan is gebleken dat de betreffende opgaven niet alleen spelen in de buurt Broekhem - Noord, maar dat ook de buurten Hekerbeek en Broekhem - Zuid hun uitdagingen kennen. Op 29 september 2025 is uw raad hierover geïnformeerd tijdens een informatiesessie. Eind 2025 wordt aan uw raad een separaat raadsvoorstel voorgelegd om te besluiten over de scope van de wijkaanpak. Het streven is om in Q1 2026 een programmaplan ter besluitvorming voor te leggen aan uw raad. Ook willen we met de belangrijkste partners een intentieovereenkomst voor samenwerking tekenen. In dit programmaplan staan concrete doelen, doelstellingen en interventies die bijdrage aan het aanpakken van de maatschappelijke opgaven in het gebied. In de maanden februari tot eind 2026 wordt gewerkt aan het uitvoeringsplan met partners en het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst. In het eerste jaar zullen projecten in de buurt die al lopen doorgang blijven vinden.

Onderzoek Polfermolen 3.0 'Sociaal-culturele hotspot'

Het project Polfermolen 3.0 'Sociaal-culturele hotspot' heeft als doel te komen tot definitieve besluitvorming over hoe verder te gaan met de Polfermolen richting de toekomst: wordt er vastgehouden aan de eerder door de gemeenteraad besloten (sub)variant 1A of wordt er gekozen voor een nieuw multifunctioneel centrum? Om nauwkeurige uitspraken te kunnen doen over wat een nieuw multicultureel centrum kan betekenen, is een onderzoek opgestart waarin onder begeleiding van een extern bureau wordt gesproken met de huidige gebruikers en beoogde partijen om te bezien of er bereidheid is om te participeren in de Polfermolen 3.0 en te komen tot een totaalconcept van het multifunctionele centrum. Het rapport wordt eind 2025 opgeleverd en besproken met uw raad tijdens een raadsinformatiesessie. Begin 2026 wordt er een separaat raadsvoorstel voorgelegd aan uw raad om te komen tot besluitvorming over de toekomstige invulling van de Polfermolen.

Uitvoeren beleid gemeenschapshuizen en gemeenschapsvoorzieningen

In het eerste kwartaal van 2026 starten we als eerste in gemeenschapshuis Kloosterkerk met een sociaal programma. Dit is gericht op de wijken Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid, Hekerbeek en Valkenburg centrum. We werken met de besturen van de overige vier gemeenschapshuizen, onze partnerorganisaties en bewoners aan de ontwikkeling van sociale programma's in de overige kernen. De besturen van de gemeenschapshuizen gaan aan de slag met het uitvoeren van het meerjarenonderhoudsplan. Dit is onderdeel van de afspraken die zijn gemaakt met betrekking tot de sociale programma's in de diverse gemeenschapshuizen. De besturen dienen de verantwoording van de uitgevoerde werkzaamheden voor het subsidiejaar 2025 en de nieuwe subsidieaanvraag 2026 1 april 2026 voor te leggen. Gedurende het jaar vinden er gezamenlijke en individuele overleggen plaats met de besturen van de gemeenschapshuizen. Zo werken verder aan de relatie en verbinding tussen de gemeenschapshuizen onderling en de gemeente.

Ongehinderd

In 2020 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin het college wordt opgedragen om het bedrijf 'Ongehinderd' in te schakelen om de toegankelijkheid te toetsen van de gemeentelijke gebouwen en de gemeenschapshuizen. In mei 2023 heeft deze toets plaatsgevonden. Ongehinderd is gevraagd om naar aanleiding van deze rapporten een kostenraming voor aanpassing op te stellen en om een kosten-baten analyse uit te voeren conform wet- en regelgeving. Naar aanleiding van deze analyse is er per gebouw een kostenraming opgeleverd voor het behalen van het predicaat 'brons'. Bij gebouwen waar het financieel en technisch haalbaar was, is uitgegaan van het predicaat 'zilver'. In december 2025 wordt aan uw raad een separaat raadsvoorstel voorgelegd om te besluiten over het beschikbaar stellen van middelen om over te gaan tot uitvoering. Indien positief wordt besloten start de uitvoering in 2026.

Herijking Verordening Adviesraad Sociaal Domein

De huidige Verordening is vastgesteld in 2015. Door nieuwe inzichten, zoals de wens meer regie te hebben als gemeente op de samenstelling van de Adviesraad en meer duidelijkheid te krijgen over de positie van de werkgroepen van de Adviesraad, is een herijking van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gewenst. Het opstellen van de nieuwe Verordening zal in nauwe samenspraak met de Adviesraad Sociaal Domein worden opgepakt. In 2026 wordt de nieuwe verordening ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad.

Vernieuwen sociale kaart

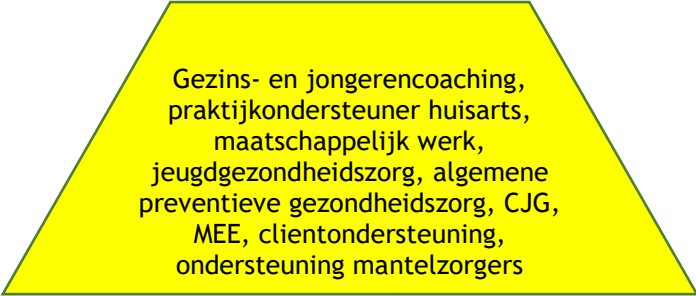
Onze huidige digitale sociale kaart is toe aan revisie. In 2026 starten wij met de ontwikkeling van een nieuwe digitale sociale kaart. Er wordt met name onderzocht of de digitale sociale kaart onderdeel kan worden gemaakt van de gemeentelijke website.

Onderzoek preventie financiële problemen en voorzieningen in het basisaanbod

Eind 2025 zijn we gestart met een onderzoek naar de inzet van preventiemaatregelen ter voorkoming van financiële problemen in de gemeente. Dit is een van de acties die voortkomt uit het beleidsplan armoede, schuldhulpverlening en vroegsignalering 2024 - 2028. Doel van dit onderzoek is het versterken van de preventieve aanpak in onze gemeente. We willen financiële problemen bij inwoners voorkomen, danwel in een eerder stadium in beeld krijgen en aanpakken. Om dit te realiseren wordt in het onderzoek gekeken naar ons huidige beleid op het gebied van preventie, waaronder ook de voorzieningen in het basisaanbod (de voorzieningen zonder beschikking). Meegenomen in het onderzoek is ook de vraag of behoefte is aan een voedseluitgiftepunt in de gemeente. Om tot een gedegen onderzoek te komen worden inwoners en maatschappelijke partners actief betrokken. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een extern adviesbureau en wordt naar verwachting begin 2026 afgerond. Na oplevering gaan we aan de slag met de resultaten uit het onderzoek.

Niveau 2: Lichte ondersteuning

Het gros van onze inwoners kan het prima zelf af. Zelf en ondersteund door familie, vrienden of bureu. Het gros, niet allemaal. Soms hebben mensen het tijdelijk even lastig en is er niemand in de directe omgeving die kan ondersteunen en is de ondersteuning nodig van een professional. Iemand die je helpt zodat je het weer zelf in je eigen omgeving af kunt. Lichte ondersteuning bij problemen en moeilijkheden die onze inwoners kunnen ondervinden in hun leven. Vrij toegankelijke ondersteuning bij opgroeien, opvoeden en andere uitdagingen in het leven. De gemeente zorgt ervoor dat deze lichte ondersteuning beschikbaar is.

Gezins- en jongerencoaching,
praktijkondersteuner huisarts,
maatschappelijk werk,
jeugdgezondheidszorg, algemene
preventieve gezondheidszorg, CJG,
MEE, clientondersteuning,
ondersteuning mantelzorgers

Wat gaan we daarvoor doen?

Inzet praktijkondersteuner huisarts, aandachtsgebied jeugd

Artsen hebben de mogelijkheid om buiten de toegang om jeugdhulp in te zetten. In 2024 hebben we met artsen afgesproken dat zij meer gebruik gaan maken van de praktijkondersteuner. Doel is om zoveel mogelijk hulpvragen in de lichte ondersteuning op te lossen. De praktijkondersteuner kan ook begeleiding en behandeling bieden. Daarnaast is goede afstemming met de gezinscoaches, toegang en jeugdartsen van belang voor het principe stevige lokale teams en toegang zoals beschreven in de hervormingsagenda. De inzet van de praktijkondersteuners is in 2025 verhoogd van 20 naar 28 uur. De resultaten worden gemonitord. In 2026 nemen we een nieuw besluit over het aantal uren.

Evaluatie proeftuin Buurtgezinnen

In 2024 heeft uw raad besloten om middelen vrij te maken om voor een periode van 2 jaar een proeftuin Buurtgezinnen te starten. De proeftuin is 1 oktober 2024 van start gegaan. De stichting Buurtgezinnen is een preventief initiatief in het jeugddomein. Ze zoeken voor overbelaste gezinnen een steungezin in de buurt. Dit gezin ontlast ouders en biedt extra aandacht en liefde aan de kinderen. Op deze manier proberen we te voorkomen dat problemen verergeren en kinderen er de dupe van worden. Buurtgezinnen zorgt er door de inzet van een steungezin voor, dat kinderen kunnen (blijven) opgroeien in hun eigen gezin. Eind 2026 zullen wij een evaluatie van de proeftuin aan uw raad doen toekomen op basis waarvan een besluit over structurele voortzetting genomen kan worden.

Niveau 3: Maatwerkvoorzieningen

Mocht uit de indicatie door de toegang blijken dat iemand maatwerkondersteuning nodig heeft dan moet de ondersteuning zo snel, efficiënt, effectief, doelmatig, goedkoop en klantvriendelijk als mogelijk worden ingezet. De gemeente zorgt voor het beschikbaar hebben van voldoende aanbod, zowel kwalitatief als kwantitatief, van diverse vormen van ondersteuning, hulp en zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

Aanbesteding jeugdhulp met verblijf

In 2026 wordt in de jeugdregio Zuid - Limburg een segment overstijgende aanbesteding gedaan voor de jeugdhulp met verblijf. Specifiek betreft het crisiszorg, klinische behandeling (GIK-J) en woonvormen. De beoogde ingangsdatum van het basiscontract is 1 januari 2027. Besluitvorming rondom de inkoopstrategie zal plaatsvinden in het voorjaar van 2026.

Geïndiceerde jeugdhulp, Wmo begeleiding en HbH, bijstandsverstrekking, inkomensondersteuning, schuldhulpverlening, leerlingenvervoer, begeleiden inburgering

Verordening maatschappelijke ondersteuning Valkenburg aan de Geul

De verordening maatschappelijke ondersteuning Valkenburg aan de Geul wordt in de eerste helft van 2026 aangepast en ter besluitvorming voorgelegd aan uw raad. De reden hiervoor is dat er een aantal ontwikkelingen hebben plaatsgevonden of binnenkort gaan plaatsvinden binnen de WMO waar onze verordening op moet worden aangepast. Dit gaat bijvoorbeeld over het vastleggen van de aangepaste richtlijn, huishoudelijke hulp en de nieuwe PGB tarieven voor begeleiding en huishoudelijke hulp. Tevens wordt de toekenning en het gebruik van PGB aangescherpt om misbruik te voorkomen. De verordening wordt compleet geactualiseerd naar de praktijk. Er wordt voor gekozen om de aanpassingen in één keer door te voeren.

Project Herijking huishoudelijke hulp

In 2026 starten we concreet met de implementatie van de nieuwe samenwerkingen die voortkomen uit de recente aanbesteding huishoudelijke hulp. Samen met de geselecteerde aanbieders zetten we direct in op het herinrichten van de toegang van de huishoudelijke hulp om deze efficiënter en klantgerichter te maken. Een PGB-makelaar wordt tijdelijk aangesteld met als doel om door middel van inzet van PGB de wachttijd te verkorten.

Opstellen nieuw beleidsplan Maatschappelijke ondersteuning 2027-2030

Het huidige Wmo-beleidsplan 2023-2026 loopt eind 2026 af. Conform artikel 2.1.2 van de Wmo 2015 zijn gemeenten wettelijk verplicht om iedere vier jaar een nieuw beleidsplan vast te stellen. Dit traject wordt in 2026 regionaal opgepakt, met als doel te komen tot één gedragen regionaal Wmo-beleidsplan 2027-2030. Er is specifiek aandacht voor een goede evaluatie van het huidig beleidsplan en correct participatietraject

Nieuw beleidsplan Zicht op thuis 2027-2030

De gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Vaals en Maastricht werken intensief samen op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Dit doen we op basis van het beleidsplan "Zicht op Thuis, beschermd wonen 2022-2026". In 2026 wordt het huidige beleidsplan geëvalueerd en wordt er een nieuw beleidsplan opgesteld. Mogelijk wordt dit nieuwe beleidsplan geïntegreerd in bovengenoemd beleidsplan Maatschappelijke ondersteuning 2027-2030.

Plan van aanpak Dakloosheid (resultaat Ethos-telling)

De resultaten van de Ethos-telling (telling uitgevoerd in april 2025 in Maastricht-Heuvelland) hebben ons cruciale inzichten gegeven in de aard en omvang van dak- en thuisloosheid in Maastricht-Heuvelland. Deze gegevens stellen ons in staat om gerichte en effectieve maatregelen te nemen om dakloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en om passende hulp en ondersteuning te bieden aan dak- en thuislozen. Hiervoor is een plan van aanpak nodig dat aansluit bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid en zich richt op het realiseren van duurzame oplossingen voor iedereen die een stabiele woonplek nodig heeft. Het plan wordt in 2026 opgesteld en gedeeld met uw raad.

Re-integratie keten

Om zoveel mogelijk inwoners mee te laten doen in de samenleving is ons arbeidsmarktbeleid gericht op het maximaal benutten van de talenten, kwaliteiten en mogelijkheden van onze inwoners. Onze aanpak is erop gericht inwoners naar betaald werk te begeleiden. Voor wie betaald werk nog niet haalbaar is, bekijken we op welke manier er wel geparticipeerd kan worden. In de regio Maastricht-Heuvelland worden de mogelijkheden gezien aangaande het optuigen van een regionaal sociaal ontwikkelbedrijf. Streven is om een sociaal ontwikkelbedrijf op te richten waarin alle aspecten die noodzakelijk zijn voor de mensen die het betreft worden gecombineerd binnen één organisatiestructuur, met dien verstande dat gemeenten hun wettelijk plicht blijven uitvoeren en Wsw-ers hun rechten blijven behouden. Doel is de inzet van effectieve leerwerktrajecten waarbij instroom- doorstroom en uitstroom in één vloeiend proces doorlopen kunnen worden. Deze doorontwikkeling past in de wet sociale werkvoorziening en de Participatiewet. In 2026 wordt er, onder voorwaarde van positieve besluitvorming door de raden in Maastricht - Heuvelland, gestart met verdere uitwerking en implementatie.

Gewijzigde gemeenschappelijke regeling Centrumregeling gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht Heuvellandgemeenten

In het recente verleden is de gewijzigde gemeenschappelijke regeling Sociale Zaken Maastricht Heuvelland vastgesteld. In de Gemeenschappelijke regeling is opgenomen om ten aanzien van de verdeelsleutel vast te houden aan de huidige systematiek op basis van uitkeringsdossiers, echter deze jaarlijks (T-1) bij te stellen. Op deze manier is de verdeling altijd actueel en sluit de systematiek het meest aan op de gedachtegang van de Participatiewet. Behoudens de gewijzigde gemeenschappelijke regeling worden voor 2026 ook de bijbehorende documenten uitgewerkt. Het betreft het dienstverleningshandvest, de dienstverleningsovereenkomst, de mandaatbesluiten en de verwerkersovereenkomsten.

Evalueren en opstellen nieuw uitvoeringsplan armoede, schuldhulpverlening en vroegsignalering

Op 8 april 2024 is het beleidsplan armoede, schuldhulpverlening en vroegsignalering 2024-2028, inclusief uitvoeringsplan 2024-2026, vastgesteld door uw raad. De afgelopen periode zijn we aan de slag geweest met het realiseren van de acties uit het uitvoeringsplan. Halverwege 2026 loopt het uitvoeringsplan ten einde. Na deze looptijd vindt een evaluatie plaats. Op basis van deze evaluatie wordt een nieuw uitvoeringsplan opgesteld voor de resterende looptijd van het beleidsplan tot 2028.

Samenwerking Volwassenfonds Sport & Cultuur

Vanaf 1 januari 2026 gaan wij met het Volwassenfonds Sport & Cultuur samenwerken. Dit is eerste instantie voor de periode van twee jaar, tot 31 december 2027. Het Volwassenfonds sport & cultuur is een landelijke stichting die faciliteert dat volwassenen met een kleine beurs kunnen deelnemen aan sport- of culturele activiteiten. Aanleiding voor deze samenwerking is het onderzoek dat in 2025 is afgerond door extern adviesbureau BMC naar onder andere de toegevoegde waarde van het Volwassenfonds Sport & Cultuur als aanvulling op het huidige minimabeleid. Het invoeren van het Volwassenen fonds is na nader onderzoek en een doorrekening gebleken een waardevolle toevoeging te zijn op de minimaregelingen die er reeds bestaan binnen de gemeente. Het Volwassenen fonds wordt voor een periode van 2 jaar, dus tot en met 2027, ingevoerd aanvullend op de declaratieregeling maatschappelijke participatie. Het doel is om toe te werken naar het in stand

houden van één van de twee regelingen. Na de periode van twee jaar wordt geëvalueerd en wordt besloten over welke regeling definitief wordt ingezet.

Bereik minimaregelingen

We willen de bekendheid en het gebruik van de beschikbare (financiële) regelingen voor inwoners met een laag inkomen vergroten. Doel is dat inwoners gebruik maken van de minimaregelingen waar recht op is. Om het bereik te vergroten gaan we inwoners, maatschappelijke partners en signaalpartners actief informeren over de mogelijkheden in de gemeente en zetten we in op het intensiveren van de VoorzieningenWijzer. Hoe wij dit gaan doen is verwerkt in een communicatieplan. In 2026 wordt verder uitvoering gegeven aan dit plan.

Uitvoering basispakket Verslavingspreventie

Het basispakket Verslavingspreventie biedt een preventieve aanpak die zich richt op vroegsignalering, interventies voor risicogroepen, voorlichting en educatie, samenwerking en ketenzorg. Het voorkómen van verslavingen draagt bij aan het bevorderen van gezond gedrag en kan daardoor bijdragen aan een gezonde leefstijl. Dit sluit aan bij het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Mondriaan Preventie voert al geruime tijd het basispakket Verslavingspreventie uit in de Maastricht-Heuvelland gemeenten. Afgelopen jaren ontving de gemeente Maastricht hiervoor gelden vanuit het rijk. Vanaf 2026 dient elke Heuvelland gemeente een financiële bijdrage te leveren aan de gemeente Maastricht, zodat het basispakket in stand kan worden gehouden. De Heuvelland-gemeenten hebben de intentie uitgesproken om dit voor het jaar 2026 op zich te nemen, onder de voorwaarde dat aan het eind van het jaar een evaluatie volgt betreffende de uitvoering zodat een besluit over structurele financiering kan worden genomen.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
6.1	Banen	aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	2023	689,3	836,6	CBS
6.2	Jongeren met een delict voor de rechter	% aantal jongeren 12-21 jaar	2023	1	1	CBS
6.3	Kinderen in uitkeringsgezin	% aantal kinderen tot 18 jaar	2023	4	6	CBS
6.4	Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking	2024	69,5	73,2	CBS
6.5	Werkloze jongeren	% aantal jongeren 16-22 jaar	2023	2	2	CBS
6.6	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	2024	232,2	343,6	CBS
6.7	Lopende re-integratie- voorzieningen	aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	2024	137,6	203,1	CBS
6.8	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	15,5	13,7	CBS
6.9	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	1,3	1	CBS
6.10	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-22 jaar	2023	0,5	0,3	CBS
6.11	WMO-cliënten met een maatwerk-arrangement	aantal per 10.000 inwoners	2024	970	720	CBS
6.12	Demografische druk	% van personen 20-65 jaar	2025	88,8	70,1	CBS

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Sociaal Domein

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.681	2.628	-2.053
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	814	0	-814
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.388	0	-1.388
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.353	0	-1.353
6.3 Inkomensregelingen	5.635	5.014	-621
6.4 WSW en beschutwerk	1.458	0	-1.458
6.5 Arbeidsparticipatie	388	0	-388
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.034	276	-758
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.597	0	-2.597
6.712 Begeleiding (WMO)	852	0	-852
6.713 Dagbesteding (WMO)	476	0	-476
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	50	0	-50
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	2.660	0	-2.660
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.221	0	-1.221
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	379	0	-379
6.791 PGB WMO	171	0	-171
6.792 PGB Jeugd	32	0	-32
6.811 Beschermd wonen (WMO)	6	0	-6
6.821 Jeugdbescherming	491	0	-491
6.822 Jeugdreclassering	16	0	-16
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	104	0	-104
Taakstelling(en) opgenomen binnen programma			0
Subtotaal programma	25.806	7.918	-17.888
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	-369	0	369
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	0	0	0
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	154	154
Totaal programma	25.437	8.072	-17.365

2.7 Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu

Omschrijving van het programma en thema-indeling

Het programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu bestaat uit de taakvelden volksgezondheid, riolering en afval, duurzaamheid, milieubeheer en begraafplaatsen.

Deze onderwerpen zijn onderverdeeld in de volgende thema's:

1. Volksgezondheid;
2. Riolering en afval;
3. Duurzaamheid;
4. Begraafplaatsen.

Thema 1: Volksgezondheid

Volksgezondheid bevat de onderdelen algemene gezondheidszorg en jeugdgezondheidszorg, die beiden in regionaal verband worden uitgevoerd door de GGD Zuid-Limburg. Daarnaast zijn enkele bijdragen aan hulpverleningsinstanties opgenomen binnen dit thema. Het thema volksgezondheid hangt nauw samen met het programma sociaal domein. In het sociaal domein zijn verschillende projecten benoemd, vandaar dat we er in deze paragraaf niet verder op in gaan.

Thema 2: Riolering en afval

Rioleringen

Ook in 2026 werken we aan het tot uitvoering brengen van het programma water en rioleringen 2024-2027. In het samenwerkingsverband Afvalwater Maas en Mergelland werken we aan het waterketenplan en de klimaatadaptatiestrategie voor de regio. Regionale samenwerking is zeer belangrijk zodat we minder kwetsbaar zijn en slagkracht behouden.

Wat willen we bereiken?

Een goed functionerend rioleringsstelsel is de basis voor een gezonde en veilige leefomgeving. Middels het Waterprogramma geeft de gemeente invulling aan de drie wettelijke gemeentelijke zorgplichten (Wet op de gemeentelijke watertaken):

- Doelmatige inzameling en transport van afvalwater;
- Doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater;
- Voorkomen of beperken van structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand.

Het programma gaat daarmee ook over het voorkomen van wateroverlast in de bebouwde kom, over het verminderen van verstening, en het verbeteren van de waterkwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

In het samenwerkingsverband Afvalwater Maas en Mergelland wordt specialistische kennis breed ingezet en worden bijvoorbeeld de rekenmodellen geoptimaliseerd, zodat er in 2026-2027 opnieuw kan worden gerekend op rioolsysteemniveau. De resultaten van deze berekeningen geven ons inzicht in waar het rioolsysteem niet voldoet aan de wetgeving. Daarnaast tonen de berekeningen of de aanpassingen van de afgelopen jaren aan het rioolsysteem een positief effect hebben gehad. Het samenwerkingsverband is voornemens begin 2026 de aanbestedingsprocedure hiervoor te starten. De bevindingen van de berekeningen vormen input voor het actualiseren van het Waterprogramma in 2027. Daarnaast loopt het huidige raamcontract voor de reiniging en inspectie van riolen af. Ook hiervoor zal een nieuwe aanbestedingsprocedure worden opgestart om tot een opvolgend raamcontract te komen.

Ook in 2026 blijven we intensief samenwerken met het programma Waterveiligheid en Ruimte Limburg. Voor de Geul wordt gewerkt aan een programma onder de Omgevingswet. Hiervoor verwijzen wij u naar thema 2, fysieke leefomgeving van het Programma Mobiliteit, volksgezondheid en fysieke leefomgeving.

Rioolheffing

Het Waterprogramma wordt ook gebruikt als financieel kader voor het opstellen van de berekening van de rioolheffing (inclusief doorkijk naar de meerjarenraming). De voorziene investeringen en benodigde exploitatiekosten worden op basis van de stand van zaken van dat moment berekend op basis van kostenkengetallen.

In oktober 2024 is het meerjareninvesteringsprogramma (MIP) wegens vastgesteld. Hierin is gesteld dat in gebieden waar koppelkansen zich voordoen tussen met name de wateropgave en de wegenopgave hierop zal worden ingespeeld. Dit leidt tot optimalisaties in de voorzieningen die vanuit efficiëntie bij voorkeur direct worden meegenomen.

Afgelopen jaar zijn we dan ook gestart met het integraal uitwerken van projecten en daaruit zijn technische optimalisaties naar voren gekomen. De keuze om deze optimalisaties door te voeren brengt meer kosten met zich mee dan vanuit onderhoud voorzien, echter dragen deze investeringen bij aan een op de langere duur optimaler resultaat en synergie in onderhoud tussen wegen en water (bijvoorbeeld project Hekerbeek). Daarnaast hebben de hogere inflatie en de gevolgen van gewijzigd beleid (bijvoorbeeld afkoppelingen, aanleg buffers) een kostenverhogend effect op de totale kosten van het waterprogramma.

Om de effecten hiervan inzichtelijk te maken op de rioolheffing is in de Kadernota 2025 opgenomen dat het college voornemens is om een herberekening van de kostendekkendheid van de rioleringsbegroting uit te voeren en deze te presenteren bij de ontwerpbegroting 2026.

In tegenstelling tot wat in de Kadernota 2025 is opgenomen, is het momenteel niet noodzakelijk gebleken om een herberekening van de rioleringsbegroting uit te voeren. De meerkosten die zich door de integrale uitwerking van projecten aandienen kunnen binnen de jaren 2026 en 2027 worden opgevangen binnen de huidige beschikbare middelen (onder uitputting) van de rioleringsbegroting. Hierdoor is een mogelijke aanpassing van de rioolheffing momenteel niet aan de orde.

In 2026/2027 gaan we aan de slag met het opstellen van een nieuw Waterprogramma. In dit nieuwe Waterprogramma worden de nieuwste inzichten ten aanzien van de integrale aanpak van projecten en beheer en onderhoudskosten meegenomen en het mogelijk effect hiervan op de rioolheffing aangegeven. Eind 2027 wordt het nieuw Waterprogramma ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Voor de tarieven van de rioolheffing verwijzen wij u naar de toelichting in de paragraaf lokale heffingen.

Afval en circulaire economie

Wat willen we bereiken?

In 2025 is het Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul 2026-2030 vastgesteld. De hoofddoelstellingen zijn om door het verhogen van de service de grondstoffscheiding te verhogen en de overlast van afval in de openbare ruimte te verminderen. Hierdoor verlagen we de milieubelasting van onze inwoners en voorkomen we kosten naar de toekomst toe. De verwerking van afval gaat gepaard met steeds hogere kosten. Door grip te krijgen op ons afvalstromen houden we ook grip op onze afvalkosten. Daarnaast herbevestigen wij graag de afspraak met uw raad (begroting 2023 en volgende) dat wij indien er mogelijkheden zijn om de afvalverwerking op een andere manier te organiseren en daarmee verdere kostenstijgingen te voorkomen, deze mogelijkheden zullen nemen. We hechten eraan dit te vermelden ook in relatie tot de discussie over de vergoedingssystematiek oud- papier en karton.

Het kabinet laat de in het Hoofdlijnenakkoord aangekondigde circulaire polymerenheffing nu officieel varen. Om het daardoor ontstane gat van 567 miljoen euro per jaar te dichten, wordt de

afvalstoffenbelasting (ASB) op drie punten aangepast: afschaffing van de slibvrijstelling (2027), een extra tarief voor “storten-met-ontheffing” (2029) en een generieke tariefverhoging (vanaf 2028). Daarnaast komt er een aangescherpt CO2-pakket voor avi's. De verhoging van de ASB en de CO2-heffing zal voor ongeveer 40 procent bij bedrijven terecht komen en voor 60 procent bij gemeenten. Huishoudens gaan daardoor 40 euro per jaar (vanaf 2029) meer betalen volgens het kabinet. (bron: AfvalOnline)

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit het nieuwe beleidskader gaan we voor 2026 de volgende maatregelen doorvoegen:

- Inzetten van Afvalcoach;
- Doorontwikkeling Milieuparken - Circulair Ambachtscentrum;
- Uniformeren van het tarief van de gemeentelijke restzak in Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul;
- Viermaal per jaar inzameling van textiel aan huis door Kringloop Zuid;
- Ter beschikking stellen van greenclip op de milieuparken;
- Containermanagement, innovatie sensor/toegangscontrolesysteem;
- Introductie van de Ja sticker in Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul;
- Inzameling van grof tuinafval aan huis;
- Invoeren dynamische inzamel frequentie GFT-E (in de wintermaanden elke 2 weken i.p.v. elke week)

Financiële doorrekening Grondstoffenplan Valkenburg aan de Geul

Uw raad heeft in 2025 een nieuw Grondstoffenplan vastgesteld. Naast meer efficiëntie door mechanische inzameling, houden wij daarbij ook rekening met fysieke belasting van de beladers (medewerkers ophaaldienst) en de betaalbaarheid van onze afvalverwerking richting de toekomst. Om deze omslag te maken dienen we wel de komende jaren investeringen te maken die financiële gevolgen hebben voor de afvalstoffenheffing. De kost gaat hier als het ware voor de baat uit. Daarnaast hebben we de afvalkosten van de gemeentelijke restafvalzak opnieuw tegen het licht gehouden om het principe van de vervuiler betaald ook in de gemeentelijke restafvalzak tot uiting te laten komen.

Op provinciaal niveau zal het samenwerkingsverband Afval Samenwerking Limburg (ASL) zullen naast het contractmanagement voor GFT-E en restafval de volgende projecten opstarten:

- Projectgroep Circulair Ambachtscentrum;
- Projectgroep Strategisch Meerjarenplan;
- Projectgroep Gedragsverandering & preventie.

Om op het gebied van Circulaire Economie stappen te kunnen zetten zal in 2026 onderzocht worden hoe we als gemeente transparant kunnen rapporteren over onze impact op mens, milieu en maatschappij. Dit zou dan in een rapportage met vastgestelde punten toegevoegd kunnen worden aan onze jaarrekening en begroting.

Thema 3: Duurzaamheid

Door het sluiten van het Klimaatakkoord van Parijs heeft Nederland zich internationaal gecommitteerd aan het tegengaan van de opwarming van de aarde en klimaatverandering. Het Nationaal Klimaatakkoord (2019) is de Nederlandse uitwerking van internationale klimaatafspraken. Duurzaamheid wordt in onze omgevingsvisie als kernbegrip genoemd binnen de 4 hoofdopgaven voor de fysieke leefomgeving. Dit zijn:

1. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de samenleving (lokale economie en onze inwoners) profiteren van hoge kwaliteit toerisme en recreatie;
2. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar hoogwaardig landschap, natuur en erfgoed beleefd worden;
3. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar een gebalanceerde bevolkingssamenstelling fijn en veilig kan wonen, leven en werken;

4. Valkenburg aan de Geul is een duurzame en leefbare gemeente waar de fysieke leefomgeving ingericht is op de gevolgen van klimaatverandering.

Als rode draad loopt duurzaamheid door de beleidsvelden heen. Hierdoor is eigenaarschap bij andere beleidsvelden van essentieel belang om tot toekomstbestendige beleidsontwikkeling te komen. Duurzaamheid is daarmee een verantwoordelijkheid voor eenieder die werkzaam is bij gemeente Valkenburg aan de Geul. De kerntaken van het taakveld duurzaamheid zijn de energie- en warmtetransitie. Onze gemeente zal de wettelijke en van rijkswege opgelegde opgaven en taken uitvoeren en volbrengen. Dit omvat onder meer het toewerken naar een CO₂-neutrale gemeente in 2050 en het halveren van de CO₂-uitstoot in 2030, ten opzichte van de CO₂-uitstoot in 1990. Daarnaast dient heel Nederland 35 TW hernieuwbare energie op land op te wekken (o.a. opgenomen in de RES 1.0), een doelstelling waaraan wij moeten en willen bijdragen.

Energietransitie

De Zuid-Limburgse gemeenten vormen samen met de Provincie Limburg, Netbeheerder Enexis en Waterschap Limburg de energieregio Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES Zuid-Limburg) waarin gezamenlijk wordt gewerkt aan een robuust en betaalbaar energiesysteem door middel van lokale opwek van energie. In de RES 1.0 hebben de gemeenteraden van Zuid-Limburg een bod voor grootschalige duurzame opwek binnen de regio vastgesteld. Dit betreft in totaal 1,333TWh aan duurzame elektriciteit in 2030, Valkenburg aan de Geul heeft hierin een aandeel van 0,019 TWh. Van het totale bod is momenteel 17,3% in de RES-ZL regio gerealiseerd of in uitvoering, in Valkenburg aan de Geul is dit 20% van het lokale bod (per medio 2024).

Het provinciale beleid ten aanzien van opwek zonne-energie is aangescherpt. Deze aanscherping bemoeilijkt het realiseren van opwek locaties binnen de regio. De provincie heeft vastgesteld dat landbouwgrond enkel ingezet mag worden voor zonneparken wanneer deze:

- Tevens landbouwkundig gebruik van de grond ondersteunt of substantieel behoud van landbouwkundig gebruik behouden blijft;
- De landbouwgrond getransformeerd wordt naar een andere functie en een tijdelijk zonnepark dat maximaal 30 jaar geëxploiteerd wordt bijdraagt aan de uitvoerbaarheid van de transformatie;
- Het zonnepark betekenisvol bijdraagt aan de vermindering van netcongestie of een efficiënter netwerkgebruik;
- De grond gedurende minstens 10 jaar niet gebruikt is geweest als landbouwgrond;
- Het zonnepark gesitueerd is op een bouwvlak waarop sloop van gebouwen plaatsvindt en het aantal vierkante meters PV-panelen niet groter is dan het aantal vierkante meter dat aanwezig was op de daken van de gesloopte gebouwen.

Daarnaast is onverminderd sprake van netcongestie op het hoogspanningsnet van TenneT. Dit betekent dat grootverbruiksaan sluitingen niet meer gerealiseerd worden en bestaande grootverbruiksaan sluitingen qua gecontracteerd vermogen niet uitgebreid kunnen worden. Ook nieuwe kleinverbruiksaan sluitingen (bijvoorbeeld voor nieuwe woonwijken) zijn geen zekerheid meer. Deze situatie blijft de komende jaren bestaan. Verandering hierin wordt op zijn vroegst verwacht rond 2034. Creativiteit en maatwerkoplossingen zijn nodig om nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw ondanks netcongestie mogelijk te maken.

De beschikbare netcapaciteit van het landelijke en lokale elektriciteitsnet wordt uitgebreid door Tennet en Enexis. Tussen 2027 en 2035 gaat Enexis aan de slag met het verdubbelen van het aantal transformatorhuisjes in Valkenburg aan de Geul. Deze uitbreiding vindt plaats per buurt en in afstemming met de gemeente om overlast te minimaliseren.

Wat willen we bereiken?

- Verder werken aan de realisatie van de ambities in de RES 1.0 (2021); Participatie: de samenleving actief betrekken bij de vormgeving van de energietransitie en de daarin te maken keuzes, zoals locaties voor opwek van zonne-energie;
- De goede samenwerking met de subregio Maastricht-Heuvelland en de regio Zuid-Limburg rondom (grootschalige) opwek van duurzame energie, energiebesparing en de energietransitie in brede zin in stand houden;

- Onderzoeken of off the grid oplossingen en energieopslag gerealiseerd kunnen worden op locaties waar de gemeente strategische grondposities heeft en/of op locaties waar nieuwbouw voorzien is;
- Samenwerking met de energiecoöperatie versterken en uitbouwen;
- Mogelijkheden voor duurzame opwek op parkeerplaatsen en overige gemeentelijk vastgoed verder concretiseren;
- Aanhaken bij de verdere opzet en uitrol van de Provinciale Energiemaatschappij Limburg;
- Netbewuste nieuwbouw realiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeringsprogramma RES 1.0 wordt verder tot uitvoering gebracht in samenwerking met subregio Maastricht-Heuvelland;
- Ter uitvoering van het nieuwe beleidskader zonne-energie 2025 onderzoek doen naar de haalbaarheid van opwekinstallaties voor zonne-energie op parkeerplaatsen (solarcarports);
- Voortzetting deelname aan project OER (opwek energie op rijksgronden). Rijkswaterstaat stelt haar gronden langs de A79 ter beschikking voor opwek zonne-energie. Geschiktheid gronden wordt verder bepaald en bij haalbaar initiatief worden de randvoorwaarden ten aanzien van o.a. landschappelijke inpassing en plaatsing zoals vastgelegd in het nieuwe beleidskader zonne-energie 2025 toegepast; ;
- Nauw samenwerken met de energiecoöperatie om de lokale betrokkenheid bij de energietransitie te vergroten;
- Onderzoeken naar opzetten energiegemeenschappen en samenwerking PEM (Provinciale Energiemaatschappij Limburg);
- In nauwe samenwerking met Wonen het energiesysteem van nieuwbouwlocaties vormgeven.

Warmtetransitie

Voor de warmtetransitie zijn gemeenten verplicht om uiterlijk 31 december 2026 een warmteprogramma op te stellen. Dit is de opvolger van de Transitie Visie Warmte (TVW) welke eind 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld. In het warmteprogramma wordt vastgelegd hoe wij aan de slag gaan met de opgaven binnen klimaattafel 'Gebouwde Omgeving' van het Nationaal Klimaatakkoord, namelijk: alle woningen en gebouwen voor 2050 aardgasvrij te maken. Aan het vaststellen van dit warmteprogramma gaat een uitgebreide technische analyse vooraf waarin onderzocht wordt welke warmtebronnen technisch, ruimtelijk en juridisch geschikt zijn voor het duurzaam verwarmen van de bebouwde omgeving. De onderzoeken worden eind 2025 en begin 2026 uitgevoerd. Hierbij worden alle mogelijkheden voor fossielvrije warmte opwek onderzocht en in kaart gebracht, zowel all electric toepassingen als, daar waar mogelijk, alternatieven zoals bijvoorbeeld bodemwarmte. Onder andere netproblematiek en de betaalbaarheid zijn aspecten die bij de onderzoeken worden meegenomen.

Wat willen we bereiken?

- Voortzetten van tot uitvoering brengen van de ambities in de TVW (vastgesteld eind 2022) en het warmteprogramma, via onder andere het opstellen en uitvoeren van uitvoeringsplannen;
- Duidelijkheid en handelingsperspectief bieden aan inwoners, ondernemers en andere gebouweneigenaren welk warmtealternatief het meest geschikt lijkt per gebied (buurt- of wijkaanpak) of gemeentebreed;
- Voortzetting van de ontzorgingsaanpakken voor woningeneigenaren in Valkenburg aan de Geul waarbij de woningen voorzien worden van goede isolatie, ventilatie en andere verduurzamingsmaatregelen;
- Circa 1400 woningen (circa 20% van de totale isolatieopgave) aardgasvrij-gereed maken voor 2030.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Opstellen warmteprogramma (uiterlijk 31 december 2026) waarin per gebiedsindeling de warmtevraag vergeleken wordt met de geschiktheid van mogelijke duurzame warmtebronnen;
- Voortzetting project Verduurzaam je Huis: ontzorgingsaanpak die inwoners met een koopwoning de gelegenheid biedt begeleiding te ontvangen bij verduurzaming van hun koopwoning (van advies tot en met uitvoering). Indien gewenst kan men daarbij (desgewenst ook zonder ontzorgingsaanpak) gebruik maken van een gemeentelijke geldlening met lage rente. De aanpak is per september 2024 met 2 jaren verlengd met een nieuwe uitvoerende partij (intermediair) WoonWijzerWinkel Limburg;
- Voortzetting Lokale Aanpak Isolatie (LAI) onder het Nationaal isolatieprogramma (NIP): met rijks gelden (SPUK's) bekostigde ontzorgingsaanpak waarmee eigenaar-bewoners van een koopwoning of appartement met een WOZ-waarde onder het gemeentelijk gemiddelde middels een ontzorgingsaanpak (gratis energieadvies en subsidie voor isolatie) hun woning kunnen isoleren. Doe-Het-Zelf aanpak en VvE-aanpakken zijn in 2025 toegevoegd en worden ook in 2026 voortgezet. LAI loopt ten minste tot en met 2028.

Aanpak energiearmoede

Naast de RES en TVW wordt tevens gewerkt aan de aanpak energiearmoede. Met de door het Rijk beschikbaar gestelde gelden zijn in 2025 inwoners met een inkomen onder 120% sociaal minimum geholpen met kleine maatregelen, witgoedvervanging en isolatiemaatregelen. Deze aanpak wordt met de nog beschikbare gelden voortgezet in 2026 en de focus is daarbij gelegd op gezinnen onder 120% sociaal minimum, welke geholpen worden middels isolatiemaatregelen omwille van structurele lastenverlichting. In 2026 willen we via de bestaande sociale netwerken (kernoverleggen, maatschappelijke organisaties en verenigingen) het bereik vergroten. Onderzocht wordt of de energiecoöperatie hierin een rol kan krijgen.

Energieloket

Onder voorbehoud van bestuurlijke afstemming met de Heuvellandgemeenten wordt in gezamenlijkheid het energieloket aangeboden. Inwoners kunnen hier terecht voor advies. Burgers hebben behoefte aan een betrouwbare, onafhankelijke partner om aan betrouwbare informatie over verduurzaming te komen. Daarnaast vangt het energieloket een veelvoud aan vragen aan het adres van de gemeente af. Het hebben van een energieloket is een verplichting die voortvloeit uit het klimaatakkoord. In welke vorm het energieloket aangeboden wordt aan de inwoners van Valkenburg aan de Geul moet nog bepaald worden.

Wat willen we bereiken?

De barrières die inwoners ervaren om duurzaamheidsmaatregelen te treffen in hun woning zoveel mogelijk weg te nemen door het bieden van onafhankelijk en betrouwbaar advies.

Wat gaan we daarvoor doen?

We bieden minimaal een online energieloket aan en onderzoeken de mogelijkheden van alternatieve vormen van energieloketten om de energietransitie dichterbij de burger toe te brengen. Wanneer de financiële implicaties van alternatieve vormen van het energieloket niet passen binnen de bestaande budgetten, dan wordt een voorstel hieromtrent opgenomen in de kadernota 2026.

Soortenbescherming: compensatieopgave NVI

Met de werkwijze Natuurvriendelijk Isoleren (NVI) kunnen er, zonder voorafgaand ecologisch onderzoek, dak- en spouwmuurisolatiewerkzaamheden worden uitgevoerd. Woningeigenaren hoeven geen vergunning aan te vragen als zij een bedrijf inhuren dat via deze werkwijze natuurvriendelijk isoleert. Het isolatiebedrijf voert de isolatie dan uit volgens voorwaarden die onder de landelijke lijn NVI gelden. Om deze werkwijze beschikbaar te stellen binnen onze gemeente heeft de

gemeente van de provincie Limburg een taakstelling voor het compenseren van kraamverblijfplaatsen gekregen. Zo worden de grotere (kraam)verblijven van dieren die verloren zijn gegaan tijdens het isoleren gecompenseerd. Als gemeente Valkenburg aan de Geul hebben wij voor nu een compensatieopgave van in totaal 8 kraamverblijfplaatsen welke gerealiseerd dienen te worden.

Wat willen we bereiken?

Isolerende maatregelen zijn essentieel om energielasten van inwoners te verlagen en toe te werken naar een aardgasvrije gebouwde omgeving. Door te voldoen aan de compensatieopgave kunnen uitvoerders van isolatiewerkzaamheden volgens de NVI-methode werken, mits zij hiervoor gecertificeerd zijn. In dit geval hoeven woningeigenaren geen ecologisch onderzoek uit te laten voeren als zij dak- en/of spouwmuurisolatiewerkzaamheden willen laten uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een ecooloog inventariseert locaties voor de permanente verblijfplaatsen. Hierbij wordt rekening gehouden met de 4 verschillende vleermuissoorten welke in de compensatieopgave zijn opgenomen. Bij geschiktheid wordt er voor iedere locatie een functioneel ontwerp opgesteld en stemt de ecooloog de werkzaamheden af met de uitvoerder. Rapportage richting Provincie vindt plaats na uitvoering werkzaamheden. Bekostiging vindt plaats door een Provinciale subsidie aangevuld met eigen middelen.

Thema 4: Begraafplaatsen

Wat willen we bereiken?

Het vigerende beleid met betrekking tot de begraafplaatsen is erop gericht om bestaande voorzieningen zo veel en zo goed mogelijk in stand te houden. Indien er in de toekomst wijzigingen of aanpassingen nodig zijn zullen we dat tijdig melden en/of met een voorstel komen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We geven uitvoering aan de onderhoudsplanning van de begraafplaatsen, met aandacht voor actuele knelpunten.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
7.1	Omvang huishoudelijk restafval	aantal kg per inwoner	2023	72	148	CBS
7.2	Hernieuwbare elektriciteit	% totale elektriciteit	2022	18,4	32,5	Berekening

Bron: waarstaatjegemeente.nl.

Wat mag het kosten?

Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
7.1 Volksgezondheid	1.053	71	-982
7.2 Riolering	1.940	2.540	600
7.3 Afval	2.779	2.858	79
7.4 Milieubeheer	1.039	11	-1.028
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	354	133	-221
Subtotaal programma	7.165	5.613	-1.552
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	0	0	0
Reservemutaties (taakveld 0.10)	23	68	45
Totaal programma	7.188	5.681	-1.507

2.8 Programma Bestuur en Ondersteuning

Omschrijving van het programma

In het programma Bestuur en Ondersteuning zijn de financiële consequenties van de taakvelden verwerkt, die niet direct aan de voorgaande programma's zijn toegerekend (of niet mogen worden toegerekend op basis van onze verslaggevingsvoorschriften).

Het programma Bestuur en Ondersteuning bestaat uit de volgende onderdelen:

- Taakveld 0.1 Bestuur
- Taakveld 0.2 Burgerzaken
- Taakveld 0.8 Overige baten en lasten (taakstellende bezuinigingen en stelposten)

De onderdelen Algemene dekkingsmiddelen (diverse taakvelden) en Overhead (taakveld 0.4), Onvoorzien (gedeelte van taakveld 0.8) en Vennootschapsbelasting (taakveld 0.9) zijn als apart onderdeel naast het programma Bestuur en Ondersteuning opgenomen in de twee volgende hoofdstukken.

Taakveld 0.1 Bestuur

Onder dit taakveld zijn de baten en lasten opgenomen die betrekking hebben op de taken raads- en raadscommissies, het college van burgemeester en wethouders en de bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie.

Taakveld 0.2 Burgerzaken

Onder dit taakveld zijn de opbrengsten en kosten verantwoord die betrekking hebben op de taken bevolkingsregistratie en burgerlijke stand, kadaster en verkiezingen.

Taakveld 0.8 Overige baten en lasten

De taken die betrekking hebben op de taakstellende bezuinigingen en de stelposten worden onder dit taakveld gerangschikt.

Taakstellende bezuinigingen

In de begroting is onder dit taakveld de volgende taakstelling opgenomen:

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Taakstelling sociaal domein	-369	-386	-865	-1.307
Totaal taakstellingen	-369	-386	-865	-1.307

(bedragen in duizenden euro's)

Voor de meerjarige begrotingstekorten op het sociaal domein is een taakstellende bezuiniging opgenomen van € 369.000 in 2026 oplopend tot € 1.307.000 in het jaar 2029. De structurele ruimte die in de budgetten zat, hebben wij bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028 reeds naar beneden bijgesteld. Ook bij het opstellen van deze begroting zijn de budgetten weer kritisch onder de loep genomen. Gezien de positieve resultaten uit het verleden en de omvang van de egaliseringsreserve sociaal domein achten wij het op dit moment verantwoord om deze taakstelling op te nemen. Wij blijven de ontwikkelingen op de voet volgen.

Stelposten

In de begroting zijn de volgende stelposten opgenomen:

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Reservering indexering baten toeristenbelasting	0	125	250	375
Reservering onderuitputting afschrijvingslasten	1	1	253	311
Reservering meeropbrengsten parkeren	317	317	317	317
Reservering indexering wegen en groen	75	150	225	300
Totaal stelposten	393	593	1.045	1.303

De jaarlijkse stijging van de tarieven van de toeristenbelasting is aan de batenkant verwerkt als ophoging van de totale baten. Aan de lastenkant is per jaarschijf een stelpost opgenomen van € 125.000 (structureel vanaf het betreffende jaar). De jaarschijf 2026 is ingevuld bij de begroting 2025. De verhoging van de toeristenbelasting in de jaarschijven 2027, 2028 en 2029 zijn nog als stelpost opgenomen, zoals weergegeven in de bovenstaande tabel.

De reservering onderuitputting afschrijvingslasten heeft te maken met de te verwachten vervanging van volledig afgeschreven materiële vaste activa. De vervangingsinvestering van de betreffende activa zijn nog niet opgenomen in het meerjareninvesteringsprogramma (en zijn dus nog niet zichtbaar in de tabel in bijlage 5 van deze begroting). Op het moment dat deze vervangingsinvesteringen wel worden opgenomen in de begroting kunnen de bijbehorende kapitaallasten worden gedekt uit deze stelpost.

Bij de vaststelling van de Kadernota 2025 is een structurele stelpost in de begroting opgenomen van € 317.000 inzake de actualisatie van de geraamde parkeeropbrengsten. Voorgesteld wordt om hier op een later moment invulling aan te geven.

Gezien de aanzienlijke prijsstijgingen van de werkzaamheden en benodigde materialen op het gebied van wegen en groen is in de voorliggende begroting naast de reguliere begrotingsindexering van 2,5% een stelpost opgenomen van een aanvullende indexering van 2,5% voor de desbetreffende ontzorgingscontracten. Concreet gaat het hierbij om een jaarlijkse post van € 75.000.

Beleidsindicatoren

Niet van toepassing.

Wat mag het kosten?

Programma Bestuur en Ondersteuning

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
0.1 Bestuur	1.153	0	-1.153
0.2 Burgerzaken	891	398	-493
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	24	0	-24
Subtotaal programma	2.068	398	-1.670
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	369	0	-369
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	-393	0	393
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	0	0
Totaal programma	2.044	398	-1.646

2.9 Algemene Dekkingsmiddelen

Toelichting op Algemene dekkingsmiddelen

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) maken de algemene dekkingsmiddelen geen onderdeel uit van de programma's. Dit onderdeel wordt naast de programma's in de programmabegroting en in het overzicht van baten en lasten opgenomen.

Deze indeling is gebaseerd op de vernieuwing van het BBV op grond van de voorstellen van de commissie Depla (uit 2014) en zijn geformaliseerd in het Staatsblad 2016 nummer 101.

De algemene dekkingsmiddelen bestaan uit de lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, de algemene uitkeringen, de dividenden, het saldo van de financieringsfunctie en de overige algemene dekkingsmiddelen. Per taakveld zullen wij nader ingaan op de verschillende onderdelen.

Voor de inhoudelijke toelichting op deze onderdelen verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale Heffingen, de paragraaf Financiering (voor het onderdeel Treasury) en de paragraaf Bedrijfsvoering.

Taakveld 0.5 Treasury

Onder dit taakveld zijn de baten en lasten opgenomen die verband houden met de rente, geldleningen en dividenden.

Taakveld 0.61 OZB woningen

Onder dit taakveld zijn verantwoord de opbrengsten van de eigenarenbelasting en de perceptiekosten van de Onroerende-zaakbelasting van woningen.

Taakveld 0.62 OZB niet-woningen

Onder dit taakveld zijn verantwoord de opbrengsten van zowel de eigenaren- als de gebruikersbelasting en de perceptiekosten van de Onroerende-zaakbelasting van niet-woningen.

Taakveld 0.63 Parkeerbelasting

Onder dit taakveld zijn zowel de opbrengsten van de parkeerbelasting en de gefiscaliseerde parkeerboetes opgenomen als de perceptiekosten van deze belastingen.

Taakveld 0.64 Belastingen overig

Onder dit taakveld zijn de baten en lasten (perceptiekosten) opgenomen die verband houden met de precariobelasting, reclamebelasting en hondenbelasting.

Taakveld 0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds

Onder dit taakveld zijn de baten en lasten verantwoord die betrekking hebben op de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Algemene ontwikkelingen gemeentefonds

De Financiële-Verhoudingswet regelt de financiële betrekkingen tussen de Rijksoverheid (Provincies en) Gemeenten. Beleidsvoornemens die door de landelijke overheid worden bepaald en waarvoor de uitvoering op lokaal niveau ligt, dienen ook door de landelijke overheid aan de lokale overheid te worden gefinancierd. Voor dit doel is er een Gemeentefonds, die zijn grondslag vindt in artikel 3 lid 1 van de Financiële Verhoudingswet. Het Gemeentefonds is een begrotingsfonds, wat inhoudt dat de begrotingsstaat van het Gemeentefonds een van de onderdelen is van de Miljoenennota. De uitwerking hiervan is terug te vinden in circulaire over het Gemeentefonds die door het Ministerie van BZK (vanuit de rol van fondsbeheerder) aan de gemeenten worden verstrekt.

Als gevolg van de (eerste) val van het kabinet-Schoof in juni 2025 bevat de Rijksbegroting voor 2026 slecht beperkte inhoudelijke keuzes. De septembercirculaire van het Gemeentefonds is daarmee ook een beleidsarme circulaire. De onzekerheid over de structurele financiering van gemeenten

door de Rijksoverheid blijft daarmee bestaan. Ontwikkelingen die eerder zijn aangekondigd, zoals de overheveling van specifieke uitkeringen (SPUK's) zijn nog altijd niet concreet uitgewerkt.

Ten opzichte van de meicirculaire 2025, zoals toegelicht in het raadsinformatiebulletin nr. 25.30, zijn er derhalve slechts beperkt nieuwe ontwikkelingen te melden. De financiële gevolgen van de septembercirculaire 2025 voor het begrotingsjaar 2025 worden, zoals gebruikelijk, toegelicht in de najaarsnota 2025. De financiële gevolgen van de septembercirculaire voor het begrotingsjaar 2026 en voor de meerjarenraming t/m 2029 zijn als volgt samen te vatten:

(Gemeentefonds in constante prijzen; bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Meicirculaire 2025 (cf. RIB 25.30)	38.167	38.005	36.765	37.115
Mutatie o.b.v. septembercirculaire 2025	599	-139	-162	-191
Gemeentefonds Septembercirculaire 2025	38.766	37.866	36.603	36.924

De mutatie tussen de meicirculaire en de septembercirculaire kan als volgt worden uitgesplitst:

(Gemeentefonds in constante prijzen; bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	667			
Implementatie Participatiewet	11	3	1	1
Loon- en prijsbijstelling Jeugdhulp	22	18	18	18
Overheidsbrede dienstverlening	15	15	15	15
Participatie	26	27	-1	-1
Wet Integrale Suïcidepreventie	7	7	7	7
Overige inhoudelijke wijzigingen	7	6	5	2
Subtotaal inhoudelijke wijzigingen	755	76	45	42
Wijziging uitkeringsfactor	-81	-133	-155	-182
Wijziging verdeelmaatstaven	-75	-82	-52	-51
Totaal wijzigingen septembercirculaire 2025	599	-139	-162	-191

De toelichting van alle individuele mutaties is terug te vinden in de septembercirculaire zelf. Op deze plek beperken wij ons tot enkele significante onderdelen. In het algemeen is het gebruikelijk om deze inhoudelijke punten op een later moment te vertalen naar concrete bijstellingen van de desbetreffende programmabudgetten. Vooruitlopende hierop zullen wij deze middelen in de begroting reserveren als stelposten (of taakstellingen in het geval van minbedragen).

Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid

Deze uitkering vervangt de Specifieke Uitkering (SPUK) CDOKE. De gemeente ontvangt een bijdrage voor klimaat- en energiebeleid, zoals het instellen van een zero-emissie zone en het aanleggen van zonneweiden of windparken. Voor onze gemeente gaat het in 2026 om een bedrag van € 666.617.

Implementatie Participatiewet

Het wetsvoorstel Participatiewet in Balans beoogt de Participatiewet te vereenvoudigen en te verbeteren door meer maatwerk, versoepeling van regels en een menselijker aanpak. Voor de implementatie in de periode 2025-2023 worden extra middelen beschikbaar gesteld.

Loon en prijsbijstelling Jeugdhulp

Dit betreft een loon- en prijsbijstelling voor Jeugdzorg vanaf 2026 die gereserveerd was in het Coalitieakkoord Rutte IV.

Overheidsbrede dienstverlening

De Specifieke Uitkering (SPUK) Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) wordt vanaf 2026 omgezet naar de decentralisatie-uitkering Overheidsbrede Dienstverlening. De gemeente ontvangt een bijdrage voor laagdrempelige ondersteuning bij regelzaken met de (digitale) overheid.

Participatie

Voor werknemers met een indicatie Beschut werk wordt een vaste vergoeding voor gemiste loonkosten ingevoerd. Die is hoger dan het huidige gemiddelde. De omvang van de bijdrage stijgt de komende jaren door de groei in het aantal beschut werkers. De middelen worden nu aan het gemeentefonds toegevoegd, maar zullen in de toekomst onderdeel worden van het budget voor de bijstand en loonkostensubsidies (BUIG).

Wet Integrale Suïcidepreventie

Vanaf 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidepreventie in werking. Gemeenten moeten suïcidepreventie opnemen in hun gezondheidsbeleid en uitvoeren. De uitvoering zal in onze regio worden belegd bij de GGD Zuid-Limburg.

Wijziging uitkeringsfactor

De omvang van het gemeentefonds volgt de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Het Centraal Planbureau heeft de raming van de volume- en prijsontwikkeling van het bbp neerwaarts bijgesteld, waardoor in de meerjarenraming ook de uitkering uit het Gemeentefonds daalt.

Wijziging verdeelmaatstaven

De verdeelmaatstaven vormen de financieel technische grondslag voor de berekening van de hoogte van de uitkering uit het Gemeentefonds en de verdeling van het totale (landelijke) bedrag van het Gemeentefonds over alle gemeenten. Als gevolg van een wijziging in deze verdeelmaatstaven bij de septembercirculaire ten opzichte van de meicirculaire dalen onze inkomsten.

Verschil constante prijzen en lopende prijzen Gemeentefonds

In de onderstaande tabel wordt het effect van de bijstelling van de loon- en prijsontwikkeling (LPO) zichtbaar gemaakt. De LPO wordt, in lijn met de systematiek van het Gemeentefonds, apart inzichtelijk gemaakt in onze begroting. Dit betreft de inkomstenkant van de begroting, aan de uitgavenkant is dit verwerkt in de personele en materiële budgetten.

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Septembercirculaire 2025 (o.b.v. constante prijzen)	38.766	37.866	36.603	36.924
Loon- en prijsontwikkelingen (LPO) cf. meicirculaire	0	901	1.829	2.739
Aanpassing stelpost LPO septembercirculaire 2025	0	6	11	16
Septembercirculaire 2025 (o.b.v. lopende prijzen)	38.766	38.773	38.443	39.679

Het (resultaat-)effect van de septembercirculaire 2025 op de begrotingsruimte is opgenomen in hoofdstuk 1 van de ontwerpbegroting 2026.

Stelposten uitgavenkant Gemeentefonds

In de begroting hanteren wij binnen het product Gemeentefonds stelposten aan de uitgavenkant. Dit houdt verband met middelen die vanuit de Rijksoverheid beschikbaar zijn gesteld, maar waar nog geen concrete invulling aan is gegeven binnen onze eigen begroting. Deze stelposten worden dan op een later moment binnen de begroting verschoven naar het betreffende programma. Dit kan ook gaan over taakstellingen waar nog op landelijk niveau duidelijkheid over gegeven zal moeten worden, zoals de herinvoering van de eigen bijdrage Wmo (vanaf 2027), de eigen bijdrage Jeugdzorg

en op de sturing op trajectduur Jeugdzorg (beide vanaf 2028). Daarnaast hanteren wij stelposten voor toekomstige ontwikkelingen, risico's en onzekerheden. Voor het opvangen van ontwikkelingen in het accres is een stelpost opgenomen van € 225.000 in 2026, jaarlijks oplopend met € 25.000 tot € 300.000 in 2029.

Taakveld 3.4 Economische promotie

Onder dit taakveld zijn de baten en lasten (perceptiekosten) opgenomen die verband houden met de toeristenbelasting, forensenbelasting en gemakkelijkhedenretributie. Zoals toegelicht bij onderdeel 15.3 van de najaarsnota 2024 zijn deze taakvelden vanaf 2024 verschoven van het betreffende programma naar de Algemene Dekkingsmiddelen.

Beleidsindicatoren

Niet van toepassing.

Wat mag het kosten?

Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
0.5 Treasury	93	885	792
0.61 OZB woningen	93	4.070	3.977
0.62 OZB niet-woningen	69	2.934	2.865
0.63 Parkeerbelasting	11	2.614	2.603
0.64 Belastingen overig	150	549	399
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	225	38.766	38.541
3.4 Economische promotie	94	3.825	3.731
Subtotaal programma	735	53.643	52.908
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	218	0	-218
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	0	0
Totaal programma	953	53.643	52.690

2.10 Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

Toelichting op Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) maken de overhead, onvoorzien en de vennootschapsbelasting geen onderdeel uit van de programma's. Deze onderdelen worden naast de programma's in de programmabegroting en in het overzicht van baten en lasten opgenomen.

Deze indeling is gebaseerd op de vernieuwing van het BBV op grond van de voorstellen van de commissie Depla (uit 2014) en zijn geformaliseerd in het Staatsblad 2016 nummer 101.

Taakveld 0.4 Overhead

Onder dit taakveld zijn kosten opgenomen die verband houden met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces. Concreet gaat het dan om:

- financiën, toezicht en controle, gericht op de eigen organisatie;
- personeel en organisatie;
- de secretaris/algemeen directeur;
- inkoop, inclusief aanbesteding en contractmanagement;
- juridische zaken;
- bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- informatievoorziening en automatisering;
- facilitaire zaken en huisvesting;
- documentaire informatievoorziening;
- managementondersteuning primair proces.

In de paragraaf Bedrijfsvoering is een inhoudelijke toelichting opgenomen op de verwachte ontwikkelingen in 2026.

Onvoorzien (onderdeel van taakveld 0.8)

In de begroting is, zoals gebruikelijk in de afgelopen jaren, structureel een bedrag van € 100.000 opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het beleidskader voor dit budget is vastgelegd in de raadsvergadering van juli 2015 (behandeling kadernota 2016). De post onvoorzien mag worden ingezet indien is vastgesteld dat de extra, niet in de primaire begroting voorziene, onuitstelbare en onvermijdbare kosten, niet door middel van herschikking van middelen binnen het desbetreffende programma kunnen worden opgevangen. Dit uitgangspunt is daarnaast formeel vastgelegd in de Financiële verordening.

Taakveld 0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)

In dit taakveld wordt het eventueel te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verantwoord. Hiervoor is een bedrag van € 1.000 gereserveerd in de begroting.

Beleidsindicatoren

Nummer	Indicator	Eenheid	Periode	Valkenburg aan de Geul	Nederland	Bron
8.1	Formatie	aantal fte per 1.000 inwoners	2026	8,38	geen data	Eigen gegevens
8.2	Bezetting	aantal fte per 1.000 inwoners	2025	8,32	geen data	Eigen gegevens
8.3	Apparaatskosten	kosten per inwoner	2026	1.202,38	geen data	Eigen begroting
8.4	Externe inhuur	% kosten van totale loonsom en inhuur externen	2026	9,56	geen data	Eigen begroting
8.5	Overhead	% van totale lasten	2026	14,39	geen data	Eigen begroting

Wat mag het kosten?

Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	11.296	585	-10.711
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	100	0	-100
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	-1
Subtotaal	11.397	585	-10.812
Gereserveerde middelen gemeentefonds (taakveld 0.7)	0	0	0
Taakstellingen (taakveld 0.8)	0	0	0
Meerjarenbeleidsplan (taakveld 0.8)	1	0	-1
Reservemutaties (taakveld 0.10)	0	116	116
Totaal	11.398	701	-10.697

Hoofdstuk 3: Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen opgenomen die een verplicht onderdeel vormen op basis van de verslaggevingsvoorschriften. Dit betreft de volgende paragrafen:

- Paragraaf Lokale Heffingen;
- Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing;
- Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen;
- Paragraaf Financiering;
- Paragraaf Bedrijfsvoering;
- Paragraaf Verbonden Partijen;
- Paragraaf Grondbeleid.

3.1 Paragraaf Lokale Heffingen

Bij de lokale heffingen wordt een onderscheid gemaakt tussen heffingen die onder de algemene dekkingsmiddelen vallen en heffingen die aan bepaalde producten zijn gekoppeld. Onder de eerste categorie vallen de onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting, de parkeerbelasting, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de gemakkelikhedenretributie, de reclamebelasting en de forensenbelasting. De tweede categorie betreft de afvalstoffenheffing, de rioolheffing, de leges, de lijkbezorgingsrechten en de marktgelden.

In deze paragraaf treft U achtereenvolgens aan:

- Belasting- en heffingenbeleid;
- Kwijtscheldingsbeleid;
- Lokale heffingen zonder gebonden besteding;
- Lokale heffingen met gebonden besteding;
- Lokale lastendruk;
- Samenvattend overzicht lokale heffingen.

Belasting- en heffingenbeleid

Kort samengevat kan het belasting- en heffingenbeleid als volgt worden geformuleerd:

- In de voorliggende begroting wordt voor het jaar 2026 t/m 2029 gerekend met een stijging van de OZB-opbrengsten van 3% per jaar (exclusief areaaluitbreiding).
- Bij de milieuheffingen is het principe van 100%-kostendekking losgelaten zoals toegelicht in de kadernota 2024. Vanaf 2025 worden de kosten van kwijtschelding en BTW niet meer doorbelast in de heffingen. De tarieven van de rioolheffing voor 2026 worden in deze begroting jaarlijks verhoogd met 3%, e.e.a. conform de kadernota 2024. Het tarief van de afvalstoffenheffing is in deze begroting voor het jaar 2026 bepaald op € 284,00 per perceel per jaar, een verhoging van 5% t.o.v. 2025, e.e.a. conform de kadernota 2025. De afvalstoffenbegroting sluit in het begrotingsjaar 2026 met een tekort van afgerond € 277.000, de rioleringsbegroting sluit met een tekort van afgerond € 140.000. Deze bedragen zijn ten laste gebracht van de gelijknamige voorzieningen. De toekomstige ontwikkeling van het tarief van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt verderop in deze paragraaf toegelicht.
- De tarieven van de andere lokale heffingen blijven gelijk, met dien verstande dat de tarieven van bepaalde heffingen wel geïndexeerd worden. Concreet gaat het dan om de hondenbelasting, de precariobelasting, de leges, de marktgelden en de lijkbezorgingsrechten. Het tarief van de naheffingsaanslag parkeerbelasting wordt jaarlijks verhoogd tot het wettelijk toegestane maximum. Met deze extra opbrengsten is rekening gehouden in deze begroting.

De prognoses van de lokale heffingen

Voor wat betreft de ramingen van de lokale belastingen waarvan de uitvoering is belegd bij de Belastingensamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW), zijnde de onroerende-zaakbelastingen, de rioolheffing, de afvalstoffenheffing en de hondenbelasting is aansluiting gezocht bij de door de BsGW afgegeven prognoses. De prognoses van de overige lokale heffingen zijn gebaseerd op historische cijfers en verwachte ontwikkelingen.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding wordt verleend ingeval een belastingschuldige niet in staat is om de opgelegde belastingaanslag te voldoen. Er moet dan wel sprake zijn van belastingen, die niet ontweken kunnen worden. Het lokaal ontwikkelde beleid moet voldoen aan de door de minister gestelde criteria. Bij de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken wordt de 100%-norm toegepast. Dat betekent, dat bij de berekening van het bedrag van de kwijtschelding de zogeheten kosten van bestaan zijn vastgesteld op 100% van de genormeerde bijstandsuitgaven. Bij de vaststelling en uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is de gemeente op één punt vrij om af te wijken van de landelijke regelgeving, namelijk bij de vaststelling van de berekeningscomponent "kosten van bestaan". Het is namelijk toegestaan om deze component ruimer vast te stellen dan de landelijk geldende 90% van de bijstandsnorm.

Per 1 juli 2011 zijn wetswijzigingen in werking getreden, die de bevoegdheid tot het verlenen van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen verruimen. Deze verruiming heeft betrekking op de mogelijkheid om in bepaalde gevallen kwijtschelding voor ondernemers mogelijk te maken, met dien verstande dat het daarbij alleen mag gaan om belastingen die geen relatie hebben met de onderneming, zoals de afvalstoffenheffing. Indien er echter sprake is van een woon- winkelpand (gemengd gebruik), prevaleert het zakelijke karakter en is gehele of gedeeltelijke kwijtschelding alleen mogelijk in het kader van een crediteurenakkoord.

In het algemeen kan worden gesteld dat er slechts in beperkte gevallen sprake kan zijn van kwijtschelding van gemeentelijke belastingen.

Lokale heffingen zonder gebonden besteding

Onroerende-zaakbelastingen

Wanneer het een woning betreft, worden alleen zakelijk gerechtigden in de heffing van de Onroerende-zaakbelastingen betrokken. Indien het niet om een woning gaat, blijven zowel de zakelijk gerechtigde als de gebruiker belastingplichtig. De heffing geschiedt op basis van de verordening "Onroerende-zaakbelastingen", vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024.

Voor het belastingjaar 2026 geldt als heffingsmaatstaf de getaxeerde waarde in het economische verkeer. De peildatum van de waarde is 1 januari 2025. Bij de bepaling van de hoogte van de nieuwe tarieven, die wij middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad voorleggen, wordt rekening gehouden met het uitgangspunt van 3% stijging van de opbrengsten (na correctie van de gevolgen van de waardeontwikkeling en exclusief de areaaluitbreiding).

De tarieven, die worden uitgedrukt in een percentage van de economische verkeerswaarde, zijn in 2025 als volgt:

Onroerende zaakbelasting	Tarief 2025
Eigenaar woning	0,1344%
Eigenaar niet-woning	0,5537%
Gebruiker niet-woning	0,4431%

De geraamde OZB-opbrengsten zijn als volgt:

(bedragen in duizenden euro's)

Lokale heffingen	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
OZB-opbrengsten	7.004	7.214	7.431	7.655

Hondenbelasting

Deze belasting wordt geheven op grond van de verordening "Hondenbelasting", vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024. De tarieven voor 2025 zijn als volgt:

(bedragen in hele euro's)

Hondenbelasting	Tarief 2025
Voor de 1 ^e hond	0,00
Voor de 2 ^e hond	95,40
Voor elke volgende hond	190,80

De nieuwe tarieven voor het begrotingsjaar 2026 worden middels een separaat voorstel aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. De opbrengsten worden geraamd op een bedrag van € 16.600 voor het jaar 2026.

Parkeerbelasting

De heffing van parkeerbelastingen geschiedt op basis van artikel 225 van de Gemeentewet. De verordening is vastgesteld bij raadsbesluit van 31 maart 2025. Vanaf de plaatsing van de nieuwe parkeerautomaten geldt een uurtarief van € 1,00, € 2,00, € 3,00 of € 4,00 afhankelijk van de parkeerlocatie, waarbij er een nultarief geldt voor het eerste uur parkeren. De parkeerinkomsten worden vanaf het begrotingsjaar 2026 structureel geraamd op ruim € 2,5 miljoen (exclusief parkeergarage).

Gefiscaliseerde parkeerboetes

Onze gemeente heeft gebruik gemaakt van de wettelijke mogelijkheid tot invoering van het gefiscaliseerd parkeren. De heffing geschiedt op basis van de "Parkeerbelastingverordening", die is vastgesteld bij raadsbesluit van 31 maart 2025. De boete bedraagt in 2025 € 76,70, te verhogen met een bedrag van één uur parkeertijd. De baten worden voor het begrotingsjaar 2026 geraamd op € 73.000.

Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een belasting geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf aan personen, die tegen betaling overnachten en die niet in het bevolkingsregister staan ingeschreven. De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Toeristenbelasting, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 30 juni 2025.

De tarieven per persoon per overnachting zijn in 2026 als volgt:

(bedragen in hele euro's)

Toeristenbelasting	Tarief 2026
Inrichting (geen kampeermiddel)	2,70
Kampeermiddel	2,10

De baten uit deze belasting worden voor het begrotingsjaar 2026 geraamd op € 3,375 miljoen.

Forensenbelasting

Met ingang van 1 januari 2025 wordt de belastingsoort Forensenbelasting geheven in de gemeente Valkenburg aan de Geul. De forensenbelasting wordt geheven op basis van de verordening Forensenbelasting 2025, vastgesteld bij raadsbesluit van 1 juli 2024. Het betreft een belasting voor natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hoofverblijf te hebben, er meer dan 90 dagen per jaar voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden. De opbrengst wordt geraamd op een bedrag van € 190.000 voor het begrotingsjaar 2026, waarbij wel het voorbehoud gemaakt dient te worden dat deze raming is gebaseerd op de analyse die bij de invoering heeft plaatsgevonden en nog niet kan worden gebaseerd op ervaringscijfers.

Precariobelasting

De precariobelasting wordt geheven op basis van de gelijknamige verordeningen, vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024, en belast het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen de precario voor terrassen en overige precario. De opbrengst wordt geraamd op een bedrag van € 412.000 voor het begrotingsjaar 2026, waarvan € 400.000 betrekking heeft op terrassen en € 12.000 op overige precario.

Vermakelijkhedenretributie

De vermakelijkhedenretributie wordt geheven op basis van de gelijknamige verordening, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 11 december 2023. Het tarief voor 2026 bedraagt € 0,20 per persoon, met dien verstande dat in de kerstperiode een tarief van € 0,55 per persoon in rekening wordt gebracht als het aantal bezoekers van de vermakelijkheid in die periode de 50.000 te boven gaat. De opbrengst wordt geraamd op een structureel bedrag van € 260.000.

Reclamebelasting

In het kader van de realisatie van het centrumplan en ten behoeve van de renovatie van het historisch centrum wordt vanaf het planjaar 2012 reclamebelasting geheven. De heffing geschiedt op basis van de gelijknamige verordening, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 11 december 2023.

Voor het hebben van een reclameobject in het gebied “deel Plenkertstraat en deel Neerhem” bedragen de tarieven:

0,1 m ² of minder	€	0
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	126
20,0 m ² of meer	€	252

De tarieven bedragen per vestiging in het “winkelgebied” per jaar voor objecten met een oppervlakte van:

0,1 m ² of minder	€	0
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	525
20,0 m ² of meer	€	1.050

Voor het hebben van een reclameobject in het gebied “historisch centrum inclusief Th. Dorrenplein en Jan Deckersstraat 1 “ bedragen de tarieven:

0,1 m ² of minder	€	0
> dan 0,1 m ² maar < dan 20,0 m ²	€	651
20,0 m ² of meer	€	1.302

De jaarlijkse opbrengst van deze belasting is ingeschat op € 110.000.

Lokale heffingen met gebonden besteding

Voor de zogeheten besteding gebonden heffingen dienen wij aan te tonen dat de baten, die met deze heffingen gegenereerd worden, de lasten niet overschrijden. Er mag dus maximaal sprake zijn van 100%-kostendekking. In de tarieven mogen ook overheadkosten verdisconteerd worden.

Voorwaarde is wel dat de gehanteerde systematiek bij de bepaling van de hoogte van deze overhead degelijk wordt onderbouwd.

Bij de bepaling van de hoogte van de kosten wordt ook de overhead meegenomen. Zoals uit de hierna volgende berekening blijkt, hebben wij die opslag bepaald op € 65.213 per fte.

Berekening overhead begroting 2026.

(bedragen in hele euro's)

Taakveld overhead:	10.709.044
Niet-doorbelaste personeelskosten:	
Voormalig personeel	-75.173
Voorziening pensioenen wethouders	-250.000
Eigen risico WAO/WW	-75.000
Tijdelijk personeel	-903.665
Kosten griffie	-318.057
Versterking dienstverlening	-51.625
Inleenvergoeding sociale werkvoorziening	-11.770
Kosten OR	-29.246
	<u>-1.714.536</u>
Doorbelasting	<u>8.994.508</u>
Aantal fte's bedrijfsvoering	137,92
Per fte, afgerond	€ 65.213
Aantal productieve uren	1.355
Tarief per uur	€ 48,13

Afvalstoffenheffing

De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Afvalstoffenheffing, vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024. Alle kosten die verband houden met het inzamelen, afvoeren en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen worden integraal doorberekend, behalve de kosten van de kwijtschelding en de BTW waarmee uw raad bij de behandeling van de kadernota 2024 heeft ingestemd. Bij de kadernota 2025 is in het kader van het grondstoffenplan het voorstel opgenomen om het tarief van de afvalstoffenheffing jaarlijks vanaf 2026 extra met 2% te laten stijgen tot 5%. Dit onder de voorwaarden dat de beleidsuitgangspunten uit het grondstoffenplan integraal worden doorgevoerd en er geen wijziging van aanpalend beleid plaatsvindt.

In deze ontwerpbegroting is voor de jaren 2026 t/m 2029 rekening gehouden met een tarief voor de afvalstoffenheffing van respectievelijk € 284, € 298, € 313 en € 329. Een definitief tariefvoorstel zal aan uw raad worden voorgelegd gelijktijdig met de behandeling van deze ontwerpbegroting.

Rioolheffing

De onderhavige belasting wordt geheven op basis van de verordening Rioolheffing, vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024. Alle kosten die verband houden met de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater (alsmede de zuivering hiervan) en bedrijfsafvalwater en de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezameld hemelwater worden integraal doorberekend, behalve de kosten van de kwijtschelding en de BTW waarmee uw raad bij de behandeling van de kadernota 2024 heeft ingestemd.

In deze ontwerpbegroting is vanaf 2026 rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van 3% van het tarief voor de rioolheffing. Een definitief tariefvoorstel zal aan uw raad worden voorgelegd gelijktijdig met de behandeling van deze ontwerpbegroting.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing 2026 en de rioolheffing 2026.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing begroting 2026.

(bedragen in hele euro's)

Lasten:

Directe lasten taakveld	2.772.297
Overhead: 1,31 fte * € 65.213	85.429
Kwijtschelding	76.000
Inschatting b.t.w.	527.608
Lasten per saldo	3.461.334

Baten:

Directe baten taakveld	539.926
Afvalstoffenheffing	2.172.600
Baten per saldo	2.712.526

Dekkingspercentage **78,4%**

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing begroting 2026.

(bedragen in hele euro's)

Lasten:

Directe lasten taakveld	1.940.444
Overhead: 2,28 fte * € 65.213	148.686
Administratieve rente (2,0%)	450.859
Kwijtschelding	59.000
Inschatting b.t.w.	273.782
Lasten per saldo	2.872.771

Baten:

Directe baten taakveld	140.089
Rioolheffing	2.399.900
Baten per saldo	2.539.989

Dekkingspercentage **88,4%**

Als gevolg van het niet meer doorbelasten van de kosten van de kwijtschelding en de BTW in beide heffingen zijn de dekkingpercentages van de afvalstoffenheffing en rioolheffing onder de 100%, concreet respectievelijk 78,4% en 88,4%.

Voor de volledigheid merken wij hierbij op dat deze dekkinggraden zijn bereikt door aan de voorziening afval een bedrag te onttrekken van afgerond € 277.000 en aan de voorziening riolen een bedrag te onttrekken van afgerond € 140.000.

Leges

Leges zijn vergoedingen voor door of vanwege de gemeente verstrekte diensten. Bij de bepaling van de tarieven wordt gestreefd naar maximale kostendekking. Leges worden geheven op basis van de Legesverordening, vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024.

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wkb (Wet kwaliteitsborging) geleidelijk in werking getreden. Met de komst van deze wetten zijn er een aantal zaken veranderd waarover leges geheven kunnen worden, namelijk:

- Over milieubelastende zaken kunnen leges geheven worden, dit wordt ook opgenomen in de nieuwe Legesverordening. De hoogte van de leges worden intern en extern (Omgevingsdienst, voorheen RUD) afgestemd;
- De activiteiten zoals deze nu zijn onder de Wabo worden van elkaar gesplitst en zijn allen afzonderlijk als leges belastbaar. In de huidige vorm vallen bijvoorbeeld de bestemmingsplan toetsing en de bouwkundige toetsing samen, dit wordt onder de nieuwe Legesverordening van elkaar gescheiden.
- Door de invoering van de Wkb mag men geen leges heffen over de bouwkundige activiteit bij bepaalde categorieën. Vooralsnog zijn dit alleen lichte categorieën, zoals het bouwen van een vrijstaande woning of een loods. Doordat activiteiten onder de Omgevingswet gesplitst worden, vervallen niet de gehele leges maar slechts een beperkt deel van de leges (bouwkundige toetsing).

- Onder de Omgevingswet is het de bedoeling dat omgevingsvergunningen meer integraal worden. Dit houdt in dat voor een project alle activiteiten gelijktijdig aangevraagd kunnen worden ook als een andere overheidsinstantie daar bevoegd over is. De kosten van deze werkzaamheden worden doorberekend in de vergunning. Er worden onderling afspraken gemaakt over de kosten en deze worden verwerkt in de Legesverordening.

De huidige Legesverordening is voor 2026 geactualiseerd en wordt aan uw raad voorgelegd ter vaststelling gelijktijdig met de behandeling van deze ontwerpbegroting. Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de leges voor het begrotingsjaar 2026.

Overzicht kostendekkendheid leges 2026.

Titel 1: Algemene dienstverlening

(bedragen in hele euro's)

Toerekenbare lasten taakveld burgerzaken:

Aanschaf reisdocumenten en rijbewijzen	214.000
Verklaringen omtrent gedrag	6.246
Kadaster	58.637
Overige lasten	29.889
Directe salariskosten	262.646
Overhead	181.967
	753.385

Toerekenbare baten taakveld burgerzaken:

Leges bevolking	23.000
Leges paspoorten	298.000
Leges rijbewijzen	60.000
Leges huwelijken	17.000
Overige baten	21.000
	419.000

Dekkingspercentage 55,6%

Titel 2: Fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

(bedragen in hele euro's)

Toerekenbare lasten taakveld wonen en bouwen:

Kosten welstands- en monumentencommissie	101.575
Kosten onderdeel landschap	6.357
Inschakeling externe deskundigen	42.934
Directe salariskosten	566.898
Overhead	392.813
	1.110.577

Toerekenbare baten taakveld wonen en bouwen:

Leges omgevingsvergunning	667.000
Terugontvangst lasten welstandtoezicht	101.850
	768.850

Dekkingspercentage 69,2%

Titel 3: Europese dienstenrichtlijn

(bedragen in hele euro's)

Toerekenbare lasten taakveld openbare orde en veiligheid:

Directe salariskosten	212.061
Overhead	146.941
	359.002

Toerekenbare baten taakveld openbare orde en veiligheid:

Leges horeca	24.000
Leges algemene zaken	51.000
	75.000

Dekkingspercentage 20,9%

Lijkbezorgingsrechten

Deze heffing is geregeld in de verordening Lijkbezorgingsrechten, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024. Voor het begrotingsjaar 2026 worden de rechten gecalculeerd op een bedrag van € 132.000.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de lijkbezorgingsrechten voor het begrotingsjaar 2026.

Overzicht kostendekkendheid lijkbezorgingsrechten begroting 2026. (bedragen in hele euro's)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	206.452
Directe salariskosten	147.255
Overhead: 2,10 fte * € 65.213,-	136.947
Lasten per saldo	490.654
Baten:	
Directe baten taakveld	0
Baten verhuur	1.000
Lijkbezorgingsrechten	132.000
Baten per saldo	133.000
Dekkingspercentage	27,1%

Marktgelden

Deze gelden worden geheven op basis van de verordening Marktgelden, die is vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2024. De marktgelden worden vanaf het begrotingsjaar 2026 geraamd op een structureel bedrag van € 2.250.

Hierna presenteren wij U een overzicht van de mate van kostendekkendheid van de marktgelden voor het begrotingsjaar 2026.

Overzicht kostendekkendheid marktgelden begroting 2026. (bedragen in hele euro's)

Lasten:	
Directe lasten taakveld	2.321
Directe salariskosten	16.563
Overhead: 0,20 fte * € 65.213,-	13.043
Lasten per saldo	31.927
Baten:	
Directe baten taakveld	0
Marktgelden	2.250
Baten per saldo	2.250
Dekkingspercentage	7,0%

Lokale lastendruk

Elk jaar publiceert de provincie het belastingoverzicht, waarmee de gemeentelijke heffingen (Onroerend-zaakbelastingen, riool- en afvalstoffenheffing) van alle Limburgse gemeenten met elkaar worden vergeleken. Uit het overzicht van 2025 blijkt onder meer dat de belastingdruk voor onze inwoners die zowel eigenaar als gebruiker van een object zijn beperkt boven het provinciaal gemiddelde ligt, terwijl dit onder het gemiddelde ligt ten opzichte van de inwonersklasse 10.001-20.000. Voor onze inwoners die huurder zijn van een object ligt de belastingdruk boven het provinciaal gemiddelde, ook in vergelijking met de inwonersklasse. Met onze voorstellen die de stijging van de afvalstoffen- en rioolheffing aanzienlijk beperken (geen doorbelasting van de kosten van de kwijschelding en de BTW in de heffing) en de onderverdeling van de eerste staffel bij de rioolheffing, verwachten wij op termijn onze positie op de provinciale kaart te verbeteren.

Samenvattend overzicht lokale heffingen

(bedragen in duizenden euro's)

Lokale heffingen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Heffingen zonder gebonden besteding:</i>						
Onroerende-zaakbelastingen	6.479	6.800	7.004	7.214	7.431	7.655
Hondenbelasting	15	16	17	17	17	17
Parkeerbelasting	2.632	2.541	2.541	2.541	2.541	2.541
Gefiscaliseerde parkeerboetes	71	72	73	74	75	76
Toeristenbelasting	3.165	3.250	3.375	3.500	3.625	3.750
Forensenbelasting	0	190	190	190	190	190
Precariobelasting	349	408	412	416	420	424
Vermakelijkhedenretributie	296	260	260	260	260	260
Reclamebelasting	110	110	110	110	110	110
Subtotaal	13.117	13.647	13.982	14.322	14.669	15.023
<i>Heffingen met gebonden besteding:</i>						
Afvalstoffenheffing	1.863	2.066	2.173	2.280	2.394	2.517
Rioolheffing	2.358	2.330	2.400	2.472	2.546	2.622
Leges taakveld burgerzaken	373	424	419	536	444	444
Leges taakveld wonen en bouwen	649	767	769	630	632	634
Leges taakveld openbare orde/veiligheid	53	43	75	75	75	75
Begrafnisrechten	128	130	132	134	136	138
Marktgelden	2	2	2	2	2	2
Subtotaal	5.426	5.762	5.970	6.129	6.229	6.432
Totaal	18.543	19.409	19.952	20.451	20.898	21.455

3.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

In deze paragraaf wordt een verband gelegd tussen de risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wordt vervolgens uitgedrukt in het weerstandsvermogen. Gezamenlijk met de in deze paragraaf opgenomen financiële kengetallen, het meerjarig EMU-saldo en de geprognosticeerde balans kan een goed oordeel worden gevormd over de financiële positie.

Reserves en voorzieningen

De begrote stand van de reserves en voorzieningen is voor de komende planperiode als volgt:

(bedragen in duizenden euro's)					
Overzicht verloop reserves en voorzieningen	Saldo ultimo 2025	Saldo ultimo 2026	Saldo ultimo 2027	Saldo ultimo 2028	Saldo ultimo 2029
Algemene reserves	21.659	21.471	21.471	21.471	21.471
Bestemmingsreserves	50.815	49.255	47.667	45.808	44.888
Voorzieningen	9.826	9.614	9.351	9.520	9.577
Totaal reserves en voorzieningen	82.300	80.340	78.489	76.799	75.936

De gemeenteraad heeft op 11 december 2023 de nota reserve- en voorzieningenbeleid 2024 vastgesteld. Deze nota geldt ook in 2026 als het vigerende beleidskader voor het weerstandsvermogen en de risicobeheersing. De toelichting op de individuele reserves en de individuele voorzieningen is opgenomen in dit beleidsstuk.

Het risicoprofiel

In het kader van risicomanagement wordt het risicoprofiel tweemaal per jaar, bij de begroting en de jaarrekening, geactualiseerd. Hierbij wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de gekwantificeerde risico's. Deze ratio is het weerstandsvermogen. De inschatting van deze risico's is weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

De inventarisatie leidt tot een structureel risico-bedrag van € 3.777.570 en een incidenteel risico-bedrag van € 453.750, in totaliteit een bedrag van € 4.231.320.

Ten opzichte van de begroting 2025 is het risico "Extreme weersomstandigheden" verhoogd van € 100.000 naar € 250.000. Ten gevolge van extreme neerslag is onze gemeente in het verleden geconfronteerd met modderstromen en overlast o.a. in Terblijt. In overeenstemming met de agrarische sector worden mitigerende maatregelen getroffen om uitspoeling van akkerland te voorkomen. We lopen een klein risico dat deze mitigerende maatregelen, bij extreme weersomstandigheden, leiden tot gewasschade. Vandaar dat we ons risicoprofiel op dit punt actualiseren.

Daarnaast is het risico "Bomenkap en bomenonderhoud" verlaagd van € 350.000 naar € 100.000. Op 27 mei 2025 heeft het college ingestemd met het cyclisch onderhoud van onze gemeentelijke bomen. Tot en met 2024 zijn werkzaamheden uitgevoerd op basis van meldingen en is er geen cyclisch onderhoud uitgevoerd. Het werk omvat het cyclisch onderhoud van circa 5.250 bomen. In een periode van 3 jaar worden alle bomen geïnspecteerd en onderhouden. Per jaar wordt circa 1/3 van de aanwezige bomen geïnspecteerd door derden. Deze wijziging in aanpak rechtvaardigt - ons inziens - deze bijstelling.

(bedragen in hele euro's)

Risico	Veroorzakende gebeurtenis	Maximale schadebedrag	I/S (financieel)	Risico-score (kans x impact)	prioriteit (impact)	Weerstandscapaciteitsbedrag	Programma / paragraaf
Extreme weersomstandigheden	Extreem weer in de vorm van regen, sneeuw en/of storm	€ 250.000	I	9	2	€ 31.250	Sport, Cultuur en Recreatie / Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving
Bomenkap en bomenonderhoud	Klimaatveranderingen	€ 100.000	I	9	2	€ 12.500	Sport, Cultuur en Recreatie
(Plan)schadeclaims	Aansprakelijkheidsstellingen	€ 500.000	I	15	1	€ 250.000	Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving
Afronding centrumplan	Nadeelcompensatie	€ 320.000	I	15	1	€ 160.000	Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving
Bijdragen GR('s) programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving	Exploitatietekorten	€ 204.597	S	15	1	€ 184.137	Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving
Bijdragen GR('s) programma Onderwijs	Exploitatietekorten	€ 54.111	S	5	2	€ 12.175	Onderwijs
Bijdragen GR('s) programma Sociaal Domein	Exploitatietekorten	€ 370.143	S	25	1	€ 333.129	Sociaal Domein
Bijdragen GR('s) programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	Exploitatietekorten	€ 313.746	S	25	1	€ 282.371	Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu
Bijdragen GR('s) programma Bestuur en Ondersteuning	Exploitatietekorten	€ 39.900	S	5	2	€ 8.978	Bestuur en Ondersteuning
Parkeerexploitatie	Minder bezoekers dan verwacht	€ 327.600	S	25	1	€ 294.840	Economie en Toerisme / Algemene dekkingsmiddelen
Toeristische functie	Teruglopend aantal bezoekers door economische crisis, minder evenementen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 401.000	S	25	1	€ 360.900	Economie en Toerisme
Exploitatie kerstmarkt gemeentegrot	Teruglopend aantal bezoekers, aanvullende veiligheidseisen, concurrentie andere toeristische gebieden	€ 165.600	S	15	1	€ 149.040	Economie en Toerisme
Sociaal domein	Toename gebruik voorzieningen	€ 2.481.000	S	15	1	€ 1.240.500	Sociaal Domein
Algemene uitkering	Verloop access	€ 1.692.700	S	15	1	€ 846.350	Algemene dekkingsmiddelen
Vennootschapsbelasting	Voordelig fiscaal resultaat exploitatie parkeergarage, kerstmarkt en afvalstromen	€ 58.500	S	15	1	€ 52.650	Vennootschapsbelasting
Wachtgeldverplichtingen / ontslagprocedures	Politieke crisis	€ 100.000	S	9	2	€ 12.500	Overhead
Totaal		€ 7.378.897				€ 4.231.320	

De beschikbare weerstandscapaciteit

Voor het bepalen van de beschikbare weerstandscapaciteit geldt geen vaste regel. Die capaciteit is net als de risico's onder te verdelen in:

- Incidentele weerstandscapaciteit: de vrij beschikbare en aanwendbare reserves, vermeerderd met het resultaat na bestemming;
- Structurele weerstandscapaciteit: de onbenutte belastingcapaciteit/budgettaire capaciteit.

Op basis van de voorschriften van het BBV wordt alleen de algemene reserve gerekend tot de vrij beschikbare en aanwendbare reserves. Na de herschikking van de reserves op basis van de nota reserve- en voorzieningenbeleid 2024, waarbij de algemene reserve in omvang is toegenomen, geeft onderstaande tabel een ander beeld in vergelijking met voorgaande begrotingen.

Wanneer wij deze uitgangspunten in cijfers vertalen, ziet de weerstandscapaciteit er als volgt uit:

Vrij beschikbare en aanwendbare reserves	€ 21.470.948
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 1.081.590
Onbenutte budgettaire capaciteit	€ 1.084.000
Totaal	€ 23.636.538

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om extra inkomsten te genereren met betrekking tot de belangrijkste eigen gemeentelijke inkomsten: de Onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De capaciteit met betrekking tot de OZB is gelijk aan het verschil tussen de inkomsten op basis van het tarief dat geldt voor een 'artikel 12 gemeente (Financiële-verhoudingswet)' en de opbrengsten op basis van het huidige gemeentelijke tarief. Voor de afvalstoffen- en de rioolheffing is de capaciteit gelijk aan de onderdekking op de desbetreffende begrotingen. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Onroerende zaakbelastingen (ruimte t.o.v. artikel 12 norm)	€	0
Afvalstoffenheffing (78,4% kostendekkend)	€	748.808
Rioolheffing (84,5% kostendekkend)	€	<u>332.782</u>
Totaal	€	<u>1.081.590</u>

Het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2026 (redelijk peil OZB) is vastgesteld op 0,1648%. In onze gemeente bedraagt dit percentage 0,1887, waardoor er voor wat betreft de OZB geen sprake is van onbenutte belastingcapaciteit.

Bij de bepaling van de onbenutte budgettaire capaciteit wordt gekeken naar het beschikbaar budget voor onvoorziene uitgaven (€ 100.000) en het structurele begrotingsresultaat op termijn van € 984.000 positief.

Het weerstandsvermogen

Indien de ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) groter is dan 1, dan kunnen de financiële gevolgen van de risico's worden opgevangen. Is de uitkomst kleiner dan 1, dan is sprake van onvoldoende dekking voor de beschikbare weerstandscapaciteit.

Een confrontatie van de benodigde en de beschikbare weerstandscapaciteit geeft het volgende beeld te zien:

(bedragen in hele euro's)				
Weerstandscapaciteit		beschikbaar		benodigd
Structureel	A €	2.165.590	B €	3.777.570
Incidenteel	C €	21.470.948	D €	453.750
Totaal	E €	23.636.538	F €	4.231.320
Weerstandvermogen				
Structureel (A/B)				0,57
Incidenteel (C/D)				47,32
Totaal (E/F)				5,59

De incidentele weerstandscapaciteit is ruim voldoende, zo blijkt uit de cijfers. De beschikbare structurele weerstandscapaciteit biedt op dit moment onvoldoende dekking voor het opvangen van structurele risico's. Mocht zich echter een structureel risico voordoen, dan kan dit, afhankelijk van de omvang van het risico, een aantal jaren met de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit worden opgevangen.

De incidentele weerstandscapaciteit onder C van € 21.470.948 is gebaseerd op stand van de algemene reserve.

Kengetallen financiële positie

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is bepaald dat in de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing zes financiële kengetallen dienen te worden opgenomen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de gemeentelijke financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken en de onderlinge vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten. De kengetallen geven alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld van deze positie.

Concreet gaat het om de volgende kengetallen:

De netto schuldquote (plus quote gecorrigeerd voor verstrekte leningen)

Deze quote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en aflossingen op de exploitatie. Hoe lager de quote, des te lager de schulden.

De solvabiliteitsratio

Hieronder wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Hoe hoger de ratio, des te groter de weerbaarheid.

Grondexploitatie

Hierin wordt informatie gegeven over de totale waarde van de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond. Dat bedrag wordt gedeeld door de totale baten uit de begroting of de jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. Hoe lager het percentage, hoe minder risicovol.

Structurele exploitatieruimte

De structurele ruimte geeft aan hoe wendbaar een gemeente is. Als de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is een gemeente in staat om structurele tegenvallers op te vangen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten, uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het percentage, des te groter de ruimte.

Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden.

De belastingcapaciteit geeft de potentiële ruimte aan, die een gemeente heeft om haar structurele baten te verhogen om stijgende structurele lasten op te vangen. De Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de zogeheten Atlas voor de lokale lasten. Hoe lager het percentage, des te groter de ruimte.

Financiële kengetallen en de signaleringswaarde

De gezamenlijke provinciale toezichthouders hebben geconstateerd dat het financiële beeld dat uit de kengetallen naar voren komt ook voor de toezichthouder belangrijk is voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is door de toezichthouders daarom besloten voor het verkrijgen van een goed beeld, aan te sluiten bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. In de hiernavolgende tabel is een categoriale indeling opgenomen, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest risicovol.

Verloop financiële kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
kengetal grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde)	< 95%	95% - 105%	> 105%

Financiële kengetallen gemeente

In de hiernavolgende tabel zijn de kengetallen voor onze gemeente opgenomen voor de jaren 2024 tot en met 2029.

Verloop financiële kengetallen	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
netto schuldquote	-53,56%	-17,96%	-12,98%	-5,00%	-6,19%	-10,62%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	-55,39%	-21,24%	-15,61%	-7,91%	-9,07%	-13,40%
solvabiliteitsratio	75,69%	76,15%	74,18%	74,36%	74,03%	74,17%
kengetal grondexploitatie	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
structurele exploitatieruimte	10,07%	0,57%	2,56%	1,42%	0,83%	1,33%
belastingcapaciteit (t.o.v. landelijk gemiddelde)	98,01%	102,31%	95,24%	98,57%	102,00%	105,62%

Hieruit kunnen wij concluderen dat de eerste 5 financiële kengetallen in categorie A vallen, het minst risicovol. Op termijn valt het laatste financiële kengetal in categorie C, het meest risicovol. Met betrekking tot laatstgenoemde willen wij nadrukkelijk de nuancering plaatsen dat de landelijk gemiddelde belastingcapaciteit gebaseerd is op het jaar 2025 en niet wordt geïndexeerd en dat onze gemeentelijke belastingen in de lijn lopen met het landelijk gemiddelde.

Bij de belastingcapaciteit is rekening gehouden met de voorgestelde tariefsverhogingen van de heffingen in 2026 en de verwachte meeropbrengsten in de daaropvolgende jaren.

Meerjarig EMU-saldo en geprognosticeerde balans

In de onderstaande tabellen treft u het geraamde EMU-saldo en de geprognosticeerde balans aan. Deze tabellen, die in de begroting worden opgenomen op grond van de verslaggevingsvoorschriften, zijn bedoeld om een beeld te geven van het verwachte verloop van onze financiële positie over de komende jaren.

(bedragen in duizenden euro's)

EMU-saldo	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Exploitatiesaldo voor mutaties reserves	-3.632	-274	-425	-1.306	16
Mutaties in (im)materiële vaste activa	10.401	10.767	3.652	-3.183	-3.912
Mutaties voorzieningen	802	-211	-264	169	59
Mutaties voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	403	403	202	0	0
Verwachte boekwinst/verlies vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-13.634	-11.655	-4.543	2.046	3.987

De geprognosticeerde balans op basis van de realisatie van de jaarrekening 2024, de begrote mutaties in 2025 en de mutaties vanaf 2026 zoals opgenomen in deze begroting is als volgt:

(bedragen in duizenden euro's)

Balans	Ultimo 2024	Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027	Ultimo 2028	Ultimo 2029
Activa						
Immateriële activa	351	261	172	90	78	65
Materiële vaste activa	47.850	58.040	68.600	72.194	69.037	65.151
Financiële vaste activa	1.569	1.871	2.167	2.306	2.292	2.279
Totaal vaste activa	49.770	60.172	70.939	74.590	71.407	67.495
Voorraden	31	434	837	1.039	1.039	1.039
Uitzettingen looptijd < 1 jaar	52.196	35.052	21.619	14.985	15.252	18.268
Liquide middelen	526	25	25	25	25	25
Overlopende activa	3.909	3.909	3.909	3.909	3.909	3.909
Totaal vlottende activa	56.662	39.420	26.390	19.958	20.225	23.241
Totaal activa	106.432	99.592	97.329	94.548	91.632	90.736
Passiva						
Eigen vermogen	80.564	73.510	72.202	70.301	67.833	67.296
Voorzieningen	8.427	9.212	8.984	8.704	8.856	8.897
Vaste schulden looptijd > 1 jaar	3.298	2.727	2.000	1.400	800	400
Totaal vaste passiva	92.289	85.449	83.186	80.405	77.489	76.593
Netto vlottende schulden looptijd < 1 jaar	2.858	2.858	2.858	2.858	2.858	2.858
Overlopende passiva	11.285	11.285	11.285	11.285	11.285	11.285
Totaal vlottende passiva	14.143	14.143	14.143	14.143	14.143	14.143
Totaal passiva	106.432	99.592	97.329	94.548	91.632	90.736

Beoordeling financiële positie

Gezien het weerstandsvermogen, de vergelijking van de afzonderlijke financiële kengetallen met de streefwaarden en de beoordeling in hun onderlinge verhouding, de ontwikkeling van het EMU-saldo en de vermogenspositie in meerjarig perspectief, kunnen wij stellen dat er sprake is van een structureel gezonde financiële positie van onze gemeente.

3.3 Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen

De kwaliteit van de financiële huishouding en het onderhoudsniveau van kapitaalgoederen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft dan ook dwingend voor dat aan het onderhoud van de kapitaalgoederen een afzonderlijke paragraaf moet worden gewijd. Het onderhoud van de genoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheersplannen. De periode, die een beheersplan bestrijkt, is onder meer afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de betreffende kapitaalgoederen. Een beheersplan wordt periodiek herzien.

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de wijze waarop de kapitaalgoederen worden beheerd. Concreet gaat het daarbij om openbaar groen, wegen, rioleringen, gebouwen, openbare verlichting en civieltechnische kunstwerken.

De gemeenteraad heeft op 12 december 2022 de financiële verordening 2023 vastgesteld. In artikel 19 van deze verordening is het kader met betrekking tot onderhoud kapitaalgoederen als volgt opgenomen:

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen de verplichte onderdelen op conform artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 5 jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen en wegen. De raad stelt het plan vast.
3. Het college biedt de raad ten minste eens in de 5 jaar een rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.
4. Het college biedt de raad ten minste eens in de 5 jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.
5. Het college biedt de raad ten minste eens in de 5 jaar een onderhoudsplan openbare verlichting aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten van de openbare verlichting. De raad stelt het plan vast.
6. Het college biedt de raad ten minste eens in de 5 jaar een onderhoudsplan civieltechnische kunstwerken aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten van de civieltechnische kunstwerken. De raad stelt het plan vast.

In de onderstaande tabel is per soort kapitaalgoederen weergegeven wat de status is van het onderhoudsplan.

Onderdeel	Raadsbesluit vaststelling	Looptijd	Toelichting
Openbaar groen	N.v.t.	N.v.t.	Onderhoud van openbaar groen is structureel opgenomen in de exploitatie en wordt uitgevoerd op basis van een bestek.
Wegen	7 oktober 2024	2025 t/m 2029	De gemeenteraad heeft het Meerjaren-onderhoudsprogramma (MJOP) 2025-2029 voor het onderhoud van wegen (onderdeel kapitaal-goederen) vastgesteld in oktober 2024.
Riolering	9 oktober 2023	2024 t/m 2027	Het gemeentelijk Waterprogramma Valkenburg aan de Geul 2024-2027 is de nieuwe benaming van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Het waterprogramma vormt de grondslag voor de voorziening rioolheffing.
Gebouwen	31 maart 2025	2025 t/m 2034	De actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor gemeentelijke gebouwen is door de raad vastgesteld in maart 2025. Dit MJOP omvat alle gebouwen in gemeentelijk eigendom, met uitzondering van de Polfermolen en de strategische aankoop (voormalig Hanos terrein).
Openbare verlichting	3 juni 2019	2020 t/m 2024	Het beleidsplan voor de periode 2020 t/m 2024 geldt tot aan de actualisatie als vigerend beleid. De actualisatie van het beleidskader voor het onderhoud van openbare verlichting is voorzien in 2026.
Civieltechnische kunstwerken	31 maart 2025	2023 t/m 2026	Het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) voor civieltechnische kunstwerken is door de raad vastgesteld in maart 2025.

Openbaar Groen

Het beheer en onderhoud van het openbaar groen, als ook de reiniging van de openbare ruimte is op basis van ontzorgingscontracten uitbesteed aan diverse marktpartijen. De contracten voor Onderhoud Openbaar Groen en Afval & Reiniging lopen eind 2025 af, met de mogelijkheid deze tweemaal met één jaar te verlengen tot eind 2026 respectievelijk eind 2027. Het ontzorgingscontract Onderhoud Openbare Bomen wordt momenteel aanbesteed, ten einde 1 januari 2026 een (nieuwe) onderhoudsaannemer gecontracteerd te hebben.

Op basis van de huidige begroting bedragen de totale bruto-lasten van de taak Groenvoorziening, onderdeel van het taakveld Openbaar groen en (openlucht) recreatie, in 2026 € 2.807.356 oplopend tot € 3.061.163 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben betrekking op directe loonkosten, beheer en onderhoud en de kosten van de wijkteams.

Wegen

De totale netto-lasten van de taak Wegennet en wegbermen, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2026 € 3.013.159 oplopend tot € 3.153.129 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud.

Riolering

Eind 2023 is het Programma Water & riolering 2024-2027 vastgesteld. Hierin zijn naast de beleidsmatige aspecten eveneens opgenomen de bijgestelde exploitatiebegroting, het

meerjareninvesteringsprogramma gebaseerd op de actuele rioolinspecties en de bijbehorende kostendekkingsberekening.

Het programma water en rioleringen kent voor de periode t/m 2029 een investeringsomvang van afgerond € 7,2 miljoen. De daarmee gemoeide kapitaallasten lopen geleidelijk op tot ruim € 278.000 in 2029. Met daarbij de opmerking dat de procedures rondom het verkrijgen van vergunningen, grondaankopen, ernstig vervuilde grond en andere onvoorziene zaken de nodige vertragingen kunnen veroorzaken.

De totale lasten van de rioleringsbegroting bedragen in 2026 € 2.872.771 geleidelijk oplopend tot € 3.017.696 in het laatste jaar van dit begrotingstijdvak. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijvingen, rente, kwijtschelding, directe loonkosten, omzetbelasting, onderhoud, inspectie en onderzoek en elektriciteitsverbruik.

Gebouwen

Voor alle gemeentelijke gebouwen in gebruik bij de gemeente of enige derde (verhuur, gebruik of anderszins) dient een actueel onderhoudsplan beschikbaar te zijn. Doelstelling van dat plan is om de onderhoudstoestand van de gemeentelijke gebouwen te bewaken en de gebouwen in een goede staat te houden. De gebouwen dienen veilig, goed bruikbaar en representatief te blijven voor de gebruikers van deze gebouwen. Door het periodiek actualiseren van de meerjarenplan onderhoudsplannen wordt inzicht verkregen in de actuele staat van onderhoud van onze gemeentelijke gebouwen en de bijbehorende toekomstige investeringen.

Het nieuwe meerjarenonderhoudsplan (inclusief de duurzaamheidsopgaven) is op 31 maart 2025 aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd, hetgeen voldoende grondslag biedt voor het opnieuw instellen van een voorziening groot onderhoud gebouwen. Dit onderhoudsplan is verbonden aan een gebouwenvisie op het verwachte toekomstige gebruik, de verwachte levensduur en eventueel voornemen tot afstoten van een gebouw.

Het Polfermolencomplex

De gemeenteraad heeft op 19 juni 2023 een besluit genomen over het toekomstscenario van de Polfermolen. In 2024 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan die aanleiding vormen om de vastgestelde richting nogmaals tegen het licht te houden (Yuverta, ontwikkelingen Bibliotheek, ambitiedocument kwartiermakers Valkenburg-West). De toelichting met betrekking tot dit onderzoek Uitvoering onderzoek Polfermolen 3.0 is beschreven bij hoofdstuk 2.6 Sociaal Domein. Na de afronding van dit project zal een nieuw meerjarenonderhoudsplan opgesteld dienen te worden voor de kosten van het groot onderhoud in de nieuwe situatie. Tot het moment dat er duidelijkheid is omtrent de toekomstrichting, wordt volstaan met hoogst noodzakelijk onderhoud.

De Bosdries

Bij de behandeling van de kadernota 2024 heeft de gemeenteraad een bedrag van € 2.000.0000 beschikbaar gesteld, voor de renovatie van sporthal de Bosdries. De uitvoering van de renovatie is inmiddels op 1 september 2025 gestart.

De ondergrondse parkeergarage

Het meerjarenonderhoudsplan van de parkeergarage is geactualiseerd en gelijktijdig met het MJOP gebouwen in maart 2025 door de raad vastgesteld.

Openbare verlichting

Voor de periode van 2024 t/m 2030 is er een nieuw ontzorgingscontract gegund ten behoeve van het beheer en onderhoud en op basis van het vigerende beleidskader. In 2026 wordt er een inventarisatie van de technische staat van het areaal openbare verlichting uitgevoerd. Op basis van deze inspectie zal het nieuwe meerjarenonderhoudsplan 2026 - 2029 opgesteld worden.

De totale netto-lasten van de taak Openbare verlichting, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2026 € 467.809 oplopend tot € 495.512 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben onder meer betrekking op afschrijving, rente, directe loonkosten, elektriciteitsverbruik en onderhoud.

Civieltechnische kunstwerken

Het meerjarenonderhoudsplan van de civieltechnische kunstwerken is geactualiseerd en in maart 2025 door de raad vastgesteld. Middels een raamcontract wordt vormgegeven aan het groot onderhoud.

De totale netto-lasten van de taak Bruggen, onderdeel van het taakveld Verkeer en vervoer, bedragen in 2026 € 139.013 oplopend tot € 140.809 in het laatste jaar van deze planperiode. Deze kosten hebben betrekking op afschrijvingen, rente, directe loonkosten en onderhoud.

3.4 Paragraaf Financiering

Het treasurystatuut bevat de doelstellingen van het treasurybeleid en geeft de kaders aan, waarbinnen de treasuryfunctie zich mag bewegen. De wet Financiering Decentrale Overheden bepaalt dat in de begroting een financieringsparagraaf moet worden opgenomen. De bedoeling daarvan is om de transparantie te vergroten, zodat meer inzicht in de risico's van het geldverkeer ontstaat.

De rentevisie

In het hierna volgende renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

		(bedragen in hele euro's)
Overzicht rentetoerekening 2026		
Externe rentelasten langlopende financiering	91.239	
Externe rentelasten kortlopende financiering	2.000	
Externe rentebaten	-640.000	
Totaal door te rekenen externe rente		-546.761
Rente toe te rekenen aan grondexploitatie	0	
Rente toe te rekenen aan projectfinanciering	0	
Totaal direct toegerekende externe rente		0
Totaal rente toe te rekenen aan taakvelden		-546.761
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		0
Renteresultaat taakveld treasury		-546.761

Het renteresultaat op het taakveld Treasury bedraagt derhalve -€ 546.761 (dus voordelig). Dat bedrag is gelijk aan het verschil tussen de externe rentelasten en de externe rentebaten. Omdat er per saldo sprake is van structurele rentebaten wordt er geen rente toegerekend aan de taakvelden.

De liquiditeitsprognose

Voor grote projecten wordt het verloop van de liquiditeiten zo nauwkeurig als mogelijk in beeld gebracht.

Beleidsvoornemens Treasury

Binnen het risicobeheer onderscheiden wij een aantal risico's, te weten het renterisico, het kredietrisico en het interne liquiditeitsrisico. Koers- en valutarisico's blijven buiten beschouwing.

Het renterisico

Het renterisicobeheer is het beheersen van risico's, die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de rentelasten van vreemd vermogen hoger zullen uitvallen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden c.q. dat de feitelijke rentebaten achterblijven bij de gecalculeerde bedragen. Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen, namelijk de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

De kasgeldlimiet

De gemiddelde netto vlottende schuld, over drie maanden gezien, mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Onder de gemiddelde netto vlottende schuld wordt verstaan het saldo van de opgenomen leningen met een looptijd korter dan één jaar, de schulden en tegoeden in rekening-

courant en contante gelden. Per kwartaal wordt de liquiditeitspositie opgemaakt om te beoordelen of aan de kasgeldlimiet is voldaan. De kasgeldlimiet wordt verkregen door het bij ministeriële beschikking vastgestelde percentage van 8,5% te vermenigvuldigen met het totaalbedrag van de begrote uitgaven, exclusief de stortingen in de reserves. In cijfers:

Totaal van de begrote uitgaven	€	74.438.711
Kasgeldlimiet voor 2026 afgerond	€	6.327.000

Ter vergelijking:

Kasgeldlimiet 2025	€	5.895.000
Kasgeldlimiet 2024	€	5.514.000
Kasgeldlimiet 2023	€	4.965.000
Kasgeldlimiet 2022	€	4.636.000
Kasgeldlimiet 2021	€	4.536.000
Kasgeldlimiet 2020	€	4.336.000

Het beleid is erop gericht om binnen de kasgeldlimiet een schuldpositie aan te houden, omdat de rente op de kortlopende middelen normaliter lager is dan de rente op langlopende leningen. Bij een dreigende overschrijding van de kasgeldlimiet wordt overgegaan tot consolidatie van de vlottende schuld door middel van het aantrekken van een langlopende geldlening. Bij het aantrekken van een dergelijke lening wordt uiteraard rekening gehouden met de financieringsbehoefte voor de korte termijn. Wij baseren ons daarbij op een jaarlijks terugkerend patroon van de financieringsbehoefte, aangevuld met specifieke informatie over grote investeringswerken en/of geldstromen.

De renterisiconorm

Met de renterisiconorm wordt een kader gesteld voor de spreiding van de looptijden van langlopende geldleningen. Doel hiervan is om te komen tot een spreiding van de (mogelijke) fluctuaties in de renterisico's over langlopende geldleningen c.q. de vaste schuld. De renterisiconorm wordt bepaald door het totaal van de begrote uitgaven te vermenigvuldigen met het vastgestelde percentage van 20%. Uit de hierna volgende opstelling voor de jaren 2026 tot en met 2029 blijkt dat de gemeente volledig binnen de wettelijke norm blijft. Uit oogpunt van risicomijdend beheer streven wij naar een verlenging van de gemiddelde looptijd van onze portefeuille door het aantrekken van rentevaste geldleningen met een looptijd van 25 jaar.

De berekening van de renterisiconorm is als volgt:

(bedragen in hele euro's)					
Bepaling renterisiconorm	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	
1 Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0	
2 Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0	
3 Renteherziening op vaste schuld (1-2)	0	0	0	0	
4 Nieuw aan te trekken vaste schuld	0	0	0	0	
5 Nieuw uitgezette langlopende leningen	0	0	0	0	
6 Netto aan te trekken vaste schuld (4-5)	0	0	0	0	
7 Te betalen aflossingen	727.058	600.000	600.000	400.000	
8 Herfinanciering (laagste van 6 en 7)	0	0	0	0	
9 Renterisico op de vaste schuld (3+8)	0	0	0	0	
10 Stand begrote uitgaven per 1 januari	74.438.711	72.300.796	73.394.886	74.128.582	
11 Het vastgestelde percentage	20	20	20	20	
12 Rente-risiconorm	14.887.742	14.460.159	14.678.977	14.825.716	
<i>Toets rente-risiconorm</i>					
13 Rente-risiconorm	14.887.742	14.460.159	14.678.977	14.825.716	
14 Renterisico op de vaste schuld	0	0	0	0	
15 Ruimte onder rente-risiconorm (13-14)	14.887.742	14.460.159	14.678.977	14.825.716	

Het kredietrisico

Met kredietrisico wordt de waardedaling van een vordering bedoeld als gevolg van het niet of niet-tijdig nakomen van de verplichtingen. Het gaat dus om risico's op verstrekte gelden. In het verleden zijn geldleningen verstrekt aan de lokale woningbouwcorporaties, die inmiddels volledig zijn afgelost. Er is een Waarborgfonds Sociale Woningbouw opgericht, waarbij de gemeenten een tertiaire achtervangpositie innemen.

Onder de financiële vaste activa zijn naast de verstrekte kredieten ook de langlopende geldleningen en deelnemingen gerubriceerd, die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten.

Het interne liquiditeitsrisico

Het interne liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitsprognoses en meerjarige investeringsplannen, als gevolg waarvan de financieringskosten hoger kunnen uitvallen. Het beheersen van die risico's geschiedt langs twee invalshoeken:

- a. De ontwikkeling van de financieringsbehoefte wordt trendmatig bepaald aan de hand van ervaringsgegevens, onder toevoeging van specifieke informatie over substantiële mutaties. Zodoende ontstaat een globaal beeld;
- b. In de financieringsbehoefte moet flexibel voorzien worden. Daartoe wordt zo nodig optimaal gebruik gemaakt van kortlopende financieringen.

De gemeentefinanciering

De gemeentefinanciering valt uiteen in financiering, verstrekte geldleningen, uitzettingen en relatiebeheer.

Financiering

Stand per 1 januari 2026	€	2.727.058
Reguliere aflossingen	-€	727.058
Stand per 31 december 2026	€	<u>2.000.000</u>

De leningenportefeuille per 1 januari 2026 omvat 5 onderhandse geldleningen voor de financiering van de gemeentelijke activiteiten. Alle langlopende geldleningen zijn rentevast en niet-vervroegd aflosbaar. De laatste aflossing van de huidige leningenportefeuille zal worden gedaan in 2032.

Verstrekte geldleningen

In 2020 is aan Enexis een converteerbare hybride aandeelhouderslening verstrekt van € 1.041.707.

Uitzetting van gelden

In het kader van de treasuryfunctie heeft onze gemeente geen uitzettingen, dat wil zeggen geen beleggingen.

Relatiebeheer

Voor het beheer van de financiële middelen houdt onze gemeente rekeningen aan bij de lokale Rabobank en de Bank Nederlandse Gemeenten. De BNG fungeert als huisbankier voor onze gemeente.

Het saldo- en liquiditeitenbeheer

Het gaat hier om het minimaliseren van rentelasten in verband met de financiering van lopende uitgaven, de voorfinanciering van investeringen en het maximaliseren van de rente over beleggingen van liquiditeitsoverschotten. In dit kader merken wij overigens nog op dat het uitzetten van overtoollige middelen inmiddels is gereguleerd via de verplichting tot schatkistbankieren.

Vanaf 14 december 2013 zijn de decentrale overheden verplicht om de overtoollige middelen in de schatkist aan te houden. Hiertoe is een rekening-courantovereenkomst gesloten tussen de

rijksoverheid en de gemeente. Het is toegestaan om een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist te houden. De hoogte van het drempelbedrag is afhankelijk van de begrotingsomvang. Per kwartaal wordt getoetst of de buiten de schatkist aangehouden middelen binnen het drempelbedrag blijven. Wij hebben in 2024 ruimschoots aan deze wettelijke verplichting voldaan.

Met behulp van schatkistbankieren beoogt de wetgever een bijdrage te leveren aan de vereiste daling van het EMU-saldo voor de Nederlandse overheid door de overtollige liquiditeiten van decentrale overheden voortaan zoveel mogelijk te bundelen binnen de overheidssfeer.

Overzicht netto-vlottende schuld

Ingevolge de wet Fido dient in de financieringsparagraaf een overzicht te worden opgenomen van het verloop van de vlottende schuld. Dat overzicht treft U hierna aan:

Derde kwartaal 2024	-€	40.306.000
Vierde kwartaal 2024	-€	41.778.000
Eerste kwartaal 2025	-€	42.680.000
Tweede kwartaal 2025	-€	42.620.000

-teken = Overschot liquide middelen.

De actuele situatie

Op dit moment bedraagt de rente voor een lineaire overheidsgeldlening met een looptijd van 25 jaar 3,4%.

Op basis van onze huidige liquiditeitspositie (ruim € 45 miljoen) en de toekomstige investeringen verwachten wij dat er op middellange termijn geen noodzaak is tot het aantrekken van nieuwe geldleningen op de kapitaalmarkt. Uiteraard blijven wij de kapitaalmarkt en onze financieringsbehoefte periodiek monitoren om tijdig te kunnen handelen en de renterisico's zoveel als mogelijk te beperken.

3.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering geven we inzicht in de belangrijkste aandachtspunten en beleidsvoornemens met betrekking tot de gemeentelijke organisatie.

Personeel en organisatie

Wij willen een organisatie zijn waar mensen graag werken, zich ontwikkelen en bijdragen aan een betere gemeente. Door gerichte aandacht voor onze medewerkers, versterking van het integraal management en continue ontwikkeling van ons HRM-beleid, bouwen wij samen aan een duurzame toekomst voor Valkenburg aan de Geul. Het doel hiervan is enerzijds om onze hands-on mentaliteit en flexibiliteit die onze kracht is vast te houden. Anderzijds om door meer structuur (procesafspraken voor samenwerking) een vaste bedding en duidelijkheid te bieden, zodat deze kracht niet doorslaat in een voortdurend ad hoc handelen waarbij we de lange termijn doelen uit het oog dreigen te verliezen. Hiermee sluiten wij aan bij de door uw Raad vastgestelde opgave uit het Panta Rhei traject:

"Wij zijn een organisatie die hands-on mentaliteit en flexibiliteit in het DNA heeft zitten en deze kwaliteiten inzet om optimaal resultaat te boeken voor de vastgestelde hoofdoopgaven. Zakelijk, opgavegericht en projectmatig (samen)werken vormt de basis van waaruit wij inspelen op de actuele ontwikkelingen en politieke wensen."

Cultuur

Wij streven ernaar een werkomgeving te creëren waarin medewerkers vanuit hun eigen drijfveren werken en zich verantwoordelijk voelen voor hun bijdrage aan de gemeentelijke dienstverlening. Wij hanteren vertrouwen als beginsel in onze werkwijze. Dit betekent dat medewerkers de ruimte krijgen om hun werk zelfstandig en met verantwoordelijkheid uit te voeren. Wij verwachten van onze medewerkers en van elkaar flexibiliteit met oog voor resultaten. Dit stelt ons in staat om in te spelen op veranderingen en om effectief te werken aan de doelen van de organisatie.

Versterking van Integraal Management

Onze visie op organisatiebeheer is gericht op het versterken van het integraal management. Afdelingshoofden zijn niet alleen verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitvoering binnen hun afdeling, maar ook voor afdeling overstijgende vraagstukken en de bedrijfsvoering. Integrale afstemming tussen afdelingen is cruciaal voor het behalen van organisatiedoelen en het effectief inzetten van financiële en personele middelen.

Werknemersbeleid en Ontwikkeling

Het werknemersbeleid is een van de belangrijkste pijlers van onze organisatie. Wij streven naar een op maat gesneden aanpak die breed gedragen wordt binnen de organisatie. Het managementoverleg speelt hierin een centrale rol, waarbij de kwaliteiten van de afdelingshoofden essentieel zijn om de gewenste cultuur uit te dragen en organisatiedoelen te bereiken.

Om deze ambities te ondersteunen, zetten wij de in 2022 ingezette aanpak van afdelingshoofden die van elkaar leren voort. Intervisie is hierbij een belangrijk instrument om de doorontwikkeling van het management als team en de individuele leiderschapsvaardigheden te verbeteren.

HRM prioriteiten

Het cluster HR adviseert het college en de leidinggevenden, verzorgt personele kengetallen en voert zelfstandig de salaris- en personeelsadministratie uit. Wij zetten ons in om medewerkers te ondersteunen en te helpen groeien. Belangrijke prioriteiten zijn:

- Gerichte aandacht voor medewerkers: Leidinggevenden starten bij de mensen, met focus op welzijn en ontwikkeling;
- Strategische personeelsontwikkeling: Jaarlijkse evaluatie van prestaties, ontwikkelmogelijkheden en carrièreperspectieven;
- Gesprekken: Formele gesprekken in januari/februari en ontwikkelgesprekken in september/oktober;

- Medewerkersonderzoek: Medewerkersonderzoeken kunnen leiden tot concrete verbeteracties. In 2025 zal een eerste onderzoek plaatsvinden die als 0-meting geldt en periodiek wordt opgevolgd;
- Strategische personeelsplanning en opleidingsbeleid: HR wil onderzoeken om zich te kunnen profileren als opleidingsgemeente, talent aantrekken en behouden, kennis borgen en uitstroom van jonge medewerkers proactief aanpakken. Er worden startsessies georganiseerd om deze prioriteiten concreet te maken en acties af te stemmen op de organisatieopgaven.

Al het bovenstaande draagt in belangrijke mate bij aan de volgende organisatieopgave: “Wij zijn een organisatie die hands-on mentaliteit en flexibiliteit in het DNA heeft zitten en deze kwaliteiten inzet om optimaal resultaat te boeken voor de vastgestelde hoofdopgaven. Zakelijk, opgavegericht en projectmatig (samen)werken vormt de basis van waaruit wij inspelen op de actuele ontwikkelingen en politieke wensen.” Tegelijkertijd vraagt de toenemende druk op het cluster HR om een andere manier van werken. De aanbesteding van een nieuw salaris- en personeelsinformatiesysteem, de rechtmatigheidsverantwoording, het budgetbeheer, de intensivering van accountancy-audits, én de structurele toename van formatie en inhuur brengen extra complexiteit met zich mee. Dit maakt dat wij onze werkwijze verder moeten professionaliseren en efficiënter organiseren, zodat wij als HR, de medewerkers, het management en de organisatie optimaal kunnen ondersteunen in het realiseren van de gezamenlijke opgaven.

Rechtmatigheidsverantwoording door het college

In 2026 bouwen wij voort op de ingeslagen weg met betrekking tot rechtmatigheid en administratieve organisatie en interne controle (AO/IC). Wij houden vast aan de combinatie van een controlerende, adviserende en ondersteunende rol van de medewerker Rechtmatigheid en AO/IC. Het procesmatig uitvoeren van werkzaamheden, zoals opgenomen in onze opgaven, zal mede vanuit de rechtmatigheid voor een aantal processen concreet worden opgepakt.

Inkoop, aanbesteding en contractmanagement

In 2026 richten wij ons op de implementatie van contractmanagement en contractbeheer. Uitgangspunt daarbij is de decentrale invulling van de inkoopfunctie binnen onze organisatie, waarbij de primaire verantwoordelijkheid ligt bij de verschillende afdelingen en budgethouders. Met betrekking tot inkoop en aanbesteding blijven wij voortdurend aandacht schenken aan de juiste en volledige uitvoering van het vastgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Dienstverlening

In 2026 zetten we verdere stappen om de gemeentelijke dienstverlening toekomstbestendig en mensgericht in te richten. Aansluiting op de landelijke (burgerzaken)processen van de Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken vormen hiervoor de basis.

De complexiteit van het werk binnen burgerzaken vraagt om voortdurende ontwikkeling van vakkennis en competenties. Daarom wordt ook in 2026 ingezet op opleidingsplannen en taakverdeling die passen bij de actuele en toekomstige uitdagingen.

Tegelijkertijd werken we aan een dienstverlening die aansluit bij de verwachtingen van deze tijd: 24/7 toegankelijk, zoveel mogelijk geautomatiseerd en gebruiksvriendelijk. Hierbij staan selfservice en zelfbeschikking van inwoners centraal, zonder het persoonlijke contact uit het oog te verliezen. Zowel digitaal als fysiek willen we inwoners beter, sneller en persoonlijker helpen.

Deze en andere zaken worden opgenomen in een concept visie op dienstverlening. De visie zal beschrijven *wat* onze organisatie haar burgers wil bieden. Het informatiebeleidsplan beschrijft *hoe* de informatie en zijn ICT-landschap de visie kunnen ondersteunen. In 2026 gaan wij verder met de inrichting van onze dienstverlening met aandacht voor samenhang tussen de lopende en toekomstige projecten, maar ook de dagdagelijkse uitdagingen.

Door middel van beleidsindicatoren voortkomend uit de dienstverleningsvisie monitoren we of inwoners ervaren dat de dienstverlening daadwerkelijk bijdraagt aan duidelijkheid, gemak en vertrouwen in de gemeente.

Informatiebeleid

In het eerste kwartaal 2026 wordt het nieuwe informatiebeleidsplan opgeleverd. Het informatiebeleidsplan helpt ons om informatie slim, veilig en doelgericht te gebruiken om daarmee onze dienstverlening toekomstbestendig en mensgericht in te kunnen richten. Niet alleen verandert de informatiebehoefte van de organisatie, inwoners en bezoekers maar ook de technische ontwikkeling maakt het noodzakelijk om regelmatig opnieuw richtingen te bepalen om onze dienstverlening toekomstbestendig en mensgericht te kunnen faciliteren. Dit alles wordt verwoord in een informatiebeleidsplan.

Behalve dat dit plan onmisbaar is om samen met de organisatie de (strategische) koers te bepalen en afspraken vast te leggen wordt in diverse regelgevingen het informatiebeleidsplan als een verplicht beleidsdocument aangemerkt.

Om uitvoering te geven aan het beleid wordt vervolgens in het tweede kwartaal van 2026 een meerjarig programma en uitvoeringsagenda opgesteld. De keuzes zijn uiteraard nog niet uitgekristalliseerd, maar de basis op orde (kaders en richtlijnen), grip op de informatievoorziening en innovatie (AI) zijn onderwerpen met prioritering.

Vooruitlopend op het beleid zijn we aan de slag gegaan met quick-wins en noodzakelijke en /of wettelijk opgelegde trajecten op het gebied van informatie, informatiebeveiliging en privacy en ICT-beheer.

Informatiebeveiliging en privacy

In 2025 is met behulp van een mini-competitie een technologische oplossing voor cybersecurity aangekocht. De implementatie start in 2025, maar loopt door tot halverwege 2026. Het informatiebeveiligingsbeleid wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2026 en wordt vervolgens jaarlijks geëvalueerd. Ondertussen wordt er ook gestart met verdere maatregelen in het kader van cyber security. In samenwerking met de gemeenten Gulpen-Wittern en Vaals zullen we de vacature van Privacy Officer invullen. De Privacy Officer zal aan de slag gaan met vernieuwing van het privacybeleid en de implementatie hiervan.

ICT

In 2026 gaat de afdeling Gegevensbeheer en Facilitair (G&F) aan de slag met werken volgens ITIL-richtlijnen. Dit is een kader voor het leveren van efficiënte IT-ondersteuningsdiensten. Op deze manier wil G&F werken aan de verbetering van de (IT-)dienstverlening en klanttevredenheid. Er wordt gestart met het onderdeel Change Management (wijzigingsbeheer) die een relatie heeft met het huidige ingerichte incident management proces.

Communicatie

Het team communicatie werkt vanuit de overtuiging dat goede communicatie de verbinding vormt tussen de gemeente en de samenleving. Inwoners, ondernemers, samenwerkingspartners en bezoekers staan daarbij centraal. Ook het college van burgemeester en wethouders en de interne organisatie behoren tot de belangrijkste stakeholders.

De kern van het werk ligt in het zorgvuldig, transparant en proactief informeren van doelgroepen, zodat iedereen weet waar de gemeente voor staat en wat er speelt. We werken daarop aansluitend dan ook voortdurend aan het communicatiever maken van onze collega's en het bestuur.

In 2026 wordt er verder gewerkt aan de achterkant van de gemeentelijke website om bepaalde taken aan de voorkant gebruiksvriendelijker te maken en om te voldoen aan wetgeving op het vlak van toegankelijkheid en de WOO. Een andere wettelijke verplichting waar wij dit jaar aan werken is de participatieverordening die in januari 2027 moet zijn vastgesteld. Ten laatste is in 2025 gestart met het uitzetten van de eerste lijnen voor een aanbesteding van het participatieplatform en het grafisch ontwerp en drukwerk. Dit zal gezien de omvang van het project en de nodige bijdrage vanuit de hele organisatie in 2026 nog doorlopen.

3.6 Paragraaf Openbaarheid

De gemeente Valkenburg aan de Geul ambieert openheid van informatie. Het uitgangspunt 'openbaar, tenzij' is leidend en dragen wij continu uit in de organisatie. Deze openbaarmaking geschiedt zowel passief als actief. Op dit moment maken wij 6 informatie-categorieën openbaar.

De verwachting is dat we in 2026 minimaal nog 4 informatiecategorieën actief openbaar moeten maken. De rijksoverheid maakt de termijnen voor de overige categorieën later bekend. Wij volgen deze landelijke fasering.

Voor de gemeente Valkenburg aan de Geul betekent dit dat we in 2026 verdere stappen zetten in de implementatie van de Woo. Dit doen we langs de volgende lijnen:

Digitale toegankelijkheid

We zorgen ervoor dat informatie op onze website en via de Woo-index van het ministerie van BZK op een toegankelijke en herbruikbare manier beschikbaar is. Dit vraagt om investeringen in onze informatiehuishouding en digitale infrastructuur

Capaciteit en middelen

De implementatie vraagt blijvende aandacht en inzet van onze organisatie. De beschikbare middelen zijn momenteel toereikend om de kosten te dekken

In 2026 zullen we een nieuwe Woo website introduceren waarmee we meteen aan alle toekomstige (technische) verplichtingen kunnen voldoen.

De Woo is niet alleen een wettelijke verplichting, maar ook een kans om het vertrouwen van inwoners in de overheid te versterken. Transparantie draagt bij aan een open bestuurscultuur en betere besluitvorming.

3.7 Paragraaf Verbonden Partijen

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft. Binnen de verbonden partijen kan een onderscheid gemaakt worden tussen deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen en publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies).

Hieronder is een opsomming van de diverse verbonden partijen opgenomen, gerangschikt naar het programma waar deze verbonden partijen (primair) onder vallen.

Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving:

- Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL)

Programma Sport, Cultuur en Recreatie:

- Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Programma Onderwijs:

- Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland
- Regionale samenwerking leerlingenvervoer

Programma Sociaal Domein:

- Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL)
- Omnibuzz
- Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH)
- Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg
- Podium24
- Annex

Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu:

- AntiDiscriminatieVoorziening (ADV) Limburg
- Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg
- GR Geul en Maas
- Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
- Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL)
- Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)

Programma Bestuur en Ondersteuning:

- Enexis Holding N.V.;
- BNG Bank N.V.
- Belastingssamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- Stichting Samenwerking Zuid-Limburg

In het vervolg van deze paragraaf wordt per verbonden partij nader ingegaan op de activiteiten, de ontwikkelingen en vooruitzichten, de kengetallen, de vorm van participatie en de belangen (openbaar, bestuurlijk en financieel).

Verbonden partijen programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving

Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) te Maastricht

Activiteiten

Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's hebben de Zuid-Limburgse gemeenten de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg (VRZL) ingesteld. De VRZL is belast met het integraal behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de veiligheid. Brandweerzorg, Crisisbeheersing en Rampenbestrijding, GHOR en Burgernet maken onderdeel uit van de Veiligheidsregio.

Kengetallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Nettoresultaat VRZL	€ 632.000 in 2024 € 1.940.000 in 2023
Eigen vermogen VRZL	€ 10,0 miljoen per 31 december 2024 € 5,8 miljoen per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen VRZL	€ 34,3 miljoen per 31 december 2024 € 31,9 miljoen per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Brandweer	€ 1.835.547	€ 1.895.184	€ 1.947.585	€ 1.996.275
GHOR	€ 39.540	€ 40.528	€ 41.541	€ 42.580
MCC	€ 4.020	€ 4.121	€ 4.225	€ 4.331
Burgernet	€ 2.587	€ 2.652	€ 2.719	€ 2.787

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de burgemeester als portefeuillehouder Veiligheid lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van veiligheidszaken.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Omdat de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is bepaald bij de toetreding tot deze gemeenschappelijke regeling. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten. Overigens is dit slechts een theoretisch risico, er is immers sprake van een verplichte deelname aan deze GR op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's.

Verbonden partijen programma Sport, Cultuur en Recreatie

Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V. te Valkenburg aan de Geul

Activiteiten

Het exploiteren van sport-, recreatie-, cultuur- en welzijnsaccommodaties.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Binnen de Polfermolen B.V. wordt de exploitatie van de Polfermolen, de Bosdries en van de Gemeentegrot uitgevoerd.

Kengetallen Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.

Nettoresultaat	€ 0 in 2024 € 0 in 2023
Eigen vermogen	€ 45.000 per 31 december 2024 € 45.000 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen:	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

De beoogde gemeentelijke bijdrage aan de beide sporthallen bedraagt in 2026:

- De Bosdries € 131.847
- De Polfermolen € 660.463

Vorm participatie.

De gemeente is voor 100 % aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het bieden van de mogelijkheid aan inwoners, sportinstellingen, culturele instellingen en toeristen tot het gebruik maken van de faciliteiten in het sport- en recreatiecentrum De Polfermolen en de sporthal de Bosdries.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente is voor 100% aandeelhouder en heeft dus het volledige zeggenschapsrecht om invloed uit te oefenen op de gang van zaken binnen de Exploitatiemaatschappij Polfermolen B.V.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente staat 100% garant voor het exploitatietekort.

Verbonden partijen programma Onderwijs

Regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (Lpw) en het melden en bestrijden van voortijdig schoolverlaten in het kader van de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (Wet RMC).

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Leerplicht en RMC	€ 101.716	€ 104.259	€ 106.866	€ 109.538

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Regionale samenwerking leerlingenvervoer te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met het uitvoeren van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Leerlingenvervoer	€ 400.757	€ 410.776	€ 421.046	€ 431.573

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het waarborgen van de bereikbaarheid en de toegankelijkheid van het onderwijs;
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Verbonden partijen programma Sociaal Domein

Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg (WOZL) te Heerlen

Activiteiten

De GR WOZL voert haar werkzaamheden uit voor de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Vaals, Valkenburg aan de Geul en Voerendaal. De structurele verbinding met de gemeenschappelijke regeling Werkgeversservicepunt Parkstad (GR WSP Parkstad) speelt hierbij een belangrijke rol. In het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening het verschaffen van werk aan lichamelijk, verstandelijk of psychisch gehandicapte inwoners, die vanwege hun handicap uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.

Kengetallen Werkvoorzieningschap Oostelijk Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 2.776.000 in 2024 € 907.000 in 2023
Eigen vermogen	€ 22.000 per 31 december 2024 € 35.000 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 72.000 per 31 december 2024 € 81.000 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
WSW	€ 1.295.295	€ 1.289.332	€ 1.197.959	€ 1.227.908
WOZL/WSP	€ 49.049	€ 32.607	€ 68.527	€ 70.241

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder arbeidsparticipatie lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van gemeenschappelijke taken in het kader van de WSW;
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen het Schap. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Omnibuzz te Geleen

Activiteiten

Het voor de burger nastreven van een collectief vervoersysteem met uniforme kenmerken, gebaseerd op landelijke harmonisatieregels, echter rekening houdend met individuele wensen ten aanzien van vervoer voor de burgers.

Kengetallen Omnibuzz

Nettoresultaat	€ 631.104 in 2024 € 2.069.855 in 2023
Eigen vermogen	€ 791.640 per 31 december 2024 € 935.244 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Omnibuzz	€ 673.695	€ 694.158	€ 713.732	€ 731.576

Vorm participatie

In deze Gemeenschappelijke Regeling is de portefeuillehouder sociaal domein lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten voorzien in een Collectief Vraagafhankelijk Vervoersysteem (C.V.V.);
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen Omnibuzz. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 2% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland (SZMH) te Maastricht

Activiteiten

Tot de centrumregeling SZMH behoren de gemeenten Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de Participatiewet en aanverwante regelingen. De deelnemende gemeenten hebben zelf directe regie en controle op de dienstverlening van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
SZMH	€ 1.314.405	€ 1.395.080	€ 1.429.957	€ 1.465.706

Vorm participatie

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de werkzaamheden van de sociale diensten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehouders-overleg (PHO) Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten

Tot de centrumregeling Inkoop Jeugdzorg regio Zuid-Limburg behoren de Zuid-Limburgse gemeenten. Deze centrumregeling is belast met het uitvoeren van de taken op het gebied van jeugdzorg, te weten de onderdelen inkoop en backoffice.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Inkoop Jeugdzorg	€ 104.107	€ 106.710	€ 109.378	€ 112.113

Vorm participatie

In deze centrumregeling treedt de gemeente Maastricht op als centrumgemeente.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitvoeren van de regionale jeugdzorgtaken in het kader van de Jeugdwet;
- Bestuurlijk belang gemeente. Het bestuur wordt gevormd door de portefeuillehouders Jeugd van alle deelnemende gemeenten;
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Podium24

Activiteiten

Podium24 is een dienstverlener in arbeidsmarktprojecten, re-integratie, detacheren en uitzenden voor de regio Maastricht-Heuvelland. Podium24 adviseert, verbindt en verzorgt de werving en selectie voor ondernemers, met bijzondere aandacht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Kengetallen Podium24 (o.b.v. geconsolideerde cijfers)

Nettoresultaat	-/- € 248.079 in 2024 -/- € 220.731 in 2023
Eigen vermogen	€ 1.592.883 per 31 december 2024 € 1.840.962 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

De financiële bijdrage aan Podium24 is sterk afhankelijk van het aantal ingezette trajecten. De kosten over 2024 bedroegen € 72.014.

Vorm participatie en belangen

De aandelen van Podium24 B.V. zijn in handen van de stichting Podium24. De zes deelnemende gemeenten hebben een bestuurszetel in deze stichting. De gemeente Valkenburg aan de Geul wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder arbeidsparticipatie.

Annex

Activiteiten

Annex BV is het re-integratiebedrijf van de gemeenten Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Maastricht, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul. Annex levert haar diensten voornamelijk in opdracht van Sociale Zaken Maastricht-Heuvelland.

Annex werkt met deelnemers aan het vergroten van hun mogelijkheden op werk door het ontdekken van hun talenten, het schetsen van een reëel arbeidsmarktperspectief, de ontwikkeling van relevante competenties en de realisatie van persoonlijke doelen.

Kengetallen (Annex BV)

Nettoresultaat	€ 393.235 in 2024 € 481.726 in 2023
Eigen vermogen (incl. resultaat boekjaar)	€ 955.888 per 31 december 2024 € 844.379 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

De financiële bijdrage aan Annex BV is sterk afhankelijk van het aantal ingezette trajecten. De kosten over 2024 bedroegen € 88.976.

Vorm participatie en belangen

De aandelen van Annex BV zijn in handen van de stichting Re-integratie inbesteding Maastricht en Mergelland (SRMM). De zes deelnemende gemeenten hebben een bestuurszetel in deze stichting. De gemeente Valkenburg aan de Geul wordt in het bestuur vertegenwoordigd door de portefeuillehouder arbeidsparticipatie.

Verbonden partijen programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu

GR subsidiëring ADV-Limburg (Discriminatie.nl Limburg) te Maastricht

Activiteiten

Tot de gemeenschappelijke regeling behoren 28 Limburgse gemeenten. Namens deze gemeenten worden de taken uit de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen (Wga) uitgevoerd. De gemeenschappelijke regeling subsidieert Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg) subsidieert namens de gemeenten de zelfstandige Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg. Deze stichting opereert onder de naam Discriminatie.nl Limburg. ADV-Limburg draagt bij aan het voorkomen van discriminatie en ongelijke behandeling door onder meer voorlichtings- en preventieactiviteiten. Dit wordt gedaan voor en vooral met gemeenten, politie, scholen, bedrijven en instanties in Limburg. Op deze manier wordt een bijdrage geleverd aan een veilige, leefbare en aangename Limburgse samenleving, in al haar diversiteit. De uitvoering van de subsidieering loopt via de centrumgemeenten Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg).

Kengetallen Discriminatie.nl Limburg

Nettoresultaat	€ 13.218 in 2023 -/- € 697 in 2022
Eigen vermogen	€ 234.500 per 31 december 2023 € 221.332 per 31 december 2022
Vreemd vermogen*	€ 103.310 per 31 december 2023 € 101.560 per 31 december 2022

**Dit zijn kortlopende schulden, Discriminatie.nl heeft geen langlopende schulden op de balans*

Nb. De jaarcijfers over 2024 zijn nog niet bekend

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Discriminatie.nl-Limburg	€ 10.833	€ 11.104	€ 11.382	€ 11.667

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling treden de centrumgemeenten, Maastricht en Roermond, op als de bestuurlijke partners voor de Discriminatie.nl Limburg.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van de taken op grond van de Wga.
- Bestuurlijk belang gemeente. De gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en de gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de Discriminatie.nl Limburg.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Geneeskundige Gezondheids Dienst (GGD) Zuid-Limburg te Geleen

Activiteiten

De GGD Zuid-Limburg is de geneeskundige gezondheidsdienst, die werkzaam is ten behoeve van de 16 gemeenten in Zuid-Limburg. De dienst is uitvoerder van collectieve preventie, uitvoerder van acute zorg en is de gemeentelijke adviesdienst en het expertisecentrum in het kader van de openbare gezondheidszorg. Met betrekking tot voorgenoemde taken zijn strategische doelen opgesteld die duidelijkheid verschaffen in hetgeen de GGD Zuid-Limburg wil bereiken.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De vragen welke ambities centraal moeten staan en wat de consequenties zijn voor het werk van de GGD worden steeds belangrijker. Deze inhoudelijke discussie kan echter niet los gezien worden van de economische omstandigheden. Gemeenten worden geconfronteerd met bezuinigingen welke uiteraard ook hun weerslag hebben op de GGD. Daarnaast zijn er forse verschuivingen in demografie waarneembaar. Zuid-Limburg heeft de komende jaren te maken met een afname van het aantal inwoners, een terugloop van het aantal jongeren (ontgroening) en een toename van de oudere bevolking (vergrijzing). De GGD staat nu samen met de gemeenten voor de uitdaging om een toekomstgericht gezondheidsbeleid te ontwikkelen onder sterk afnemende (financiële) middelen.

Kengetallen GGD Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 1.479.127 in 2024 € 1.097.887 in 2023
Eigen vermogen	€ 1.107.330 per 31 december 2024 € 9.443 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 14,52 miljoen per 31 december 2024 € 16,10 miljoen per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Algemene gezondheidszorg	€ 325.748	€ 337.910	€ 346.359	€ 355.018
Jeugdgezondheidszorg	€ 555.256	€ 574.989	€ 589.365	€ 604.100
Veilig Thuis	€ 236.990	€ 245.018	€ 251.144	€ 257.423
Vangnet OGGZ	€ 12.126	€ 12.430	€ 12.741	€ 13.060
Rijksvaccinatieprogramma	€ 33.651	€ 34.493	€ 35.356	€ 36.240

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder sociaal domein lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De gezondheidszorg in het geheel.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GGD. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 3% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

GR Geul en Maas te Maastricht

Activiteiten

Binnen de gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas worden gezamenlijk door de gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul vier milieuparken geëxploiteerd.

Kengetallen Milieuparken Geul en Maas

Nettoresultaat	€ 502.466 in 2024 € 780.727 in 2023
Eigen vermogen	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
GR Geul en Maas	€ 1.849.953	€ 1.797.222	€ 1.896.027	€ 1.995.802

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de gemeente lid van het Algemeen Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het inzamelen van huishoudelijke afvalcomponenten.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. De verschuldigde bijdrage is gebaseerd op het inwonersaantal. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 10% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten.

Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg) te Maastricht Airport

Activiteiten

Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg) is een zelfstandige vennootschap. De kerntaak van Bodemzorg Limburg is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. De B.V. draagt zorg voor het in stand houden van de voorzieningen die zijn aangebracht ter voorkoming van verspreiding van aanwezige verontreinigingen naar de omgeving.

Kengetallen Bodemzorg Limburg B.V.

Nettoresultaat	-/- € 2.578.328 in 2023 -/- € 2.363.724 in 2022
Eigen vermogen	€ 8,96 miljoen per 31 december 2023 € 6,38 miljoen per 31 december 2022
Langlopend vreemd vermogen	€ 3,07 miljoen per 31 december 2023 € 3,35 miljoen per 31 december 2022

Nb. De jaarcijfers over 2024 zijn nog niet bekend.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Bodemzorg Limburg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het vinden van duurzame oplossingen voor gesloten stortplaatsen en andere verontreinigde locaties die passen binnen het landelijke duurzaamheidsbeleid.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap.

Omgevingsdienst Zuid-Limburg te Maastricht

Activiteiten

Voor de uitvoering van omgevingstaken in Zuid-Limburg hebben de gemeenten de krachten gebundeld in de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Limburg (voorheen RUD Zuid-Limburg). Het betreft de taken die op grond van de Wet verbetering vergunningverlening, toezicht en handhaving (Wet VTH) zijn ondergebracht, naast de specialistische milieutaken. De uitvoering van deze taken is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst met elke deelnemer afzonderlijk.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De doorontwikkeling van de organisatie wordt concreet ingevuld aan de hand van vijf strategische doelen: het versterken van integraal werken, het actief invulling geven aan procesuitvoering en procesverantwoording, het vinden van een goede balans tussen maatwerk en uniformiteit, het zorgdragen voor een solide bedrijfsvoering met een duurzame, transparante financiering van de organisatie en de doorontwikkeling van de organisatie van opdrachtnemer naar dienstverlener.

Kengetallen Omgevingsdienst Zuid-Limburg

Nettoresultaat	€ 1.307.384 in 2024 € 785.606 in 2023
Eigen vermogen	€ 1.772.263 per 31 december 2024 € 1.024.598 per 31 december 2023
Langlopend Vreemd vermogen	€ 0 per 31 december 2024 € 0 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Omgevingsdienst ZL	€ 133.713	€ 157.116	€ 181.802	€ 207.828

Nb. de kostenstijging tussen 2026 en 2029 houdt verband met de verwachte effecten van de nieuwe kostenverdeelsleutel en de ingroeiperiode.

Vorm participatie

In deze gemeenschappelijke regeling is de portefeuillehouder Ruimtelijke Ordening zowel lid van het Algemeen Bestuur als van het Dagelijks Bestuur.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De uitvoering van omgevingstaken op grond van de Wet VTH.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend.

Waterleiding Maatschappij Limburg (WML) te Maastricht

Activiteiten

WML voorziet in de behoefte aan drinkwater in de provincie Limburg en aangrenzende gebieden. WML bereikt dit door het winnen, zuiveren, opslaan, inkopen, transporteren, distribueren en het leveren van drinkwater.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Het streven van WML is en blijft om voor de komende jaren en daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten.

Kengetallen Waterleiding Maatschappij Limburg (geconsolideerd)

Maatschappelijk kapitaal	€ 2,269 miljoen (500 aandelen à € 4.538)
Volgestort kapitaal	€ 2,269 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	geen dividenduitkering
Nettoresultaat	€ 11,7 miljoen in 2024 € 4,7 miljoen in 2023
Eigen vermogen*	€ 206 miljoen per 31 december 2024 € 201 miljoen per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen:	€ 319 miljoen per 31 december 2024 € 305 miljoen per 31 december 2023

**Eigen vermogen exclusief winst lopend boekjaar.*

Kengetallen gemeente

Aantal aansluitingen	8.902
Aantal aandelen gemeente	6 à € 4.538

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Invloed uitoefenen op het beleid met betrekking tot de watervoorziening.
- Bestuurlijk belang gemeente. Via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de gemeente invloed op het beleid binnen de WML.
- Financieel belang c.q. risico. Op dit moment wordt er geen dividend uitgekeerd. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 1,2%.

Verbonden partijen programma Bestuur en Ondersteuning

Enexis Holding N.V. te 's-Hertogenbosch

Activiteiten

Enexis Holding N.V. beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt onder toezicht van de Autoriteit Consument en Markt (ACM). Elke drie jaar stelt de ACM de maximale tarieven vast. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen en excellent netbeheer uit te voeren.

Kengetallen Enexis Holding N.V.

Nominaal aandelenkapitaal	€ 149,7 miljoen
Dividenduitkering per aandeel	€ 0,85 over 2024 (uitkering in 2025) € 0,24 over 2023 (uitkering in 2024)
Uitkeringspercentage dividend	50% van de nettowinst uit gewone bedrijfsvoering
Financieel resultaat	€ 254 miljoen in 2024 € 72 miljoen in 2023
Eigen vermogen (incl. resultaat boekjaar)	€ 5.538 miljoen per 31 december 2024 € 5.320 miljoen per 31 december 2023
Vreemd vermogen	€ 5.300 miljoen per 31 december 2024 € 4.679 miljoen per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	311.850 à € 1,00
--------------------------	------------------

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het uitoefenen van invloed op het beleid met betrekking tot de infrastructuur voor energie, hetgeen een vitaal onderdeel is voor de economie en de samenleving.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders fungeert als hoogste besluitvormingsorgaan. Deze vergadering keurt de jaarrekening goed, inclusief de bestemming van het resultaat, en verleent al dan niet décharge van het beleid en het toezicht daarop. Besluiten van de Algemene Vergadering worden, behoudens in de statuten genoemde besluiten, genomen met een gewone meerderheid van stemmen, waarbij één aandeel recht geeft op één stem.
- Financieel belang c.q. risico. Het risico voor de aandeelhouders beperkt zich tot het nominale aandelenkapitaal en het achterblijven van de geraamde dividendopbrengst. De gemeente heeft 0,21% van de aandelen in bezit.

BNG Bank N.V. te Den Haag

Activiteiten

De BNG biedt financiële diensten aan, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering, elektronisch bankieren en beleggen. Klanten van de BNG zijn overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De strategische doelstellingen van de BNG zijn het behouden van substantiële marktaandelen in de financiering van zowel de Nederlandse publieke sector als het semipublieke domein en een redelijk rendement behalen voor de aandeelhouders.

Kengetallen BNG Bank N.V.

Maatschappelijk kapitaal	€ 250 miljoen (100 miljoen aandelen à € 2,50)
Volgestort kapitaal	€ 139 miljoen afgerond
Dividenduitkering per aandeel	€ 2,51 over 2024 (uitkering in 2025) € 2,16 over 2023 (uitkering in 2024)
Uitkeringspercentage dividend	50% van de nettowinst over het boekjaar
Nettoresultaat	€ 294 miljoen in 2024 € 254 miljoen in 2023
Eigen vermogen	€ 4.777 miljoen per 31 december 2024 € 4.721 miljoen per 31 december 2023
Vreemd vermogen	€ 123 miljoen per 31 december 2024 € 110 miljoen per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Aantal aandelen gemeente	21.060 à € 2,50
Geraamde dividenduitkering 2026-2029	€ 52.650

Vorm participatie

De gemeente is aandeelhouder.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. De kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger tot een minimum beperken met behulp van de gespecialiseerde financiële dienstverlening van de BNG.
- Bestuurlijk belang gemeente. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA) is het forum waarin de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen verslag doen van en verantwoording afleggen over de wijze waarop zij hun taken hebben vervuld. Bij de BNG is sprake van evenredigheid tussen kapitaalinbreng en zeggenschap in de AvA. In de AvA wordt aandacht besteed aan het strategisch beleid van de bank, het risicoprofiel en de financiële gang van zaken. Ook statutenwijzigingen en dividendbeleid dienen ter besluitvorming aan de AvA te worden voorgelegd.
- Financieel belang c.q. risico. De gemeente heeft als aandeelhouder een financieel belang van 0,04%.

GR Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW) te Roermond

Activiteiten

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschappen de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie-verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

Tot de Gemeenschappelijke Regeling BsGW behoren het Waterschap Limburg en 29 (van de 31) Limburgse gemeenten.

Kengetallen Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen

Nettoresultaat	€ 3.723.000 in 2024 -/- € 1.293.000 in 2023
Eigen vermogen	€ 1.501.000 per 31 december 2024 -/- € 1.542.000 per 31 december 2023
Langlopend vreemd vermogen	€ 3.206.000 per 31 december 2024 € 3.592.000 per 31 december 2023
Kortlopend vreemd vermogen	€ 8.355.000 per 31 december 2024 € 8.224.000 per 31 december 2023

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
BsGW	€ 372.000	€ 378.000	€ 388.000	€ 399.000

Vorm participatie

De portefeuillehouder financiën is lid van het Algemeen Bestuur van de BsGW.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met andere gemeenten op bestuurlijk niveau doelmatig uitvoeren van taken in het kader van de heffing en inning van gemeentelijke belastingen.
- Bestuurlijk belang gemeente. Het Algemeen Bestuur is het hoogste orgaan binnen de GR. Daar de gemeente lid is van het Algemeen Bestuur, is de invloed hier het grootst.
- Financieel belang c.q. risico. Bij uittreding moet de gemeente participeren in de aanwezige schulden. Ingeval van liquidatie worden de daarmee gemoeide kosten volgens een vastgestelde verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten doorberekend. Het gemeentelijk aandeel is afgerond 1% van de totale bijdrage van de deelnemende gemeenten en het waterschap.

Stichting Samenwerking Zuid-Limburg

Activiteiten

De Stichting Samenwerking Zuid-Limburg heeft als doel om een aanjagende rol te hebben bij de ontwikkeling van Westelijk Zuid-Limburg door middel van het stimuleren en intensiveren van de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en het maatschappelijk middenveld.

Ontwikkelingen en vooruitzichten

De Stichting tracht haar doel te verwezenlijken door te werken aan versterking van de welvaart van de Regio en het welzijn van haar inwoners, versnelling naar gezonde, veilige en sociale leefomgevingen met name in kwetsbare wijken en kernen, versnelling naar een circulaire en duurzame economie en samenleving, perspectief voor en versterking van het unieke Zuid-Limburgse landschap en investeren in een goed werkende grensoverschrijdende kenniseconomie en een internationale arbeidsmarkt. Concreet ondersteunt de Stichting regionale uitvoeringsprogramma's, te beginnen met de Regio Deal 4^e tranche en voorbereiding van de 6^e tranche.

Kengetallen Stichting Samenwerking Zuid-Limburg

De kosten van de samenwerking worden gedragen door de deelnemende gemeenten. De kosten van een programmabureau bedragen indicatief € 1 miljoen per jaar. Hiertoe is voor de dekking benodigd een bijdrage van € 1 per inwoner per gemeente per jaar.

Kengetallen gemeente

Geraamde bijdragen	2026	2027	2028	2029
Stichting Samenwerking ZL	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000	€ 17.000

Vorm van participatie

Het bestuur bestaat uit tien gemeenten, waarvan de gemeente Valkenburg aan de Geul er één is. Het doel is dat binnen twee jaar ook multi helix partners toetreden.

Belangen

- Openbaar belang gemeente. Het gezamenlijk met de 10 andere gemeenten in Zuid-Westelijk Zuid-Limburg, en in de toekomst uitgebreid met andere partners, werken aan de ontwikkeling van de regio Zuid-Limburg door middel van het stimuleren en intensiveren van de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijk middenveld en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.
- Bestuurlijk belang gemeente. In de Stichting stuurt het voltallige niet-uitvoerend bestuur (10 gemeenten) op hoofdbesluiten en controleert zij het uitvoerende deel van het bestuur. De gemeente Valkenburg aan de Geul is onderdeel van het niet-uitvoerend bestuur. Er is geen onderscheid in grote of kleinere gemeenten, allen hebben dezelfde zeggenschap. Dat is ook zo voor private partners vanaf het moment dat zij toetreden tot de Stichting.
- Financieel belang c.q. risico. De kosten van de samenwerking worden gedragen door de deelnemende gemeenten.

3.8 Paragraaf Grondbeleid

Op grond van artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording dient een paragraaf aan het grondbeleid te worden gewijd. Ingevolge dat artikel moet aandacht worden geschonken aan de visie ten aanzien van het grondbeleid, een actuele prognose van de te verwachten resultaten, een onderbouwing van de geraamde winstneming en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot de gevormde reserves binnen het grondbedrijf in relatie tot de risico's. Transparantie van grondbeleid is voor de gemeenteraad om twee redenen van belang. In de eerste plaats vanwege het financiële belang en de risico's en in de tweede plaats vanwege de relatie met de doelstellingen, zoals deze in de diverse programma's zijn neergelegd.

In 2025 heeft de gemeente de Kadernota Grondbeleid vastgesteld. Het grondbeleid is een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, klimaatadaptatie en biodiversiteit, duurzaamheid, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen te verwezenlijken. Het gemeentelijk grondbeleid is daarbij niet leidend, maar ondersteunend aan de ruimtelijke doelstellingen. In de Kadernota Grondbeleid wordt het kader geboden om afwegingen een gemotiveerde basis te bieden. Hierbij wordt gestuurd op een effectief en flexibel kader om te sturen en te handelen.

De Nota Grondbeleid stelt kaders voor het toekomstig (ruimtelijk) handelen van de gemeente. Met deze spelregels kan de gemeente, rekening houdende met de verantwoordelijkheden van de gemeenteraad (kaders) en het college van burgemeester en wethouders (uitvoering), op financieel economisch verantwoorde wijze de in andere beleidsdocumenten opgenomen ruimtelijke doelstellingen realiseren. Dit ter voorkoming van strijdig handelen met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, ad hoc handelen en willekeur. De gemeente heeft instrumenten ter beschikking om dit handelen in goede banen te leiden.

De gemeente heeft in de Kadernota Grondbeleid de volgende beleidsuitgangspunten vastgesteld:

Beleidsuitgangspunt grondbeleid

De gemeente kiest bij (locatie)ontwikkelingen voor een integrale benadering, waarbij het rendement van de ontwikkeling vanuit het afwegingskader wordt gewogen.

Beleidsuitgangspunt gebruik grondbeleid

De gemeente kiest voor een situationeel grondbeleid, waarmee flexibel, doch gemotiveerd op basis van de kaders, per ontwikkeling wordt bepaald welke rol en type grondbeleid het meest passend is.

Beleidsuitgangspunt verwerving

De gemeente neemt als uitgangspunt gronden te verkrijgen via minnelijke verwerving. Minnelijke verwerving geniet de voorkeur omdat er geen marktverstoring plaatsvindt. Voor zover de gemeente niet in staat is om een objectieve waardebeoordeling uit te voeren, vindt taxatie en waardebeoordeling plaats door een terzake deskundige en onpartijdige partij (makelaar/taxateur). Strategische verwerving vindt plaats om ontwikkelingen te realiseren die de markt niet oppakt en door de gemeente van groot belang worden geacht binnen haar functie of doelstellingen.

Beleidsuitgangspunt voorkeursrecht

De gemeente kan het voorkeursrecht inzetten ter voorkoming van prijsopdrijving, speculatie of verlies van regie op de ontwikkeling.

Beleidsuitgangspunt onteigening

De gemeente gebruikt het instrument onteigening restrictief:

- als (minnelijke) verwerving door toepassing van andere instrumenten niet mogelijk is gebleken;
- enkel wanneer de verwerving strikt noodzakelijk is;
- de rechten van de eigenaar voldoende worden beschermd.

Beleidsuitgangspunt stedelijke herverkaveling

De gemeente maakt van dit instrument gebruik als betrokken partijen tezamen tot een gewenste ontwikkeling kunnen komen door het uitruilen van gronden.

Beleidsuitgangspunt gemeentelijk grond(prijs)beleid

De gemeente kiest voor maatwerk waar het de vaststelling van de grondprijs betreft. Per concreet geval wordt gekeken wat de meest passende wijze van benadering van de grondprijs is, waarbij de verschillende mogelijkheden in onderhavige kadernota zijn omschreven en waarvan de respectievelijke rekenmethodieken daar waar mogelijk zijn geconcretiseerd in de Nota Grondprijsbeleid. De bevoegdheid voor de vaststelling van het prijsbeleid is gelegen bij het college.

Beleidsuitgangspunt financiële sturingsinstrumenten

De gemeenteraad stelt de spelregels vast voor het ter beschikking stellen van kredieten voor het voeren van grondbeleid (financiering van de initiatieffase en de voorbereidingsfase), met inachtneming van de daarvoor geldende P&C-producten. De financiële verordening wordt hierop aangepast.

Beleidsuitgangspunt kostenverhaal

De gemeente kiest ervoor daar waar mogelijk het kostenverhaal langs de privaatrechtelijke weg te (blijven) organiseren. Dit betekent dat de gemeente bij voorkeur een anterieure overeenkomst sluit met de ontwikkelende partij, daar waar nodig voorafgegaan door een intentieovereenkomst waarin partijen de intentie uitspreken een ontwikkeling te willen realiseren.

Beleidsuitgangspunt herziening grondexploitaties

Elke grondexploitatie kent een eigen proces van besluitvorming en uitvoering. Elke grondexploitatie wordt alsdan voorzien van een procesbeschrijving, waarin het besluitvormings- en verantwoordingsproces wordt beschreven en voor de duur van de exploitatie wordt vastgelegd.

Beleidsuitgangspunt strategische aankopen

Voor strategische aankopen geldt hetzelfde proces als bij reguliere verwervingen. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van de aankoop, terwijl de gemeenteraad de financiële middelen goedkeurt en controleert.

Beleidsuitgangspunt fiscaliteiten

De gemeente is zich bewust van de fiscale aspecten van het voeren van (specialistisch) grondbeleid. Gelet op de verscheidenheid en complexiteit van deze fiscale aspecten wordt tijdig (extern) advies ingewonnen.

Beleidsuitgangspunt staatssteun

De gemeente hanteert het uitgangspunt dat staatssteun enkel in overeenstemming met de regels en richtlijnen kan worden toegepast als ondersteuning bij het realiseren van haar doelstellingen.

Beleidsuitgangspunt inkoop- en aanbestedingsbeleid

De gemeente past het inkoop- en aanbestedingsbeleid toe om ervoor te zorgen dat de gemeente op een eerlijke en transparante manier grond inkoopt en partijen selecteert voor grondontwikkelingsprojecten, met als doel een concurrentiegericht markt en een goede en duurzame ontwikkeling van de grond.

Beleidsuitgangspunt toepassing Wet Markt en Overheid

De gemeente moet ervoor zorgen dat zij voldoet aan de regels en richtlijnen van de Wet Markt en Overheid bij het uitvoeren van economische activiteiten op het gebied van grondbeleid, om oneerlijke concurrentie en marktverstoring te voorkomen.

Beleidsuitgangspunt gemeentelijk vastgoedbeleid

De gemeente heeft bij de uitvoering van het grondbeleid aandacht voor de toepassing van het vastgoedbeleid van de gemeente en vice versa.

Beleidsuitgangspunt toepassing Wet Bibob

De gemeente heeft de 'Beleidsregel voor de Wet Bibob gemeente Valkenburg aan de Geul 2025' vastgesteld als uitvoeringsdocument voor de toepassing van de uit de Wet Bibob voortvloeiende bevoegdheden.

Het gemeentelijk grondbeleid en de grondexploitatie vallen onder wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet en de Gemeentewet. Daarnaast kunnen gemeenten eigen beleidskaders opstellen om de grondexploitatie te sturen en vorm te geven. Het maken van keuzes voor een bepaalde vorm van grondbeleid gaat ook samen met een keuze voor een specifiek (financieel) risicoprofiel. Daarom moet er voldoende aandacht zijn voor het beoordelen van de financiële haalbaarheid van de gebiedsontwikkeling, voor risicoanalyse en -beheersing, maar ook voor het onderbouwen van kredietaanvragen en het bepalen van de investeringsbehoefte van het project.

Met situationeel grondbeleid kiest de gemeente voor een actievere benadering dan het huidige passieve beleid, wat gepaard gaat met grotere risico's. Daarom is het belangrijk om de specifieke aspecten, de potentiële voordelen en de bijbehorende risico's van deze aanpak grondig in kaart te brengen. Dit is als zodanig geborgd in de Kadernota Grondbeleid.

Vastgoedbeleid

Daarnaast en met een directe relatie tot het grondbeleid is van belang dat op 8 juni 2020 de 'Nota Vastgoedbeleid 2020 gemeente Valkenburg aan de Geul' is vastgesteld door de gemeenteraad. Hiermee zijn de spelregels op hoofdlijnen vastgelegd voor het beheer van de gemeentelijke vastgoedportefeuille, inclusief de werkwijze over de te maken keuzes ten aanzien van vrijkomend of te verwerven vastgoed en daarnaast de spelregels ten aanzien van het beheer, onderhoud en duurzaamheid/verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed.

Vanuit de verschillende gebiedsvisies in voorbereiding (Valkenburg-Oost, Valkenburg-West) en vanuit het geldende woonbeleid kan een heroverweging voor de huidige (passieve) grondpolitiek aan de orde zijn. De mogelijkheden en varianten daarin zullen worden uitgewerkt.

De gemeenteraad heeft op 9 december 2019 de 'Woonvisie 2020 - 2025, Wonen op maat door maatwerk (Een visie op wonen in Valkenburg aan de Geul voor nu en in de toekomst)' vastgesteld, deze is tussentijds geëvalueerd en bijgesteld (12 dec. 2022). In deze woonvisie staat het gemeentelijk beleid centraal voor huisvesting van verschillende doelgroepen. Hierbij wordt rekening gehouden met de prognoses van de demografische ontwikkelingen en relevante ontwikkelingen op de woningmarkt. De grootste uitdaging voor onze gemeente ligt in het samen met alle betrokken partijen vinden van oplossingen die de huidige woningmarkt weer op gang krijgen. Dit is het centrale speerpunt van onze woonvisie.

Op de korte termijn is het van belang schuifruimte te realiseren om de doorstroming weer op gang te brengen van met name mensen van boven de 55+. Door die doorstroming komen ook weer voldoende woningen beschikbaar voor de andere doelgroepen zoals jongere doorstromers en starters. We kijken daarbij in eerste instantie naar de herbestemmingsmogelijkheden van bestaand vastgoed. De herbestemming van vastgoed dat leegkomt of al leeg staat, krijgt prioriteit. We denken daarbij bijvoorbeeld aan scholen en overig maatschappelijk vastgoed, verouderde hotels, monumentale panden of karakteristieke boerderijen. Ook sloop en nieuwbouw of de juiste nieuwbouw op harde plancapaciteit, dan wel nieuwbouw op passende locaties binnen de kernen of aan de rand van kernen (kansenkaart Wonen, Straatje erbij) past in onze beoogde aanpak.

Hoofdstuk 4: Overzicht van baten en lasten

Hierna treft u een overzicht aan van de baten en lasten per programma voor het begrotingsjaar 2026.

Baten en lasten per programma

(bedragen in duizenden euro's)

Begroting 2026	Lasten	Baten	Saldo
Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving	4.165	128	-4.037
Programma Economie en Toerisme	5.367	2.633	-2.734
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving	7.754	1.001	-6.753
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	7.464	1.859	-5.605
Programma Onderwijs	2.518	386	-2.132
Programma Sociaal Domein	25.806	7.918	-17.888
Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	7.165	5.613	-1.552
Programma Bestuur en Ondersteuning	2.068	398	-1.670
Subtotaal programma's	62.307	19.936	-42.371
Algemene dekkingsmiddelen	735	53.643	52.908
Overhead	11.296	585	-10.711
Onvoorzien	100	0	-100
Vennootschapsbelasting	1	0	-1
Subtotaal overig	12.132	54.228	42.096
Saldo van baten en lasten	74.439	74.164	-275
Toevoegingen aan reserves	732	0	-732
Onttrekkingen uit reserves	0	2.482	2.482
Resultaat	75.171	76.646	1.475

Deze tabel is een samenvatting van de onderdelen die in de algemene inleiding, de programmabegroting en de paragrafen reeds zijn toegelicht.

Op de volgende pagina is het overzicht van baten en lasten weergegeven voor de realisatie van het voorgaande begrotingsjaar (2024), de begroting van het huidige begrotingsjaar 2025 (inclusief de vastgestelde kadernota 2025), de ontwerp-begroting voor het volgende jaar (2026) en de meerjarenraming voor de drie daaropvolgende jaren (2027, 2028 en 2029).

Baten en lasten per programma (incl. meerjarenraming)

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Lasten per programma (excl. toevoegingen aan reserves)						
Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaven	3.673	4.104	4.165	4.245	4.316	4.385
Programma Economie en Toerisme	5.155	5.736	5.367	5.251	5.484	5.322
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving	7.181	10.583	7.754	7.971	7.700	7.757
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	6.024	6.932	7.464	7.328	7.550	7.148
Programma Onderwijs	2.062	2.453	2.518	2.123	2.150	2.158
Programma Sociaal Domein	24.372	24.381	25.806	23.914	24.243	24.813
Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	6.449	8.243	7.165	6.858	7.037	7.372
Programma Bestuur en Ondersteuning	1.784	2.048	2.068	2.379	2.477	2.110
Subtotaal lasten programma's	56.700	64.480	62.307	60.069	60.957	61.065
Algemene dekkingsmiddelen	568	1.091	735	502	218	233
Overhead	8.681	11.413	11.296	11.629	12.119	12.729
Onvoorzien	601	100	100	100	100	100
Vennootschapsbelasting	0	1	1	1	1	1
Subtotaal overige lasten	9.850	12.605	12.132	12.232	12.438	13.063
Totaal lasten	66.550	77.085	74.439	72.301	73.395	74.128
Baten per programma (excl. onttrekkingen uit reserves)						
Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaven	172	146	128	129	130	131
Programma Economie en Toerisme	3.021	2.587	2.633	2.643	2.657	2.662
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving	2.204	1.815	1.001	863	865	868
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	2.129	1.958	1.859	1.877	1.916	1.964
Programma Onderwijs	502	406	386	117	120	123
Programma Sociaal Domein	9.121	7.699	7.918	5.531	5.668	5.809
Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	5.317	5.912	5.613	5.950	6.061	6.325
Programma Bestuur en Ondersteuning	656	403	398	515	423	423
Subtotaal baten programma's	23.122	20.926	19.936	17.625	17.840	18.305
Algemene dekkingsmiddelen	50.084	51.771	53.643	53.810	53.805	55.395
Overhead	372	393	585	441	444	444
Onvoorzien	0	18	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0
Subtotaal overige baten	50.456	52.182	54.228	54.251	54.249	55.839
Totaal baten	73.578	73.108	74.164	71.876	72.089	74.144
Saldo (excl. mutatie reserves)						
Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaven	-3.501	-3.958	-4.037	-4.116	-4.186	-4.254
Programma Economie en Toerisme	-2.134	-3.149	-2.734	-2.608	-2.827	-2.660
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving	-4.977	-8.768	-6.753	-7.108	-6.835	-6.889
Programma Sport, Cultuur en Recreatie	-3.895	-4.974	-5.605	-5.451	-5.634	-5.184
Programma Onderwijs	-1.560	-2.047	-2.132	-2.006	-2.030	-2.035
Programma Sociaal Domein	-15.251	-16.682	-17.888	-18.383	-18.575	-19.004
Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	-1.132	-2.331	-1.552	-908	-976	-1.047
Programma Bestuur en Ondersteuning	-1.128	-1.645	-1.670	-1.864	-2.054	-1.687
Saldo baten en lasten programma's	-33.578	-43.554	-42.371	-42.444	-43.117	-42.760
Algemene dekkingsmiddelen	49.516	50.680	52.908	53.308	53.587	55.162
Overhead	-8.309	-11.020	-10.711	-11.188	-11.675	-12.285
Onvoorzien	-601	-82	-100	-100	-100	-100
Vennootschapsbelasting	0	-1	-1	-1	-1	-1
Saldo overige baten en lasten	40.606	39.577	42.096	42.019	41.811	42.776
Totaal saldo van baten en lasten	7.028 V	-3.977 N	-275 N	-425 N	-1.306 N	16 N
Toevoegingen aan reserves (lasten)	16.238	12.226	732	483	464	461
Onttrekkingen uit reserves (baten)	13.523	17.183	2.482	2.070	2.324	1.382
Saldo mutatie reserves	-2.715	4.957	1.750	1.587	1.860	921
Resultaat	4.313 V	980 V	1.475 V	1.162 V	554 V	937 V

De analyse van het structureel begrotingsevenwicht geeft het volgende beeld:

Analyse structureel begrotingsevenwicht

(bedragen in duizenden euro's)

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Resultaat	1.475 V	1.162 V	554 V	937 V
<i>Incidentele baten en lasten programma's</i>				
Incidentele lasten	3.881	401	872	47
Incidentele baten	2.715	0	0	0
Totaal saldo incidentele baten en lasten programma's	1.166	401	872	47
<i>Incidentele reservemutaties</i>				
Incidentele lasten	271	22	3	0
Incidentele baten	1.011	568	827	0
Totaal saldo incidentele reservemutaties	-740	-546	-824	0
Structureel begrotingssaldo	1.901 V	1.017 V	602 V	984 V

Hoofdstuk 5: Financiële positie

In de programmabegroting 2026 sluiten we voor dit hoofdstuk aan op de voorschriften van artikel 20 van het besluit begroting en verantwoording (BBV). De onderdelen die daar niet onder vallen (zoals de toelichting op de septembercircularre) zijn opgenomen in de algemene inleiding.

De besluitvorming over de financiële gevolgen van het bestaande en nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen heeft voor het begrotingsjaar 2026 plaats gevonden in de raadsvergadering van 30 juni 2025, waarin de kadernota 2025 is vastgesteld. De financiële gevolgen hiervan zijn cijfermatig verwerkt in de begroting 2026.

Voor de geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten grondslag ligt aan de berekening van het EMU-saldo, verwijzen wij u naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Voor de toelichting op de financiering verwijzen wij u naar de paragraaf Treasury.

De stand en het gespecificeerde verloop van de reserves en de voorzieningen is opgenomen in bijlage 3.

Analyse van de verschillen

Het overzicht van de belangrijkste verschillen tussen de ontwerpbegroting 2026 en de kadernota 2025 geeft het volgende beeld:

	(bedragen in duizenden euro's)			
	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
Uitkomsten begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029	1.475	1.162	554	937
Uitkomsten kadernota 2025 en meerjarenraming 2026-2028	189	217	348	348
Te analyseren verschillen	1.286	945	206	589
<i>Nieuw beleid:</i>				
Reservering indexering wegen en groen aanvullend 2,5%	-75	-150	-225	-300
Werkbudget Grex Berkelplein	-165	0	0	0
<i>Gemeentefonds:</i>				
Meicircularre 2025 gemeentefonds	1.018	733	745	1.961
Stelposten hervormingsagenda Jeugd	0	0	-675	-678
Septembercircularre 2025 gemeentefonds	-156	-209	-196	-217
<i>Indexeringen en reserveringen:</i>				
Indexering begroting 2026 jaarschijf 2029	0	0	0	-325
Reservering CAO personeelsbegroting jaarschijf 2029	0	0	0	-530
<i>Afvalstoffenbegroting en rioleringsbegroting:</i>				
Bijstellingen afvalstoffenbegroting	-31	-31	-31	-29
Bijstellingen rioleringsbegroting	122	76	26	9
<i>Personele kosten:</i>				
Bijstelling personeelsbegroting	545	482	464	498
Bijstelling overige personeelskosten	-48	-49	-50	-90
<i>Lokale heffingen:</i>				
Indexering jaarschijf 2029 OZB-opbrengsten	0	0	0	224
Actualisatie legesopbrengsten en bijbehorende kosten	116	-13	-6	-6
<i>Diverse bijstellingen:</i>				
Actualisatie verkiezingsbudget	0	60	120	0
Implementatie nieuw softwarepakket HRM	-100	0	0	0
Actualisatie staat activa 2026-2029	-4	-4	-4	66
Overige mutaties, per saldo	64	50	38	6
Geanalyseerde verschillen	1.286	945	206	589

Hierna is een toelichting opgenomen op deze posten.

Nieuw beleid

Het nieuw beleid wordt nader toegelicht in hoofdstuk 1 van deze ontwerpbegroting.

Gemeentefonds

In deze begroting is rekening gehouden met de financiële consequenties van zowel de meicirculaire 2025 als de septembercirculaire 2025. Binnen deze mutaties is rekening gehouden met de reservering van diverse uitkeringen, geormerkte budgetten en een stelpost voor de reservering inzake de ontwikkeling van het accres van het gemeentefonds. Per saldo levert de meicirculaire een voordeel op voor de jaren 2026 t/m 2029 van respectievelijk € 1.018.000, € 733.000, € 70.000 en € 1.283.000. Voor de toelichting op de septembercirculaire 2025 wordt verwezen naar onderdeel 1.4 Beschikbare financiële ruimte en hoofdstuk 2.9 Algemene Dekkingsmiddelen.

Indexeringen en reserveringen

De jaarlijkse indexering van de begroting levert in 2029 een kostenpost op van € 325.000 (exclusief sociaal domein). Daarnaast is een budget gereserveerd van € 530.000 voor het opvangen van de loonontwikkelingen.

Afvalstoffenbegroting en rioleringsbegroting

De bijstelling van beide begrotingen levert per saldo in 2026 en 2027 een voordeel van respectievelijk € 91.000 en € 45.000. In de jaren 2028 en 2029 is sprake van een nadeel van respectievelijk € 5.000 en € 20.000.

Personele kosten

Zowel de personeelsbegroting als de overige personeelskosten zijn bij het opstellen van de begroting volledig geactualiseerd. Hiermee kunnen de personele lasten voor de jaren 2026 t/m 2029 verlaagd worden met respectievelijk € 497.000, € 433.000, € 414.000 en € 408.000.

Lokale heffingen

Ook een aantal opbrengsten uit de lokale heffingen kunnen wij in positieve zin bijstellen. Voor de indexering van de OZB-opbrengsten calculeren wij voor het jaar 2029 een meeropbrengst van € 224.000. Actualisatie van de legesopbrengsten en bijbehorende kosten levert per saldo in 2026 een voordeel op van € 116.000 en in de jaren 2027 t/m 2029 een nadeel op van respectievelijk € 13.000, € 6.000 en € 6.000.

Diverse bijstellingen

De diverse bijstellingen leveren op termijn per saldo een voordeel op van € 72.000.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Overzicht van baten en lasten per taakveld

In deze bijlage in het overzicht van baten en lasten per taakveld opgenomen cf. de vereisten in artikel 66 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV).

1. Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.761	1.876	1.926	1.989	2.043	2.093
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.912	2.228	2.239	2.256	2.273	2.292
Totaal lasten	3.673	4.104	4.165	4.245	4.316	4.385
<i>Baten per taakveld</i>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	88	87	37	38	39	40
1.2 Openbare orde en veiligheid	84	59	91	91	91	91
Totaal baten	172	146	128	129	130	131
<i>Saldo per taakveld</i>						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.673	1.789	1.889	1.951	2.004	2.053
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.828	2.169	2.148	2.165	2.182	2.201
Saldo van baten en lasten	3.501	3.958	4.037	4.116	4.186	4.254

2. Programma Economie en Toerisme

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
2.2 Parkeren	1.214	1.657	1.428	1.408	1.413	1.416
3.1 Economische ontwikkeling	598	1.042	933	973	984	994
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	3.343	3.037	3.006	2.870	3.087	2.912
Totaal lasten	5.155	5.736	5.367	5.251	5.484	5.322
<i>Baten per taakveld</i>						
2.2 Parkeren	691	666	666	666	670	666
3.1 Economische ontwikkeling	1	1	1	1	1	1
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	2.329	1.920	1.966	1.976	1.986	1.995
Totaal baten	3.021	2.587	2.633	2.643	2.657	2.662
<i>Saldo per taakveld</i>						
2.2 Parkeren	523	991	762	742	743	750
3.1 Economische ontwikkeling	597	1.041	932	972	983	993
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.014	1.117	1.040	894	1.101	917
Saldo van baten en lasten	2.134	3.149	2.734	2.608	2.827	2.660

Vervolg van bijlage 1

3. Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
2.1 Verkeer en vervoer	4.332	5.630	4.425	4.445	4.505	4.536
8.1 Ruimte en leefomgeving	867	1.328	1.086	1.230	872	871
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	342	147	147	147	147	147
8.3 Wonen en bouwen	1.640	3.478	2.096	2.149	2.176	2.203
Totaal lasten	7.181	10.583	7.754	7.971	7.700	7.757
<i>Baten per taakveld</i>						
2.1 Verkeer en vervoer	320	624	27	27	27	27
8.1 Ruimte en leefomgeving	30	31	31	31	31	31
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	1.854	1.160	943	805	807	810
Totaal baten	2.204	1.815	1.001	863	865	868
<i>Saldo per taakveld</i>						
2.1 Verkeer en vervoer	4.012	5.006	4.398	4.418	4.478	4.509
8.1 Ruimte en leefomgeving	837	1.297	1.055	1.199	841	840
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	342	147	147	147	147	147
8.3 Wonen en bouwen	-214	2.318	1.153	1.344	1.369	1.393
Saldo van baten en lasten	4.977	8.768	6.753	7.108	6.835	6.889

4. Programma Sport, Cultuur en Recreatie

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
5.1 Sportbeleid en activering	116	194	182	182	182	182
5.2 Sportaccommodaties	1.640	1.841	1.887	1.855	1.865	1.760
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	399	607	737	630	844	556
5.4 Musea	95	98	87	116	116	116
5.5 Cultureel erfgoed	522	597	795	656	633	646
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.252	3.595	3.776	3.889	3.910	3.888
Totaal lasten	6.024	6.932	7.464	7.328	7.550	7.148
<i>Baten per taakveld</i>						
5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0	0	0
5.2 Sportaccommodaties	378	254	159	133	133	135
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	52	39	39	40	41	42
5.5 Cultureel erfgoed	234	195	123	128	128	135
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.465	1.470	1.538	1.576	1.614	1.652
Totaal baten	2.129	1.958	1.859	1.877	1.916	1.964
<i>Saldo per taakveld</i>						
5.1 Sportbeleid en activering	116	194	182	182	182	182
5.2 Sportaccommodaties	1.262	1.587	1.728	1.722	1.732	1.625
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en cultuurparticipatie	399	607	737	630	844	556
5.4 Musea	43	59	48	76	75	74
5.5 Cultureel erfgoed	288	402	672	528	505	511
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.787	2.125	2.238	2.313	2.296	2.236
Saldo van baten en lasten	3.895	4.974	5.605	5.451	5.634	5.184

Vervolg van bijlage 1

5. Programma Onderwijs

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
4.1 Openbaar basisonderwijs	53	61	68	70	71	72
4.2 Onderwijshuisvesting	554	765	812	815	820	821
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.038	1.120	1.140	822	836	830
5.6 Media	417	507	498	416	423	435
Totaal lasten	2.062	2.453	2.518	2.123	2.150	2.158
<i>Baten per taakveld</i>						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	4	3	4	4	4	4
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	482	403	382	113	116	119
5.6 Media	16	0	0	0	0	0
Totaal baten	502	406	386	117	120	123
<i>Saldo per taakveld</i>						
4.1 Openbaar basisonderwijs	53	61	68	70	71	72
4.2 Onderwijshuisvesting	550	762	808	811	816	817
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	556	717	758	709	720	711
5.6 Media	401	507	498	416	423	435
Saldo van baten en lasten	1.560	2.047	2.132	2.006	2.030	2.035

6. Programma Sociaal Domein

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.201	4.402	4.681	2.274	2.222	2.252
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	739	719	814	834	854	874
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.276	1.341	1.388	1.419	1.451	1.485
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.173	1.275	1.353	1.426	1.459	1.495
6.3 Inkomensregelingen	5.561	5.379	5.635	5.779	5.890	6.037
6.4 WSW en beschutwerk	1.542	1.515	1.458	1.439	1.358	1.392
6.5 Arbeidsparticipatie	270	353	388	395	402	409
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	1.070	1.034	1.034	1.062	1.090	1.116
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.409	2.372	2.597	2.660	2.727	2.793
6.712 Begeleiding (WMO)	741	790	852	873	895	917
6.713 Dagbesteding (WMO)	435	450	476	488	500	513
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	44	40	50	52	53	54
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	2.795	2.308	2.660	2.728	2.796	2.866
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.178	1.194	1.221	1.252	1.284	1.315
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	329	374	379	389	399	409
6.791 PGB WMO	196	214	171	175	179	184
6.792 PGB Jeugd	10	10	32	33	34	35
6.811 Beschermd wonen (WMO)	6	14	6	6	6	7
6.821 Jeugdbescherming	361	445	491	506	518	531
6.822 Jeugdreclassering	36	50	16	17	17	17
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	102	104	107	109	112
Totaal lasten	24.372	24.381	25.806	23.914	24.243	24.813

Vervolg van bijlage 1

Baten per taakveld

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.786	2.483	2.628	108	111	113
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	0	0	0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	5.109	4.998	5.014	5.140	5.267	5.399
6.4 WSW en beschutwerk	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	226	218	276	283	290	297
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.712 Begeleiding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	0	0	0	0
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	0	0	0	0	0	0
6.791 PGB WMO	0	0	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	0	0	0
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	0	0	0	0	0
6.822 Jeugdreclassering	0	0	0	0	0	0
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	9.121	7.699	7.918	5.531	5.668	5.809

Saldo per taakveld

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	415	1.919	2.053	2.166	2.111	2.139
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	739	719	814	834	854	874
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	1.276	1.341	1.388	1.419	1.451	1.485
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	1.173	1.275	1.353	1.426	1.459	1.495
6.3 Inkomensregelingen	452	381	621	639	623	638
6.4 WSW en beschutwerk	1.542	1.515	1.458	1.439	1.358	1.392
6.5 Arbeidsparticipatie	270	353	388	395	402	409
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	844	816	758	779	800	819
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	2.409	2.372	2.597	2.660	2.727	2.793
6.712 Begeleiding (WMO)	741	790	852	873	895	917
6.713 Dagbesteding (WMO)	435	450	476	488	500	513
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	44	40	50	52	53	54
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	2.795	2.308	2.660	2.728	2.796	2.866
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	1.178	1.194	1.221	1.252	1.284	1.315
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	329	374	379	389	399	409
6.791 PGB WMO	196	214	171	175	179	184
6.792 PGB Jeugd	10	10	32	33	34	35
6.811 Beschermd wonen (WMO)	6	14	6	6	6	7
6.821 Jeugdbescherming	361	445	491	506	518	531
6.822 Jeugdreclassering	36	50	16	17	17	17
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	102	104	107	109	112
Saldo van baten en lasten	15.251	16.682	17.888	18.383	18.575	19.004

Vervolg van bijlage 1

7. Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
7.1 Volksgezondheid	971	1.055	1.053	1.014	1.038	1.064
7.2 Riolering	2.783	1.888	1.940	1.989	1.981	2.116
7.3 Afval	1.898	3.449	2.779	2.777	2.913	3.058
7.4 Milieubeheer	480	1.496	1.039	728	754	782
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	317	355	354	350	351	352
Totaal lasten	6.449	8.243	7.165	6.858	7.037	7.372
<i>Baten per taakveld</i>						
7.1 Volksgezondheid	31	101	71	0	0	0
7.2 Riolering	2.853	2.369	2.540	2.572	2.546	2.663
7.3 Afval	2.303	2.614	2.858	2.856	2.991	3.136
7.4 Milieubeheer	0	697	11	387	387	387
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	130	131	133	135	137	139
Totaal baten	5.317	5.912	5.613	5.950	6.061	6.325
<i>Saldo per taakveld</i>						
7.1 Volksgezondheid	940	954	982	1.014	1.038	1.064
7.2 Riolering	-70	-481	-600	-583	-565	-547
7.3 Afval	-405	835	-79	-79	-78	-78
7.4 Milieubeheer	480	799	1.028	341	367	395
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	187	224	221	215	214	213
Saldo van baten en lasten	1.132	2.331	1.552	908	976	1.047

8. Programma Bestuur en Ondersteuning

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.1 Bestuur	942	1.016	1.153	1.120	1.125	1.128
0.2 Burgerzaken	842	714	891	971	843	986
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	0	318	24	288	509	-4
Totaal lasten	1.784	2.048	2.068	2.379	2.477	2.110
<i>Baten per taakveld</i>						
0.1 Bestuur	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	358	403	398	515	423	423
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	298	0	0	0	0	0
Totaal baten	656	403	398	515	423	423
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.1 Bestuur	942	1.016	1.153	1.120	1.125	1.128
0.2 Burgerzaken	484	311	493	456	420	563
0.8 Overige baten en lasten (exclusief Onvoorzien)	-298	318	24	288	509	-4
Saldo van baten en lasten	1.128	1.645	1.670	1.864	2.054	1.687

Vervolg van bijlage 1

Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.5 Treasury	170	127	93	66	39	21
0.61 OZB woningen	103	112	93	95	97	100
0.62 OZB niet-woningen	71	72	69	70	72	74
0.63 Parkeerbelasting	21	10	11	11	11	12
0.64 Belastingen overig	137	151	150	153	155	157
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	0	575	225	12	-254	-231
3.4 Economische promotie	66	44	94	95	98	100
Totaal lasten	568	1.091	735	502	218	233
<i>Baten per taakveld</i>						
0.5 Treasury	1.596	1.255	885	705	683	683
0.61 OZB woningen	3.838	3.951	4.070	4.192	4.318	4.448
0.62 OZB niet-woningen	2.641	2.849	2.934	3.022	3.113	3.207
0.63 Parkeerbelasting	2.703	2.613	2.614	2.615	2.616	2.617
0.64 Belastingen overig	485	544	549	553	557	561
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	35.357	36.859	38.766	38.773	38.443	39.679
3.4 Economische promotie	3.464	3.700	3.825	3.950	4.075	4.200
Totaal baten	50.084	51.771	53.643	53.810	53.805	55.395
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.5 Treasury	-1.426	-1.128	-792	-639	-644	-662
0.61 OZB woningen	-3.735	-3.839	-3.977	-4.097	-4.221	-4.348
0.62 OZB niet-woningen	-2.570	-2.777	-2.865	-2.952	-3.041	-3.133
0.63 Parkeerbelasting	-2.682	-2.603	-2.603	-2.604	-2.605	-2.605
0.64 Belastingen overig	-348	-393	-399	-400	-402	-404
0.7 Algemene (en overige) uitkeringen gemeentefonds	-35.357	-36.284	-38.541	-38.761	-38.697	-39.910
3.4 Economische promotie	-3.398	-3.656	-3.731	-3.855	-3.977	-4.100
Saldo van baten en lasten	-49.516	-50.680	-52.908	-53.308	-53.587	-55.162

Overhead, Onvoorzien en Vennootschapsbelasting

(bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.4 Overhead	8.681	11.413	11.296	11.629	12.119	12.729
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	601	100	100	100	100	100
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	1	1	1	1	1
Totaal lasten	9.282	11.514	11.397	11.730	12.220	12.830
<i>Baten per taakveld</i>						
0.4 Overhead	372	393	585	441	444	444
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	0	18	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	372	411	585	441	444	444
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.4 Overhead	8.309	11.020	10.711	11.188	11.675	12.285
0.8 Overige baten en lasten (onderdeel Onvoorzien)	601	82	100	100	100	100
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	1	1	1	1	1
Saldo van baten en lasten	8.910	11.103	10.812	11.289	11.776	12.386

Vervolg van bijlage 1

Mutaties Reserves (bedragen in duizenden euro's)						
	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.10 Mutaties reserves	16.238	12.226	732	483	464	461
Totaal lasten	16.238	12.226	732	483	464	461
<i>Baten per taakveld</i>						
0.10 Mutaties reserves	13.523	17.183	2.482	2.070	2.324	1.382
Totaal baten	13.523	17.183	2.482	2.070	2.324	1.382
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.10 Mutaties reserves	2.715	-4.957	-1.750	-1.587	-1.860	-921
Saldo van baten en lasten	2.715	-4.957	-1.750	-1.587	-1.860	-921

Resultaat (bedragen in duizenden euro's)						
	Realisatie 2024	Begroting na wijziging 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029
<i>Lasten per taakveld</i>						
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	4.313	980	1.475	1.162	554	937
Totaal lasten	4.313	980	1.475	1.162	554	937
<i>Baten per taakveld</i>						
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	0	0	0	0	0	0
<i>Saldo per taakveld</i>						
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	4.313	980	1.475	1.162	554	937
Saldo van baten en lasten	4.313	980	1.475	1.162	554	937

Bijlage 2: Overzicht incidentele baten en lasten per programma

(bedragen in duizenden euro's)									
Overzicht incidentele baten en lasten per programma.	lasten 2026	baten 2026	lasten 2027	baten 2027	lasten 2028	baten 2028	lasten 2029	baten 2029	Toelichting
Programma Economie en Toerisme									
6.214.012 Kosten uitvoeringsprogramma parkeerbeleidsplan	50		15		15				In 2026 is een bedrag opgenomen van 50.000 euro voor onderzoek, monitoring, implementatie van de parkeerbewegwijzering en externe inhuur. Voor 2027 en 2028 is jaarlijks een bedrag van 15.000 euro geraamd voor monitoring en externe inhuur. Hierna worden geen kosten meer verwacht.
6.310.020 Programma Economische Structuurversterking	110								Voor het opstellen van een Programma Economische Structuurversterking is voor 2026 een budget beschikbaar van 110.000 euro voor het aantrekken van een tijdelijke medewerker. Het programma dient als leidraad voor de uitvoering in de komende 10-15 jaar.
6.560.030 Bijdrage project Green Experience Yuverta	14								In het kader van de samenwerking Middengebied is een incidentele bijdrage van 500.000 euro vanuit de deelnemende gemeenten benodigd voor de ontwikkeling van de opleiding bij Yuverta. Het gemeentelijk aandeel hierin is 54.635 euro, te verdelen over 4 jaar (2023-2026). Per jaar is dat afgerond 14.000 euro.
6.560.032 Reservering project economie, kunst en cultuur	50								Voor de invulling van nieuwe initiatieven in de vorm van (amateur)kunsten, het stimuleren van activiteiten vanuit de BIZ en horeca of het beter vermarkten van een aantal lopende ontwikkelingen binnen onze gemeente (City Marketing), dan wel het aanjagen van nieuwe activiteiten/initiatieven in gebieden die aandacht vragen i.v.m. leegstandsontwikkeling (bijv. Par'Course, Plenkertstraat etc.) is een jaarlijks budget beschikbaar van 50.000 euro voor de jaren 2023-2026.
6.560.032 Reservering t.b.v. grootschalig evenement					195				Bij de behandeling van de Kadernota 2025 is voor de organisatie van een grootschalig evenement in 2028 een bedrag van 195.000 euro beschikbaar gesteld ten laste van de reserve Evenementen en toeristische visie.
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving									
6.210.070 Verkeersveiligheidsprojecten	100								Bij de behandeling van de Kadernota 2022 is, zoals opgenomen in het coalitieakkoord "Valkenburg aan de Geul veert op", voor de jaren 2022 t/m 2026 jaarlijks een bedrag van 100.000 euro vrijgemaakt voor impuls gelden verkeersveiligheid. Dit jaarlijks bedrag wordt onttrokken aan de algemene dekkingsreserve. Voor zover deze middelen niet binnen het jaar worden besteed, wordt het resterende budget bij de jaarafsluiting weer gestort in de algemene dekkingsreserve.
6.221.020 Uitvoeringskosten klimaatadaptatiestrategie	25								Met het vaststellen van de klimaatadaptatiestrategie op 16 december 2024 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld van in totaal 72.500 euro voor de jaren 2025 en 2026. Hiervan is in 2026 voor het opstellen van een hitteplan een bedrag van 25.000 euro benodigd.
6.810.010 Werkbudget grex Berkelplein	165								Voor de nadere uitwerking van de toekomstige grondexploitatie Berkelplein zijn nog een aantal vervolgstappen noodzakelijk. Hiermee is een bedrag van 165.000 euro gemoeid in 2026.
6.810.010 Opstellen omgevingsplan	167		167						Ter voorbereiding en voor de opstart van het project voor het opstellen van het definitieve omgevingsplan is voor de jaren 2026 en 2027 een jaarlijks bedrag van 167.000 euro noodzakelijk (personeels- en werkbudget).
6.820.030 Verkoopkosten gronden en panden	43		44		45		47		Bij iedere grond- en pandverkoop zijn de hiermee gemoeide kosten incidenteel van aard. Structureel is hiervoor in de begroting een bedrag van 43.000 euro opgenomen (exclusief indexering).
Programma Sport, Cultuur en Recreatie									
6.540.010 Reservering t.b.v. cultuurbeleid	184		79		288				Bij de behandeling van de Kadernota 2025 zijn de benodigde middelen voor het cultuurbeleid gereserveerd. De incidentele kosten van dit voorstel bedragen 184.000 euro in 2026, 79.000 euro in 2027 en 288.000 euro in 2028.
6.560.010 Bijdrage bloembakken centrum	13								Het betreft het laatste jaar van deze bijdrage van 13.000 euro. Vanaf 2027 zijn er geen middelen meer beschikbaar.
6.580.050 Labelling t.b.v. speelruimteplan			81		329				Bij de behandeling van het speelruimteplan op 8 april 2024 heeft uw raad de middelen voor de jaren 2027 (81.000 euro) en 2028 (329.000 euro) gelabeld binnen de algemene dekkingsreserve. Indien deze middelen door uw raad t.z.t. worden vrijgegeven, zullen deze worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve dekking kapitaallasten, van waaruit de jaarlijkse dekking van de afschrijving plaatsvindt.
Programma Onderwijs									
6.650.010 Onderwijsachterstandenbeleid (Spuk)	272	272							Dit betreft een Spuk met een voorlopige looptijd t/m 2026.
Programma Sociaal Domein									
6.001.030 Wijkaanpak Broekhem-Noord	33								Bij de behandeling van de begroting 2025 is voor de inzet van de kwartiermaker en een werkbudget incidenteel een bedrag van 125.000 euro ter beschikking gesteld. Een bedrag van 33.000 euro is hiervan doorgeschoven naar 2026.
6.621.030 Opvang Oekraïense vluchtelingen (Spuk)	2.294	2.200							Dit betreft een Spuk met een onbekende duur, budgettair neutraal opgenomen.
6.670.010 Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd (Spuk)	123	123							Dit betreft een Spuk voor de periode 2023 -2026, budgettair neutraal opgenomen.
6.670.010 Subsidie Odensehuis	15		15						Bij de behandeling van de Kadernota 2025 is voor de jaren 2025 t/m 2027 een bedrag van 15.000 euro per jaar gereserveerd voor de subsidiëring van deze stichting.
6.670.012 Regionaal welzijnswerk (Spuk)	49	49							Dit betreft een Spuk voor de periode 2023 -2026, budgettair neutraal opgenomen.

Vervolg van bijlage 2

Programma Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu

6.714.040 Algemene gezondheidszorg (Spuk)	71	71
6.722.010 Kosten aanpak hotspots	60	
6.723.010 Bijdrage lokale energie coöperatie	10	
6.723.010 Kosten opstellen Warmteprogramma	25	
6.723.010 Project Verduurzaam je Huis	8	

Dit betreft een Spuk voor de periode 2023 -2026, budgettair neutraal opgenomen.

Bij de behandeling van de Kadernota 2024 is voor jaren 2024, 2025 en 2026 jaarlijks een bedrag van 60.000 euro opgenomen voor de aanpak van hotspots op het gebied van wateroverlast. Voor meer structurele oplossingen, zoals bijvoorbeeld aanvullende waterbuffers, zullen aanvullende voorstellen worden gedaan, voor zover deze niet reeds onderdeel zijn van het vastgestelde waterprogramma.

Betreft een pilotproject voor 3 jaar (2024-2026), de geraamde totale kosten bedragen 40.000 euro.

Bij de behandeling van de Kadernota 2025 is een incidenteel budget beschikbaar gesteld van 50.000 euro voor het opstellen van een Warmteprogramma, gelijkmatig te verdelen over de jaren 2025 en 2026.

Voor de communicatiecampagnes van dit project is bij de behandeling van de Kadernota 2025 een bedrag van 15.000 euro beschikbaar gesteld, gelijkmatig te verdelen over de jaren 2025 en 2026.

Mutaties reserves

Algemene reserve:

Onderhoud mergelsteilwanden 188

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Algemene dekkingsreserve:

Verkeersveiligheidsprojecten 2022-2026 conform kadernota 2022 100

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Inzet middelen kunst t.b.v. cultuurbeleidsplan 154 79 82

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Inzet middelen museum t.b.v. cultuurbeleidsplan 45

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Labelling t.b.v. speelruimteplan 81 329

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Bestemmingsreserve projectgelden:

Wijkaanpak Broekhem-Noord 33

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Egaliseringsreserve parkeerexploitatie:

Kosten uitvoeringsprogramma parkeerbeleidsplan 50 15 15

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Tijdelijke overheveling onderhoudsvoorziening parkeergarage 3 3

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Reserve sociaal domein:

Inzet t.b.v. uitvoeren actieprogramma woon(zorg)visie 95

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Onderwijsachterstandenbeleid (Spuk) 69 130

(Onttrekking/storting reserve per definitie incidenteel van aard)

Volwassenfonds 27 33

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Reserve evenementen en toeristische visie:

Inzet t.b.v. cultuurbeleidsplan 161

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Grootschalig evenement 195

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Reserve duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie:

Bijdrage lokale energie coöperatie 10

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Kosten opstellen Warmteprogramma 25

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Uitvoeringskosten klimaatadaptatiestrategie 25

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Project Verduurzaam je Huis 8

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Bestemmingsreserve omgevingswet

Opstellen omgevingsplan 167 167

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Bestemmingsreserve opvang ontheemden:

Opvang Oekraïense vluchtelingen 94

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouwprojecten:

Inzet t.b.v. uitvoeren actieprogramma woon(zorg)visie 95

(Onttrekking reserve per definitie incidenteel van aard)

Storting t.b.v. grondbeleid en woningbouwprojecten 202 22

(Storting reserve per definitie incidenteel van aard)

Subtotaal mutatie reserves 271 1.011 22 568 3 827 0 0

Totaal incidentele baten en lasten 4.152 3.726 423 568 875 827 47 0

Bijlage 3: Meerjarig verloop reserves en voorzieningen

(bedragen in duizenden euro's)

Overzicht verloop reserves en voorzieningen	Saldo ultimo 2025	Mutaties 2026	Saldo ultimo 2026	Mutaties 2027	Saldo ultimo 2027	Mutaties 2028	Saldo ultimo 2028	Mutaties 2029	Saldo ultimo 2029
A. Algemene reserve									
A.01 Algemene reserve	21.659	-188	21.471	0	21.471	0	21.471	0	21.471
Totaal	21.659	-188	21.471	0	21.471	0	21.471	0	21.471
B. Bestemmingsreserves									
B.01 Algemene dekkingsreserve	870	-254	616	-161	455	-455	0	0	0
B.02 Investeringsreserve huisvesting onderwijs	3.540	0	3.540	0	3.540	0	3.540	0	3.540
B.03 Investeringsreserve instandhouding monumenten	29	0	29	0	29	0	29	0	29
B.04 Bestemmingsreserve onderhoud sportcentrum Polfermolen	563	0	563	0	563	0	563	0	563
B.05 Bestemmingsreserve projectgelden	33	-33	0	0	0	0	0	0	0
B.06 Investeringsreserve infra e.d. kop Cauberg	1.026	0	1.026	0	1.026	0	1.026	0	1.026
B.07 Egalisatiereserve parkeerexploitatie	3.716	-50	3.666	-18	3.648	-12	3.636	0	3.636
B.08 Egalisatiereserve sociaal domein	5.788	-88	5.700	-128	5.572	0	5.572	0	5.572
B.09 Investeringsreserve strategische projecten	4.085	438	4.523	438	4.961	438	5.399	438	5.837
B.10 Bestemmingsreserve onderhoud wegen	295	0	295	0	295	0	295	0	295
B.11 Reserve evenementen en toeristische visie	1.721	0	1.721	0	1.721	-357	1.364	0	1.364
B.12 Reserve duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie	486	-45	441	23	464	22	486	23	509
B.13 Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten	19.243	-1.469	17.774	-1.502	16.272	-1.495	14.777	-1.381	13.396
B.14 Bestemmingsreserve omgevingswet	500	-167	333	-167	166	0	166	0	166
B.15 Bestemmingsreserve opvang ontheemden	5.026	-94	4.932	0	4.932	0	4.932	0	4.932
B.16 Bestemmingsreserve grondbeleid en realisatie woningbouwprojecten	3.894	202	4.096	-73	4.023	0	4.023	0	4.023
B.17 Bestemmingsreserve onderhoud gemeentelijke gebouwen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B.18 Bestemmingsreserve onderhoud ondergrondse parkeergarage	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	50.815	-1.560	49.255	-1.588	47.667	-1.859	45.808	-920	44.888
V. Voorzieningen									
V.01 Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.084	-45	1.039	-281	758	-30	728	1	729
V.02 Voorziening dubieuze debiteuren	423	0	423	0	423	0	423	0	423
V.03 Voorziening afvalstoffenheffing	1.381	-277	1.104	-134	970	-138	832	-136	696
V.04 Voorziening rioolheffing	4.474	-140	4.334	-100	4.234	14	4.248	-41	4.207
V.05 Voorziening dubieuze debiteuren sociale zaken	190	16	206	17	223	17	240	18	258
V.06 Voorziening fonds ruimtelijke ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0
V.07 Voorziening pensioenen wethouders	1.750	250	2.000	250	2.250	250	2.500	250	2.750
V.08 Voorziening personeel	11	-11	0	0	0	0	0	0	0
V.09 Voorziening kleine woningbouwinitiatieven	84	0	84	0	84	0	84	0	84
V.10 Voorziening onderhoud ondergrondse parkeergarage	20	-11	9	-9	0	32	32	23	55
V.11 Voorziening onderhoud civieltechnische kunstwerken	206	6	212	-6	206	24	230	-58	172
V.12 Voorziening verlofsparen	203	0	203	0	203	0	203	0	203
Totaal	9.826	-212	9.614	-263	9.351	169	9.520	57	9.577
Totaal reserves en voorzieningen	82.300	-1.960	80.340	-1.851	78.489	-1.690	76.799	-863	75.936

Bijlage 4: Overzicht structurele mutaties reserves

(bedragen in duizenden euro's)

Overzicht structurele mutaties reserves.	<i>lasten</i> <i>2026</i>	<i>baten</i> <i>2026</i>	<i>lasten</i> <i>2027</i>	<i>baten</i> <i>2027</i>	<i>lasten</i> <i>2028</i>	<i>baten</i> <i>2028</i>	<i>lasten</i> <i>2029</i>	<i>baten</i> <i>2029</i>
Mutaties reserves								
Investeringsreserve strategische projecten:								
Storting t.b.v. strategische projecten (Structureel, storting voor onbepaalde tijd)	438		438		438		438	
Reserve duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie:								
Storting renteopbrengsten hybride converteerbare geldlening Enexis (Structureel, storting voor onbepaalde tijd)	23		23		23		23	
Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten:								
Onttrekking t.b.v. dekking kapitaallasten activa (Structureel, omvang reserve is gelijk aan af te schrijven boekwaarde)		1.470		1.502		1.497		1.382
Totaal structurele mutaties reserves	461	1.470	461	1.502	461	1.497	461	1.382

Bijlage 5: Overzicht investeringen 2026-2029

In de periode 2026 t/m 2029 zijn de volgende investeringen voorzien:

		(bedragen in duizenden euro's)			
Geplande investeringen		2026	2027	2028	2029
7011116	Gemeentehuis: bijwerken schilderwerk	39			
7011117	Gemeentehuis: vervanging CV-ketel	27			
7011118	Gemeentehuis: vervanging brandmeldinstallatie		30		
7011303	Inrichting werkplekken automatisering kantoor	30	20	248	21
7011304	Inrichting werkplekken automatisering thuis	5	5	5	5
7011305	Inrichting infrastructuur	69	26	91	40
7011610	Vervanging Mercedes Atego 1524 (2022)	218			
7011612	Vervanging Mercedes cabine (VX-258-B) (2022)	50			
7011646	Vervanging Giant kniklader (2027)		33		
7011649	Vervanging Iveco 92-BNT-5 (2025)	79			
7011650	Vervanging Iveco 97-BNT-6 (2025)	79			
7140038	Vervanging toezichtcamera`s 2026	16			
7140045	Vervanging VTH Toyota Hilux VFT-55-S (2025)	64			
7140046	Vervanging voertuig VTH Kia Nero (2025)	64			
7210064	Vervanging verkeersbrug Eigenweg Houthem	301			
7210065	Vervanging verkeersbrug Hoogbeek Schin op Geul		89		
7210071	Vervanging VRI VA0529 (2027)		440		
7210072	Vervanging VRI VA0530 (2027)		440		
7214028	Parkeergarage: vervanging brandmelders	66			
7214029	Parkeergarage: vervanging verlichtingsarmaturen	105			
7531007	Kunstgras toplagen VV Walram en VV Berg '28	1.300			
7541005	Museum: verduurzamingsmaatregelen		306		
7541006	Museum: groot schilderwerk inclusief slijtlaag		71		
7541007	Museum: vervanging verlichting door LED		47		
7560063	Consolidatie tunnel Amerika Sibbe		600		
7560064	Veiligstellen ondergrond voetbalveld Berg	350			
7560066	Gemeentegrot: renovatie toiletruimten			33	
7670011	Welzijnscentrum: nieuwe laag dakbedekking		88		
7670012	Welzijnscentrum: aanbrengen valbeveiliging		20		
7722203	Investerings gemalen 2026	15			
7722204	Investerings gemalen 2027		10		
7722206	Investerings gemalen 2029				83
7822029	Vervanging woonwagens 2025	200			
7822030	Vervanging woonwagens 2027		600		
7822031	Vervanging woonwagens 2028			200	
7822032	Vervanging woonwagens 2029				200
Totaal		3.077	2.825	577	349

* exclusief investeringen Waterprogramma

